

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

GODIŠNJE
IZVJEŠĆE O STANJU
POLJOPRIVREDE U
2022.

Zagreb, 2023.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O STANJU POLJOPRIVREDE U 2022. GODINI

Izdavač: Ministarstvo poljoprivrede, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
Uprava za poljoprivrednu politiku, EU i međunarodnu suradnju

Publisher: Ministry of Agriculture, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
Directorate for Agricultural Policy, EU and International Cooperation

Telefon / Phone: 01 - 6106 111

Telefaks / Fax: 01 - 6109 201

Elektronička pošta / E-mail: upiti.gradjana@mps.hr

Internetske stranice / Web site: <https://poljoprivreda.gov.hr/>

Za izdavača / For publisher: Marija Vučković, ministrica

Glavni urednik / Editor-in-Chief: Tugomir Majdak, državni tajnik

Suradnici / Associates: Anita Sever-Koren, Jasna Putar, Elinor Nikolić, Anamaria Stojević, Željka Fatović, Mato Čačić, Manda Suman Jovanović, Ivan Ščepanović, Damir Samardžija, Mihael Rebić, Tatjana Filipović, Ksenija Burić Rajković, Zoran Mišćević, Borna Vidović, Marijana Kojić Jurinić, Mihaela Samaržija, Ljiljana Tvrđinić, Tanja Gustin, Sanja Kolarić Kravar, Patricija Hegedušić, Ivica Delić, Željka Cegur

Prilikom korištenja podataka iz ove publikacije molimo da navedete izvor.

When using the data from this publication, we kindly request to state the source.

Zagreb, studeni 2023. godine

Publikacija će biti objavljena u elektroničkom obliku na mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede

Sadržaj

UVODNA RIJEČ MINISTRICE	5
POPIS TABLICA	6
POPIS GRAFIKONA.....	9
POPIS KRATICA.....	10
1. OPĆI GOSPODARSKI POKAZATELJI U 2022.	11
1.1. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD REPUBLIKE HRVATSKE	11
1.2. ZAPOSLENOST	13
1.3. PLAĆE	14
1.4. INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA	15
1.5. BILANCA VANJSKOTRGOVINSKE RAZMJENE	16
2. HRVATSKA POLJOPRIVREDA.....	18
2.1. EKONOMSKI RAČUNI U POLJOPRIVREDI	19
2.2. STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA I POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE	23
2.2.1. <i>Struktura poljoprivrednih gospodarstava</i>	23
2.2.2. <i>Poljoprivredno zemljište</i>	25
2.3. SUSTAV POLJOPRIVREDNIH KNJIGOVODSTVENIH PODATAKA	26
2.4. POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA I TRŽIŠTE.....	29
2.4.1. <i>Žitarice</i>	29
2.4.2. <i>Uljarice</i>	32
2.4.3. <i>Povrće</i>	34
2.4.4. <i>Krumpir</i>	37
2.4.5. <i>Voće</i>	38
2.4.6. <i>Masline i maslinovo ulje</i>	41
2.4.7. <i>Vinogradarstvo i vinarstvo</i>	42
2.4.8. <i>Duhan</i>	43
2.4.9. <i>Šećerna repa</i>	43
2.4.10. <i>Suhe mahunarke</i>	44
2.4.11. <i>Krmno bilje</i>	44
2.4.12. <i>Sjeme i sadni materijal</i>	45
2.4.14. <i>Tov goveda i proizvodnja mlijeka</i>	46
2.4.15. <i>Svinjogojstvo</i>	51
2.4.16. <i>Uzgoj ovaca i koza</i>	53
2.4.17. <i>Uzgoj peradi i proizvodnja jaja</i>	55
2.4.18. <i>Uzgoj kopitara</i>	59
2.4.19. <i>Pčelarstvo</i>	60
2.4.20. <i>Ekološka poljoprivreda</i>	61
2.5. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA.....	62
2.6. REGISTRACIJA I ZAŠTITA NAZIVA HRVATSKIH AUTOHTONIH PROIZVODA	67
3. MJERE POLJOPRIVREDNE POLITIKE.....	69
3.1. PROGRAM IZRAVNE POTPORE.....	70
3.1.1. <i>Program izravnih plaćanja</i>	70
3.1.2. <i>Plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima</i>	74
3.2. MJERE RURALNOG RAZVOJA.....	75
3.2.1. <i>Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 1</i>	78
3.2.2. <i>Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 2</i>	79
3.2.3. <i>Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 3</i>	83

3.2.4. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 4.....	87
3.2.5. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 5.....	91
3.2.6. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 6.....	93
3.2.7. Financijski instrumenti.....	96
3.3. MJERE I PRAVILA VEZANA UZ ZAJEDNIČKU ORGANIZACIJU TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA.....	97
3.3.1. Tržišne intervencije.....	97
3.3.2. Nacionalni program pomoći sektoru vina.....	98
3.3.3. Nacionalni pčelarski program.....	98
3.3.4. Nacionalna strategija za održive operativne programe proizvođačkih organizacija.....	99
3.3.5. Proizvođačke organizacije.....	100
3.3.6. Školska shema.....	101
3.4. MJERE ZEMLJIŠNE POLITIKE.....	103
3.5. OSTALE MJERE POTPORE.....	106
3.5.1. Nacionalni program poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine konja.....	106
3.5.2. Program potpore za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza.....	106
3.5.3. Program potpore za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u području stočarstva.....	107
3.5.4. Program potpore za zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla.....	107
3.5.5. Program potpore za unaprjeđenje uzgoja izvornih pasmina peradi.....	107
3.5.6. Program sufinanciranja regionalnih organizacija vinara i vinogradara.....	108
3.5.7. Program „Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka“ za 2022.	108
3.5.8. Plavi dizel.....	109
3.5.9. Program potpore male vrijednosti poljoprivrednicima za nabavu mineralnog gnojiva.....	110
3.5.10. Program potpore za proizvođače šećerne repe.....	111
3.5.11. Program potpore poljoprivrednicima na području Sisačko-moslavačke županije.....	111
3.5.12. Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u stočarstvu zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19.....	111
3.5.13. Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19.....	112
3.5.14. Program potpore za zbrinjavanje napuštenih, izgubljenih ili privremeno oduzetih domaćih životinja.....	113
3.5.15. Program potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica.....	113
3.5.16. Program izvanrednih mjera za prilagodbu proizvođačima u sektorima mliječnog govedarstva, svinjogojstva i peradarstva.....	113
3.5.17. Program potpora primarnim proizvođačima koji koriste poljoprivredno zemljište zaštićeno kao kulturno dobro.....	114
3.5.18. Program potpore županijskim programima u sektoru mliječnog govedarstva.....	114
3.5.19. Program potpore proizvođačima sjemenskog kukuruza zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih ruskom invazijom na Ukrajinu.....	114
3.5.20. Program pomoći uzgajivačima stoke zbog posljedica zaraze stoke bedrenicom.....	115
3.5.21. Program državne potpore za kompenzaciju rasta cijene energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda.....	115
3.5.22. Program potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje štete od suše.....	115
3.5.23. Državne potpore.....	116
DODACI.....	117
STATISTIČKI PODACI.....	117
POPIS PROPISA I DRUGIH AKATA U SEKTORU POLJOPRIVREDE DONESENIH U 2022. GODINI.....	159

UVODNA RIJEČ MINISTRICE

Dragi i poštovani čitatelji!

Predstavljamo Vam redovno godišnje izvješće o stanju poljoprivrede koje sadrži pregled statističkih podataka o poljoprivredi, informacije o isplaćenim potporama po različitim programima te druge podatke o stanju poljoprivrednog sektora u Hrvatskoj u 2022. godini.

Nakon oporavka hrvatskog gospodarstva u 2021. godini, gospodarski rast nastavljen je i u 2022. godini. Usprkos nepovoljnim globalnim okolnostima u vidu gospodarskih posljedica ruske invazije na Ukrajinu, uz rastuću inflaciju, poremećaje u lancima nabave, cijenama energenata i ostalih sirovina, te uz usporavanje gospodarskih aktivnosti na razini svjetskih gospodarstava, Republika Hrvatska je u 2022. ostvarila višu stopu rasta BDP-a od većine država članica Europske unije.

Republika Hrvatska je u 2022. godini potvrđena kao nova članica europodručja od 1. siječnja 2023., od kojeg datuma postaje i nova članica schengenskog područja, a ostvarila je i najviši kreditni rejting u svojoj povijesti.

Godinu 2022. obilježili su rast izvoza robe i usluga, rast potrošnje kućanstva, rast investicija i inozemnih ulaganja te apsorpcija značajnih iznosa finansijskih sredstava Europske unije i rast potrošnje države na koji su, između ostalog utjecali i paketi Vlade Republike Hrvatske pomoći građanima i gospodarstvu s ciljem ublažavanja negativnog utjecaja rasta cijene hrane i energenata.

Unatoč brojnim izazovima poljoprivredna djelatnost je ostvarila rast bruto dodane vrijednosti i dohotka. Za stvaranje otpornog i konkurentnog sektora neophodna su daljnja ulaganja usmjerena u modernizaciju poslovnih procesa ali i u strukturnu transformaciju poljoprivrednog sektora. Kako bi se iskoristili svi potencijali za daljnji rast i razvoj u 2022. godini donesena je Strategija poljoprivrede do 2030. godine. Prema utvrđenoj viziji razvoja Hrvatska poljoprivreda će proizvoditi veću količinu visokokvalitetne hrane po konkurentnim cijenama, održivo upravljati prirodnim resursima uz povećanje otpornosti na klimatske promjene te doprinijeti poboljšanju kvalitete života i povećanju zaposlenosti u ruralnim područjima.

Gospodarskom rastu kako poljoprivrede tako i ruralnih područja doprinijet će pravilno usmjerene potpore posebice bespovratna sredstva iz Programa ruralnog razvoja. Dobro pripremljeni projekti i jasna vizija razvoja poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj omogućili su da nam od početka provedbe Programa ruralnog razvoja pa do kraja 2022. godine bude odobreno preko 2,9 milijarda eura javnih sredstava od kojih je isplaćeno preko 2,3 milijarda eura. Samo u 2022. godini odobreno je preko 359 milijuna eura javnih sredstava, a isplaćeno je preko 415 milijuna eura.

Zeleno izvješće sadrži široki spektar podataka te vjerujem da će biti korisno svima koji se bave poljoprivredom ili su vezani uz poljoprivredu.

Ministrica poljoprivrede

Marija Vučković

Popis tablica

- Tablica 1. Prosječne isplaćene neto plaće po zaposlenome u pravnim osobama u Hrvatskoj
- Tablica 2. Indeksi potrošačkih cijena hrane, bezalkoholnih i alkoholnih pića te duhana u Hrvatskoj
- Tablica 3. Bruto domaći proizvod i ekonomski računi u poljoprivredi
- Tablica 4. Ukupan broj poljoprivrednika prema organizacijskom obliku na dan 31. prosinca 2021. godine i 31. prosinca 2022. godine
- Tablica 5. Poljoprivredno zemljište prema tipu vlasništva i katastarskoj kulturi prema Upisniku poljoprivrednika, stanje na dan 31. prosinca 2022.
- Tablica 6. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta
- Tablica 7. Žetvene površine, prirodi i proizvodnja žitarica
- Tablica 8. Žetvene površine, prirodi i proizvodnja uljarica
- Tablica 9. Ukupna proizvodnja povrća
- Tablica 10. Površine, prirod i proizvodnja krumpira
- Tablica 11. Ukupna proizvodnja voća
- Tablica 12. Površine, prirodi i proizvodnja maslina te proizvodnja maslinovog ulja
- Tablica 13. Površine, prirodi i proizvodnja grožđa te proizvodnja vina
- Tablica 14. Površine, prirod i proizvodnja duhana
- Tablica 15. Površine, prirod i proizvodnja šećerne repe
- Tablica 16. Površine, prirod i proizvodnja suhih mahunarki
- Tablica 17. Pregled deklariranih količina sjemena po osnovnim biljnim vrstama
- Tablica 18. Obrt goveda
- Tablica 19. Proizvodnja kravljeg mlijeka
- Tablica 20. Obrt svinja
- Tablica 21. Obrt ovaca
- Tablica 22. Obrt koza
- Tablica 23. Broj peradi u Hrvatskoj
- Tablica 24. Broj subjekata u ekološkoj poljoprivredi
- Tablica 25. Broj uzgojene stoke na ekološki način
- Tablica 26. Pregled poljoprivredne razmjene
- Tablica 27. Rang-lista 10 država prema ostvarenom suficitu/deficitu u hrvatskoj poljoprivrednoj razmjeni u 2021.
- Tablica 28. Raspodjela financijske omotnice za Program izravnih plaćanja
- Tablica 29. Struktura omotnice za proizvodno vezane potpore u 2022. godini
- Tablica 30. Pregled odobrenih izravnih potpora u iznimno osjetljivim sektorima za 2022. godinu
- Tablica 31. Prioriteti i žarišna područja u Programu ruralnog razvoja
- Tablica 32. Mjere u Programu ruralnog razvoja
- Tablica 33. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2A i mjerama
- Tablica 34. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2B i mjerama
- Tablica 35. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2C i mjerama
- Tablica 36. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 3A i mjerama

- Tablica 37. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 3B i mjerama
- Tablica 38. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po prioritetu 4 i mjerama
- Tablica 39. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 5D i mjerama
- Tablica 40. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 5E i mjerama
- Tablica 41. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 6A i mjerama
- Tablica 42. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 6B i mjerama
- Tablica 43. Predviđeni troškovi po mjeri i godini trajanja Nacionalnog pčelarskog programa (EUR) za razdoblje od 2020. do 2022. godine
- Tablica 44. Prikaz isplate prvog obroka potpore za provedbu operativnog programa za 2022. godinu (kn)
- Tablica 45. Broj proizvođačkih organizacija po sektorima u 2022. godini
- Tablica 46. Broj proizvođačkih organizacija po županijama u 2022. godini
- Tablica 47. Realizacija aktivnosti pratećih obrazovnih mjera u postocima
- Tablica 48. Površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za koje su izdane suglasnosti na programe raspolaganja po vrstama raspolaganja
- Tablica 49. Raspisani natječaji za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u razdoblju od 2018. do 2022. godine po županijama
- Tablica 50. Odluke o raspisivanju natječaji za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države
- Tablica 51. Ostvarena sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, prikaz ostvarenih sredstava po svim ranije sklopljenim ugovorima
- Tablica 52. Pregled isplate sredstava potpore za 2022. godinu
- Tablica 53. Izračun proračunskih subvencija za potrošnju plavog dizela u poljoprivredi
- Tablica 54. Pokazatelji prava na godišnju potrošnju plinskog ulja obojanog plavom bojom za namjene u poljoprivredi prema podnesenom jedinstvenom zahtjevu

Tablice u Dodatku 1.

- Tablica 57. Usporedba bruto domaćeg proizvoda Hrvatske i država članica Europske unije te udio u BDP-u Europske unije
- Tablica 58. Struktura zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i industriji duhana
- Tablica 59. Usporedba proizvodnje odabranih proizvoda u Hrvatskoj i Europskoj uniji, 2022. godina
- Tablica 60. Broj stoke u Hrvatskoj i državama članicama Europske unije, 2022. godina
- Tablica 61. Struktura gospodarstava i poljoprivrednog zemljišta u posjedu na dan 31. prosinca 2022.
- Tablica 62. Korišteni resursi prema FADN istraživanju u Hrvatskoj
- Tablica 63. Standardni rezultati FADN istraživanja u Hrvatskoj, EUR
- Tablica 64. Samodostatnost Hrvatske u proizvodnji odabranih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (%)
- Tablica 65. Veleprodajne cijene žitarica, uljarica i njihovih prerađevina u Hrvatskoj, bez PDV-a
- Tablica 66. Površine, prirodi i proizvodnja povrća
- Tablica 67. Veleprodajne cijene povrća
- Tablica 68. Površine, prirodi i proizvodnja voća
- Tablica 69. Veleprodajne cijene voća
- Tablica 70. Veleprodajne cijene maslinovog ulja
- Tablica 71. Površine, prirodi i proizvodnja krmnog bilja
- Tablica 72. Broj goveda
- Tablica 73. Otkupne cijene žive stoke, bez PDV-a
- Tablica 74. Kretanje broja isporučitelja kravljeg mlijeka i udjela mlijeka EU kvalitete

- Tablica 75 . Otkupne cijene mlijeka te veleprodajne cijene mliječnih proizvoda, bez PDV-a
- Tablica 76. Proizvodnja mesa
- Tablica 77. Klanje stoke i peradi u klaonicama
- Tablica 78. Otkupne cijene goveđeg mesa, bez PDV-a
- Tablica 79. Broj svinja
- Tablica 80. Otkupne cijene svinjskog mesa, bez PDV-a
- Tablica 81. Broj ovaca
- Tablica 82. Broj koza
- Tablica 83. Otkupne cijene janjećih trupova, bez PDV-a
- Tablica 84. Veleprodajne cijene peradi (65%-tno pile) i jaja, bez PDV-a
- Tablica 85. Površine pod ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom
- Tablica 86. Površine ekoloških oraničnih usjeva i trajnih nasada
- Tablica 87. Pregled ukupne i poljoprivredne vanjskotrgovinske razmjene
- Tablica 88. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, prema glavama Carinske tarife, mil. EUR
- Tablica 89. Rang lista 20 najznačajnijih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u izvozu u 2022.
- Tablica 90. Rang lista 20 najznačajnijih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u uvozu u 2022.
- Tablica 91. Rang lista najvažnijih zemalja u poljoprivredno-prehrambenoj razmjeni Hrvatske u 2022. prema zemlji izvoza
- Tablica 92. Tablica 18. Rang lista najvažnijih zemalja u poljoprivredno-prehrambenoj razmjeni Hrvatske u 2022. prema zemlji uvoza
- Tablica 93. Odobreni iznosi izravnih potpora u 2022. godini, po vrstama potpora
- Tablica 94. Pregled broja korisnika prema vrstama izravnih potpora
- Tablica 95. Pregled utvrđenih količina prema vrstama izravnih potpora
- Tablica 96. Pregled odobrenih iznosa prema vrstama izravnih potpora
- Tablica 97. Pregled prosječnih iznosa po jedinici mjere, prema vrstama izravnih potpora
- Tablica 98. Ukupno alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja po prioritetima, žarišnim područjima i mjerama
- Tablica 99. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području
- Tablica 100. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po mjerama Programa ruralnog razvoja
- Tablica 101. Prihod od različitih oblika raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem ostvaren u 2022. godini (kn)

Popis grafikona

- Graf 1. Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske i realne stope rasta
- Graf 2. Realne stope rasta BDP-a u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji
- Graf 3. Realne stope rasta BDP-a država članica Europske unije, 2022. godina
- Graf 4. Stopa anketne nezaposlenosti, usporedba Hrvatske i Europske unije
- Graf 5. Stope rasta potrošačkih cijena u Hrvatskoj i Europskoj uniji
- Graf 6. Vanjskotrgovinska razmjena Hrvatske
- Graf 7. Kretanja u poljoprivredi prema Ekonomskim računima u poljoprivredi
- Graf 8. Struktura međufazne potrošnje, 2022. godina
- Graf 9. Struktura vrijednosti poljoprivredne proizvodnje po proizvodima, 2022.
- Graf 10. Struktura poljoprivrednika prema stručnoj spremi, 2022. godina
- Graf 11. Struktura korištenoga poljoprivrednog zemljišta u 2022. godini
- Graf 12: Korišteni resursi prema FADN istraživanju, razdoblje od 2016. do 2021. godine
- Graf 13. Ekonomski pokazatelji prema FADN istraživanju, razdoblje od 2016. do 2021. godine
- Graf 14. Neto dodana vrijednost u 2021. godini
- Graf 15: Proizvodnja žitarica u Hrvatskoj
- Graf 16. Prosječne cijene pšenice (min. 74 kg/hl)
- Graf 17. Prosječne cijene kukuruza (max 14% vlage)
- Graf 18. Proizvodnja uljarica u Hrvatskoj
- Graf 19. Prosječne cijene soje
- Graf 20. Prosječne godišnje cijene suncokreta i uljane repice
- Graf 21. Intenzivna proizvodnja povrća
- Graf 22. Indeksi veleprodajnih cijena povrća
- Graf 23. Intenzivna proizvodnja voća
- Graf 24. Indeksi veleprodajnih cijena voća
- Graf 25. Proizvodnja krmnog bilja, tone
- Graf 26. Proizvodnja voćnih sadnica u 2022. godini, u komadima
- Graf 27. Broj isporučitelja i isporučene količine mlijeka po isporučitelju
- Graf 28. Prosječne cijene sirovog mlijeka
- Graf 29. Prosječne cijene hladnih trupova goveda (A mladi bikovi starosti od 12 do 24 mjeseca R3)
- Graf 30. Prosječne cijene svinjskih trupova (težine 50 do 120 kg) T1E klase
- Graf 31. Proizvodnja kokošjih jaja (milijuna komada)
- Graf 32. Indeksi veleprodajnih cijena kokošjih jaja
- Graf 33. Proizvodnja peradskog mesa (tone)
- Graf 34. Prosječne cijene pilećih trupova A klase (65 postotno pile)
- Graf 35. Broj konja i magaraca
- Graf 36. Broj pčelara i pčelinjih zajednica
- Graf 37. Korištene poljoprivredne površine pod ekološkom proizvodnjom po kategorijama (ha)
- Graf 38. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda
- Graf 39. Trgovinska bilanca razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda po najvažnijim skupinama u 2022. godini

Popis kratica

ARKOD	Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela
BDP	Bruto domaći proizvod
BDV	Bruto dodana vrijednost
CEFTA	Central European Free Trade Agreement (Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini)
CLLD	Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (Community Led Local Development)
DZS	Državni zavod za statistiku
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
EPJF	Europski poljoprivredni jamstveni fond
FADN	Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (Farm Accountancy Data Network)
ha	Hektar
HAMAG–BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HAPIH	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HS	Harmonized System (Međunarodna konvencija o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označavanja roba)
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav
kg	Kilogram
KN	Kombinirana nomenklatura Carinske tarife (eng. CN)
kn	Hrvatska kuna
kom.	Komada
l	Litra
LAG	Lokalna akcijska grupa
LEADER	Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale (Veza između ruralnog gospodarstva i razvojnih aktivnosti)
m.m.	Mliječna mast
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PDV	Porez na dodanu vrijednost
SOPG	Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo
TISUP	Tržišni informacijski sustav u poljoprivredi
ZOI	Zaštićena oznaka izvornosti
ZOZP	Zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
ZTS	Zajamčeno tradicionalni specijalitet

1. OPĆI GOSPODARSKI POKAZATELJI U 2022.

Nakon oporavka hrvatskog gospodarstva koji je obilježio 2021. godinu, gospodarski rast nastavljen je i u 2022. godini. Usprkos nepovoljnim globalnim okolnostima u vidu gospodarskih posljedica ruske invazije na Ukrajinu, uz rastuću inflaciju, poremećaje u lancima nabave, cijenama energenata i ostalih sirovina, te uz usporavanje gospodarskih aktivnosti na razini svjetskih gospodarstava, Republika Hrvatska je u 2022. ostvarila rast bruto domaćeg proizvoda (u daljnjem tekstu: BDP). Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (u daljnjem tekstu: DZS) BDP je realno veći za 6,3% u odnosu na prethodnu 2021. godinu. Hrvatska je ostvarila višu stopu rasta BDP-a od većine država članica Europske unije. Rast bruto dodane vrijednosti (u daljnjem tekstu: BDV) zabilježila je većina djelatnosti.

Na povećanje ukupnog BDP-a utjecali su rast izvoza robe i usluga, rast potrošnje kućanstva, rast investicija osobito zbog inozemnih ulaganja i apsorpcije značajnih iznosa financijskih instrumenata Europske unije te rast potrošnje države na koji su, između ostalog utjecali i paketi Vlade Republike Hrvatske pomoći građanima i gospodarstvu s ciljem ublažavanja negativnog utjecaja rasta cijene hrane i energenata.

Republika Hrvatska je u 2022. godini potvrđena kao nova članica europodručja od 1. siječnja 2023., od kojeg datuma postaje i nova članica schengenskog područja, a ostvarila je i najviši kreditni rejting u svojoj povijesti.

U 2022. ostvarena je rekordna zaposlenost. Ipak, rast inflacije i pad realnih plaća doveli su do usporavanja potrošnje stanovništva u drugom polugodištu 2022. Usporen je i rast industrijske proizvodnje pod pritiskom rasta cijene energije te utjecaja usporavanja industrijske aktivnosti u europodručju.

Godišnja inflacija na razini Europske unije od 9,2% dosegla je najvišu razinu ikada izmjerenu, a u odnosu na prethodnu 2021. je i više nego utrostručena. Prelijevanje rasta cijena energenata i ostalih sirovina sa svjetskih tržišta na rast proizvođačkih i potrošačkih cijena na domaćem tržištu, uz značajan rast turističke potražnje, rezultiralo je visokom stopom inflacije u Republici Hrvatskoj koja je u godišnjem prosjeku iznosila 10,8%, uz porast cijena hrane od 16,5%.

Ukupna robna razmjena dobara i usluga u 2022. povećana je u odnosu na prethodnu 2021. godinu. Hrvatska i dalje bilježi deficit vanjskotrgovinske razmjene, a pokrivenost uvoza izvozom u 2022. godini bila je 57,6%. Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi u ukupnoj vanjsko-trgovinskoj razmjeni sudjeluju s 13,1%.

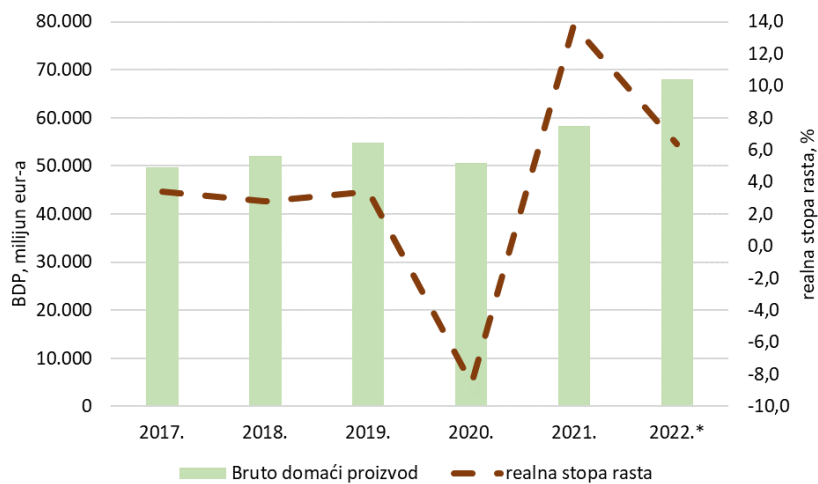
1.1. Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske

Nakon snažnog gospodarskog rasta u 2021. i tijekom 2022. godine nastavljen je gospodarski rast.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (u daljnjem tekstu: DZS), BDP u 2022. godini iznosio je 68 milijardi eura i u odnosu na prethodnu godinu bio je realno veći za 6,3%.

Glavni faktori rasta BDP-a u 2022. bili su rast bruto investicija od 10,8%, rast potrošnje kućanstva od 6,7% te rast izvoza roba i usluga od 27%. Istovremeno, uvoz roba i usluga povećan je za 26,5%.

Graf 1. Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske i realne stope rasta

* privremeni podaci

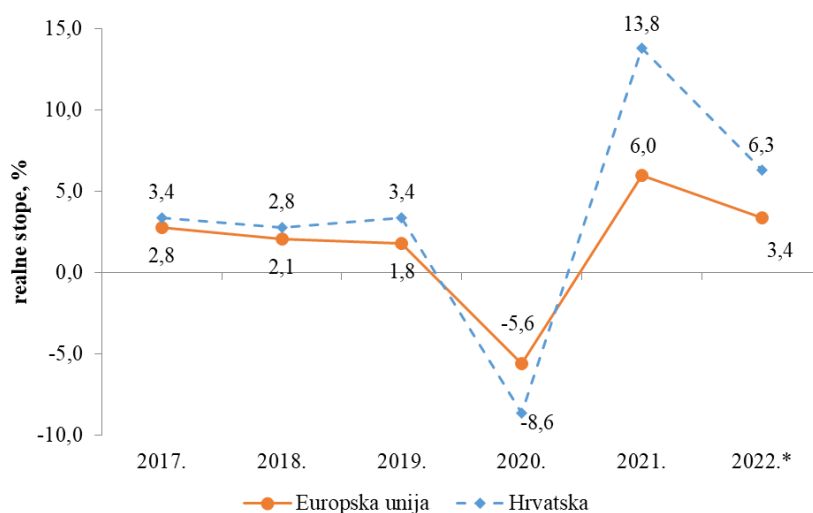
(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Promatrano s proizvodne strane, BDV iznosi 57 milijardi eura i u odnosu na prethodnu godinu realno je veći za 7,9%.

BDV primarnih djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u 2022. godini, u iznosu od 2,1 milijardi eura, čini 3,7% BDV-a hrvatskog gospodarstva.

Rast BDP-a u 2022., osim Estonije, ostvarile su sve države članice Europske unije. Hrvatska je bila među četiri države članice koje su ostvarile najviši rast BDP-a.¹

Graf 2. Realne stope rasta BDP-a u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji

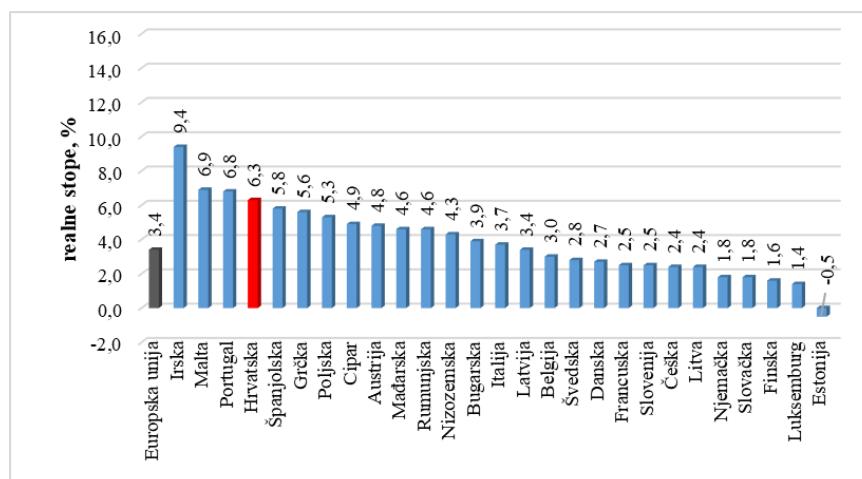

* privremeni podaci

(izvor: DZS i Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

¹ Vidjeti i Tablicu 57. u Dodatku „Usporedba bruto domaćeg proizvoda Hrvatske i država članica Europske unije te udio u BDP-u Europske unije“.

Graf 3. Realne stope rasta BDP-a država članica Europske unije, 2022. godina

(izvor: Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

1.2. Zaposlenost

Prema podacima DZS-a, prosječna stopa nezaposlenosti prema administrativnim izvorima u 2022. godini iznosila je 6,7% (za 1,3 postotnih bodova manje nego 2021.), dok je anketna stopa nezaposlenosti za osobe od 15 do 64 godine iznosila 7,1% (0,5 postotnih bodova manje nego 2021.).

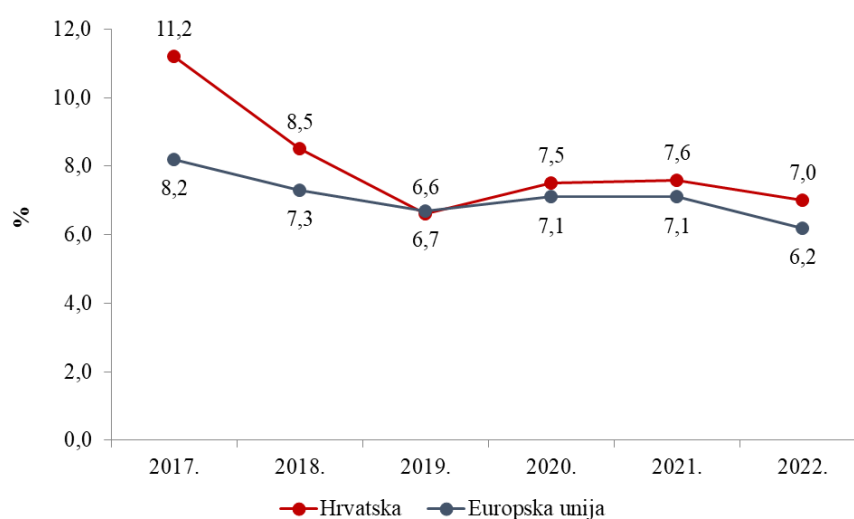
U 2022. godini u Hrvatskoj je bilo zaposleno 1.619.969 osoba, što je za 2,8% više nego 2021. godine.

Djelatnost poljoprivrede broji 39.900 zaposlene osobe (2,4% od ukupno zaposlenih), ili za 1% više u odnosu na prethodnu godinu².

Povećan je (za 0,6%) broj zaposlenih u proizvodnji hrane i pića (3,4% od ukupno zaposlenih u Hrvatskoj) te za 4,5% u duhanskoj industriji (0,1% od ukupno zaposlenih u Hrvatskoj).

² Vidjeti i Tablicu 58. u Dodatku „Struktura zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i industriji duhana“.

Graf 4. Stopa anketne nezaposlenosti, usporedba Hrvatske i Europske unije

Napomena: oobuhvaća osobe od 15. do 74. godine starosti

(izvor: DZS i Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

1.3. Plaće

Prosječna neto isplaćena plaća po zaposlenome u pravnim osobama u 2022. godini iznosila je 1.016 eura, što je za 7,4% više nego 2021. godine.

U sektoru poljoprivrede, prosječna neto isplaćena plaća je za 18,3% niža od prosjeka za Hrvatsku, ali je u odnosu na prethodnu godinu povećana za 9,8%. Niža prosječna plaća ostvaruje se i u djelatnosti proizvodnje prehrambenih proizvoda (za 15,2%), uz rast od 7,9% u usporedbi s 2021. godinom.

U djelatnostima proizvodnje pića i duhanskih proizvoda prosječne neto isplaćene plaće po zaposlenome nadilaze prosjek za Hrvatsku (za 17,5%, odnosno za 31,7%), također uz rast u usporedbi s 2021. godinom.

Tablica 1. Prosječne isplaćene neto plaće po zaposlenome u pravnim osobama u Hrvatskoj

(EUR)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
PROSJEČNA NETO PLAĆA	794	828	857	898	946	1.016
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	707	753	756	781	807	883
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i povezane uslužne djelatnosti	629	671	693	729	756	830
Šumarstvo i sječa drva	830	867	838	855	878	965
Ribarstvo	675	725	758	796	829	867
Prerađivačka industrija	723	758	788	828	871	939
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	669	708	731	765	799	862
Proizvodnja pića	928	977	1.008	1.010	1.050	1.194
Proizvodnja duhanskih proizvoda	1.057	1.043	1.044	1.225	1.285	1.338

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

1.4. Indeksi potrošačkih cijena

Tijekom cijele 2022. rastle su cijene dobara i usluga, zbog čega su i u Hrvatskoj i u Europskoj uniji usvajani paketi pomoći proizvođačima i građanima. Cijene dobara i usluga za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u 2022. godini u Hrvatskoj povećane su, u godišnjem prosjeku, za 10,8%.

Potrošačke cijene prehrambenih proizvoda i bezalkoholnih pića porasle su za 15,9%, cijene alkoholnih pića za 4,6% te duhana za 2,6%. Rast cijena zabilježen je kod svih skupina prehrambenih proizvoda.

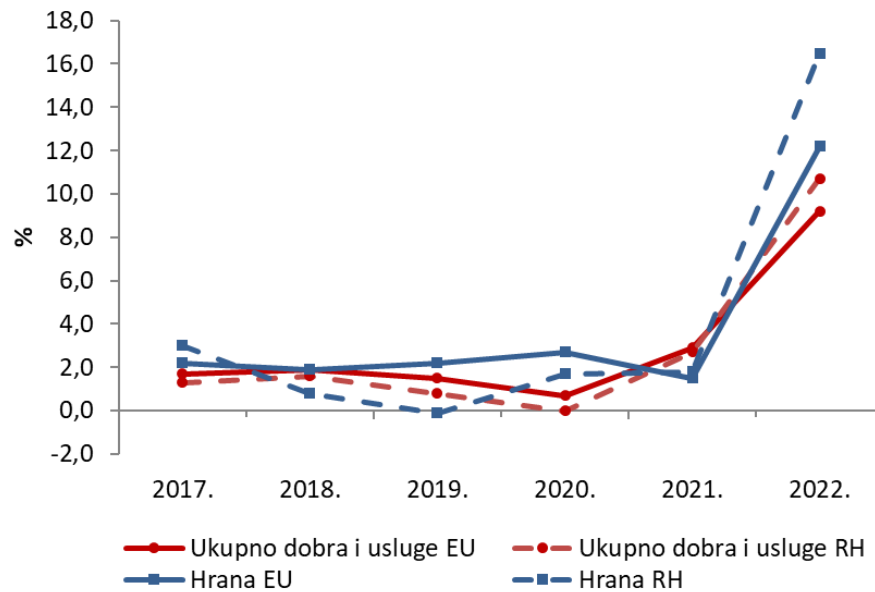
Tablica 2. Indeksi potrošačkih cijena hrane, bezalkoholnih i alkoholnih pića te duhana u Hrvatskoj

(n-1 = 100)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA UKUPNO	101,1	101,5	100,8	100,1	102,6	110,8
HRANA I BEZALKOHOLNA PIĆA	102,9	101,0	99,9	101,9	101,6	115,9
Hrana	103,0	101,0	99,8	101,8	101,6	116,4
Kruh i žitarice	99,8	101,3	102,5	100,8	102,9	122,4
Meso	103,5	100,6	99,1	104,5	99,5	114,0
Ribe i plodovi mora	99,2	101,6	101,1	99,7	99,6	114,2
Mlijeko, sir i jaja	106,0	101,3	100,0	99,4	102,0	122,2
Ulja i masti	103,8	103,7	99,2	97,9	110,6	122,6
Voće	102,2	101,3	92,2	109,3	100,8	108,3
Povrće	105,9	100,5	100,8	98,8	102,3	112,4
Šećer, džem, med, čokolada i slatkiši	101,6	98,8	100,2	100,9	101,1	112,2
Prehrambeni proizvodi, d.n.	102,3	101,9	101,5	102,0	102,4	113,6
Bezalkoholna pića	102,2	100,9	100,5	102,5	102,2	111,0
Kava, čaj i kakao	103,4	101,2	100,0	100,2	101,3	117,2
Mineralna voda, osvježavajuća pića, sokovi od voća i povrća	101,1	100,7	100,9	104,2	102,9	106,5
ALKOHOLNA PIĆA I DUHAN	102,4	102,8	104,4	103,6	105,9	103,6
Alkoholna pića	101,1	100,9	101,1	102,4	101,3	104,6
Jaka alkoholna pića	100,3	101,1	100,6	106,8	102,3	113,5
Vino	100,8	100,2	100,9	103,7	101,3	103,8
Pivo	101,4	101,3	101,3	100,3	101,0	102,6
Duhan	102,9	103,5	105,5	103,9	107,3	102,6

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Za usporedbu, na razini prosjeka Europske unije cijene dobara i usluga, mjerene harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, u 2022. godini porasle su za 9,2%, dok su cijene hrane porasle za 12,2%.

Graf 5. Stope rasta potrošačkih cijena u Hrvatskoj i Europskoj uniji

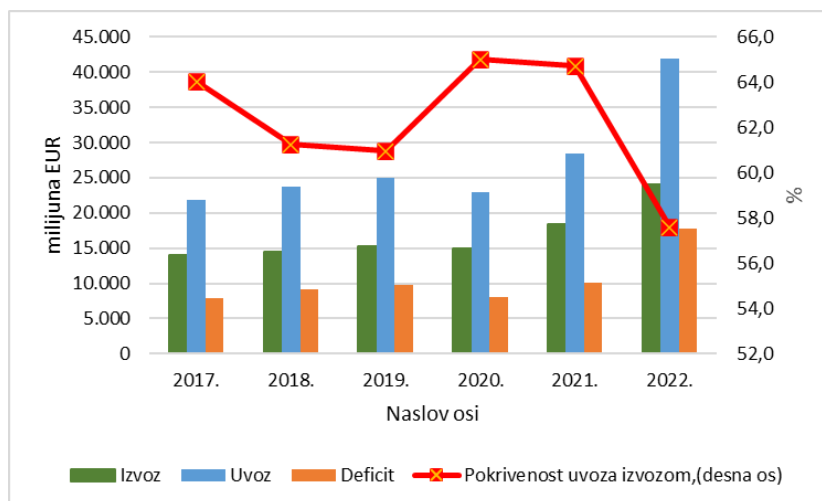
(izvor: Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

1.5. Bilanca vanjskotrgovinske razmjene

Prema podacima DZS-a, u 2022. godini ukupna vrijednost vanjskotrgovinske razmjene dobara i usluga iznosila je 66,0 milijardi eura, što je za 41,1% više nego prethodne godine. Vrijednost izvoza dobara i usluga u 2022. godini (24,1 milijarda eura) povećana je za 31,2%, a uvoza (41,9 milijardi eura) za 47,5%. Ostvaren je deficit vanjskotrgovinske razmjene od 17,8 milijardi eura, što je za 77,3% više nego 2021. godine, uz pokrivenost uvoza izvozom od 57,6%. Za usporedbu, pokrivenost uvoza izvozom poljoprivredno prehrambenih proizvoda iznosila je 70,8%.

Vrijednost vanjskotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u 2022. godini činila je 13,1% vrijednosti ukupne robne razmjene Hrvatske.

Graf 6. Vanjskotrgovinska razmjena Republike Hrvatske

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2. HRVATSKA POLJOPRIVREDA

Vrijednost poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj dosegla je u 2022. godini 3,2 milijardi eura, što je za 18,2% više nego 2021. godine. U vrijednosti poljoprivredne proizvodnje biljna proizvodnja sudjeluje sa 60,5%, a stočarstvo sa 34,7%.

Prema podacima Agencije za plaćanja, na dan 31. prosinca 2022. bilo je upisano 166,4 tisuća poljoprivrednika, koji su koristili 1,16 milijuna hektara poljoprivrednog zemljišta. 69,4% poljoprivrednika koristi manje od 5 ha poljoprivrednog zemljišta, dok u prosjeku poljoprivrednici koriste 7 ha poljoprivrednog zemljišta.

Većina nositelja poljoprivrednih gospodarstava (nešto manje od 40%) ima više od 65 godina. Međutim, raste udio mladih nositelja poljoprivrednih gospodarstava te je u 2022. iznosio 14,4%.

Tržišno orijentirani poljoprivrednici, koji su predmet godišnjih FADN istraživanja, u prosjeku koriste 18,4 ha poljoprivrednog zemljišta, drže 8,6 stočnih jedinica i ostvaruju prosječnu neto dodanu vrijednost od 26.500 eura po gospodarstvu. U usporedbi s prosjekom Europske unije, prosječna neto dodana vrijednost tržišno orijentiranog poljoprivrednika Republike Hrvatske je manja za 31.099 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 64%.

2022. godinu obilježila je manja proizvodnja za niz poljoprivrednih proizvoda, kao i rast njihovih cijena, osobito u drugoj polovici godine. Većina poljoprivrednih proizvoda dosegli su u 2022. godini rekordne vrijednosti cijena u zadnjih nekoliko godina (kukuruz, pšenica, živi odojci, svinjski trupovi, goveđi trupovi, mliječni proizvodi, pileći trupovi, jaja).

Rast cijena poljoprivrednih proizvoda uzrokovan je različitim čimbenicima, među kojima je najvažnije povećanje cijena poljoprivrednih inputa u 2022. godini (prosječno 36,8% u odnosu na 2021.). Najviše su rasle cijene gnojiva (115,6%), zatim stočne hrane (30,9%) te energije i maziva (69,4%).

Od sektora koji su tijekom 2022. postigli veću proizvodnju nego 2021. godine ističu se proizvodnja raži, suncokreta, salate, rajčica, krastavaca, dinja, lubenica, mrkve, svih voćnih vrsta osim jabuka i krušaka i maslina. Proizvedeno je više certificiranog sjemena žitarica i krumpira. Povećan je broj subjekata u ekološkoj proizvodnji i poljoprivredne površine pod ekološkom proizvodnjom.

Hrvatska u proizvodnji većine poljoprivrednih proizvoda u pravilu sudjeluje s manje od 1% u proizvodnji Europske unije. Izuzetak čine soja, za koju je udio Hrvatske u proizvodnji EU-a 7,7%, i kukuruz, gdje Hrvatska u proizvodnji EU-a sudjeluje s 3,5%.³

³ Za detaljnije informacije vidjeti u Dodatku Tablicu 59. „Usporedba proizvodnje odabranih proizvoda u Hrvatskoj i Europskoj uniji, 2022. godina“ i Tablicu 60. „Broj stoke u Hrvatskoj i državama članicama Europske unije, 2022. godina“

Tijekom 2022. godine nastavljen je rast uvoza i izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, uz ostvareni deficit vanjsko-trgovinske razmjene od nešto manje od 1,5 milijarde eura. Pokrivenost uvoza izvozom je dosegla 70,8%.

U 2022. godini šest je proizvoda zaštićeno na razini Europske unije. U okviru dobrovoljnog nacionalnog sustava kvalitete (Dokazana kvaliteta) u 2022. godini zaštitu su ostvarili proizvodi u sektoru povrća i mesa peradi.

2.1. Ekonomski računi u poljoprivredi

Poljoprivredna djelatnost je u 2022. godini ostvarila vrijednost proizvodnje od 3,2 milijardi eura. U odnosu na 2021. godinu, vrijednost proizvodnje poljoprivredne djelatnosti veća je za 499 milijuna eura, odnosno za 18,2%.

Tablica 3. Bruto domaći proizvod i ekonomski računi u poljoprivredi

(milijun EUR-a)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD*	49.626	52.061	54.910	50.569	58.408	67.993
Udio BDV poljoprivrede u BDP, %**	1,95	2,05	2,03	2,28	2,49	2,53
EKONOMSKI RAČUNI ZA POLJOPRIVREDU						
Poljoprivredna proizvodnja	2.183	2.297	2.386	2.423	2.746	3.245
Međufazna potrošnja	1.217	1.231	1.270	1.270	1.288	1.528
Bruto dodana vrijednost	966	1.066	1.116	1.154	1.457	1.717
Potrošnja fiksnog kapitala	307	317	312	311	313	312
Neto dodana vrijednost	659	749	805	843	1.144	1.405
Naknada za zaposlene	117	132	133	151	159	177
Ostale subvencije za proizvodnju	396	401	440	484	534	527
Faktorski dohodak	1.055	1.150	1.244	1.327	1.678	1.932
Poslovni višak/mješoviti dohodak	938	1.017	1.111	1.175	1.518	1754
Plaćene rente	38	39	40	41	40	40
Plaćene kamate	25	26	27	26	26	26
Primljene kamate	10	10	10	10	10	10
Poduzetnički dohodak	885	963	1.054	1.118	1.462	1.698
Uloženi rad (1.000 jedinica godišnjeg rada)	174	175	176	172	171	173

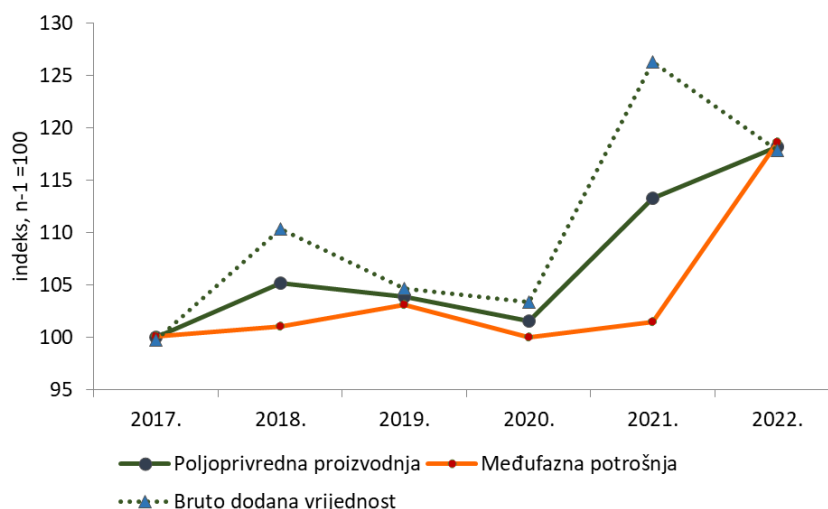
* podaci o bruto domaćem proizvodu za 2022. godinu su privremeni

** izvedeni podatak

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Rast vrijednosti proizvodnje, uz istovremeno približno isti postotni rast međufazne potrošnje, rezultirao je rastom bruto dodane vrijednosti za 17,8% u odnosu na 2021. te je ona u 2022. dosegla 1,7 milijardi eura.

Graf 7. Kretanja u poljoprivredi prema Ekonomskim računima u poljoprivredi

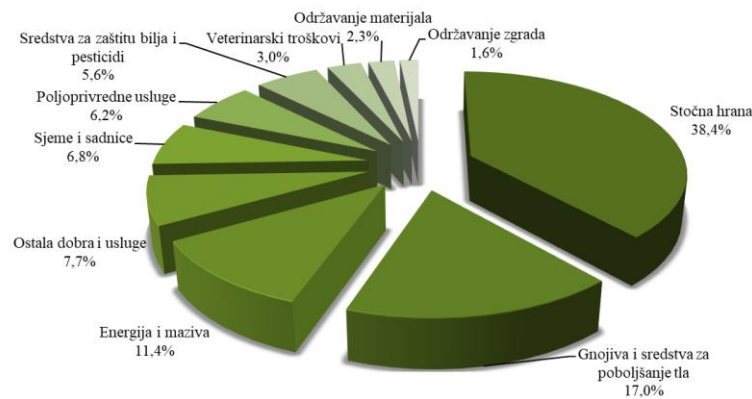

*(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Vrijednost međufazne potrošnje (troškovi proizvodnje) u 2022. godini iznosi 1,5 milijardi eura i za 18,6% su veća u odnosu na 2021. godinu. Na rast troškova proizvodnje najviše su utjecali rast troškova energije i maziva, koji su u odnosu na 2021. porasli za 68,9%, te troškova gnojiva i sredstava za zaštitu bilja koji su porasli za 65,6%. U odnosu na prethodnu 2021. značajno su porasli i troškovi sjemena i sadnica, za 10,1% te stočne hrane, za 9,9%.

U strukturi troškova poljoprivredne proizvodnje u 2022. godini najznačajniji su troškovi stočne hrane, s udjelom od 38,4%, troškovi gnojiva i sredstava za poboljšanje tla s udjelom od 17% te troškovi energije i maziva s udjelom od 11,4%. U odnosu na 2021. godinu, u strukturi ukupnih troškova, porastao je udio troškova gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te udio troškova energije i maziva, dok je udio ostalih troškova smanjen. Inputi specifični za biljnu proizvodnju, gnojiva i poboljšivači tla, sjeme i sadnice te zaštitna sredstva i pesticidi, u ukupnim troškovima čine udio od 29,4%.

Graf 8. Struktura međufazne potrošnje, 2021. godina

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

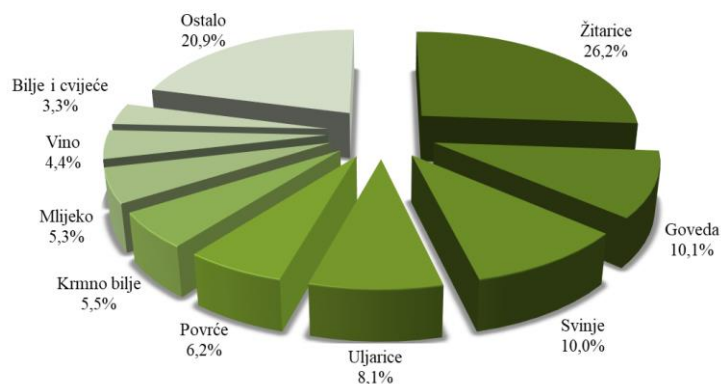
Uloženi rad u poljoprivredi u 2022. godini (173 tisuća jedinica godišnjega rada) veći je u usporedbi s 2021. godinom za 1,2%.

U vrijednosti proizvodnje poljoprivredne djelatnosti prevladava biljna proizvodnja koja, iskazano baznim cijenama⁴, ima udio od 60,5%, dok stočarstvo čini udio od 34,7%. Uslužne djelatnosti doprinose vrijednosti poljoprivredne proizvodnje s 2,9%, a sekundarne djelatnosti s 1,9%.

Na rast vrijednosti proizvodnje poljoprivredne djelatnosti u 2022. pozitivno je utjecao rast biljne proizvodnje (21,2%), kao i rast vrijednosti stočarstva (16,2%). Pad vrijednosti u odnosu na 2021. ostvarile su sekundarne djelatnosti (za 1,5%) te poljoprivredne usluge (za 0,8%).

U vrijednosti poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj prevladavaju žitarice, goveda, svinje i uljarice. Značajniji udio u vrijednosti proizvodnje ostvaruje se još proizvodnjom povrća, krmnog bilja, mlijeka, vina te bilja i cvijeća. Navedeni proizvodi u ukupnoj vrijednosti poljoprivredne proizvodnje zajedno čine 79,1%.

Graf 9. Struktura vrijednosti poljoprivredne proizvodnje po proizvodima, 2022. godina

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

⁴ Poljoprivredna proizvodnja vrednuje se u baznim cijenama, što znači da su uključene sve subvencije na proizvode i usluge, a isključeni su svi porezi na proizvode i usluge.

Podaci druge procjene EUROSTAT-a pokazuju da prosječna produktivnost rada u Europskoj uniji, mjerena faktorskim dohotkom po godišnjoj jedinici rada, iznosi 25.723,19 eura. Produktivnost rada prema procjeni Eurostata u Hrvatskoj iznosi 10.263,34 eura te s Rumunjskom, Slovenijom, Poljskom, Mađarskom, Litvom i Maltom spadamo u grupu država članica koje ostvaruju manje od polovice prosječne produktivnosti Europske unije.

2.2. Struktura poljoprivrednih gospodarstava i poljoprivredno zemljište

2.2.1. Struktura poljoprivrednih gospodarstava

Prema podacima iz Upisnika kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja), na dan 31. prosinca 2022. godine bilo je upisano 166.430 poljoprivrednika, od kojih je najviše obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (u daljnjem tekstu: OPG), njih 128.290 ili 77,1% od ukupnog broja poljoprivrednika. Zbog procesa usklađivanja OPG-ova s odredbama Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 29/18 i 32/19) bilježimo smanjenje njihovog broja i rast broja samoopkrbnih poljoprivrednih gospodarstava (SOPG).

Tablica 4. Ukupan broj poljoprivrednika prema organizacijskom obliku na dan 31. prosinca 2021. godine i 31. prosinca 2022. godine

Organizacijski oblik:	Broj poljoprivrednika		Udio u ukupnom broju poljoprivrednika, %	
	na dan 31.12.2021.	na dan 31.12.2022.	na dan 31.12.2021.	na dan 31.12.2022.
OPG*	141.248	128.290	82,9	77,1
SOPG	22.906	31.696	13,4	19,0
OPG + SOPG ukupno	164.154	159.986	96,3	96,1
Obrt	2.418	2.466	1,4	1,5
Zadruga	359	357	0,2	0,2
Trgovačko društvo	3.286	3.400	1,9	2,0
Druga pravna osoba	219	221	0,1	0,1
Ukupno	170.436	166.430	100,0	100,0

* od 31.12.2019. SOPG se promatra kao odvojena kategorija, a odnosi se na SOPG-e kod kojih je proveden postupak usklađivanja sukladno članku 52. Zakona o OPG-u (izvor: Agencija za plaćanja; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Najveći broj poljoprivrednika nalazi se u Zagrebačkoj županiji, njih 14.095, i u ukupnom broju poljoprivrednika Republike Hrvatske čine 8,5%. Tijekom 2022. godine zabilježeno je manje povećanje broja poljoprivrednika u odnosu na 2021. u Istarskoj (za 2,3%), Karlovačkoj (za 0,1%) i Primorsko-goranskoj županiji (za 0,1%), dok je smanjenje broja poljoprivrednika evidentirano u svim ostalim županijama. Najveće smanjenje broja poljoprivrednika u odnosu na 2021. godinu bilježi se u Požeško-slavonskoj županiji (za 9,3%), Međimurskoj (za 9,1%) i Koprivničko-križevačkoj (za 6,1%).⁵

Poljoprivrednici su na dan 31. prosinca 2022. godine ukupno su koristili 1.158.496,3 ha poljoprivrednog zemljišta. Najveći broj poljoprivrednika, njih 69,4%, koristi površine do 4,99 ha, ali se njihov broj smanjuje i to za 4.079 poljoprivrednika u odnosu na 2021. Jedan poljoprivrednik u prosjeku koristi 7 ha poljoprivrednog zemljišta.

⁵ Vidjeti i Tablicu 61. u Dodatku „Struktura gospodarstava i poljoprivrednog zemljišta u posjedu na dan 31. prosinca 2022.“

Najveći dio korištenog poljoprivrednog zemljišta (53,7%) nalazi se u vlasništvu poljoprivrednika koji ga koristi. U zakupu se nalazi 21,8%, a daljnjih 10,9% je državno zemljište u zakupu.

Tablica 5. Poljoprivredno zemljište prema tipu vlasništva i katastarskoj kulturi prema Upisniku poljoprivrednika, stanje na dan 31. prosinca 2022.⁶

Katastarska kultura:	Površina (ha)									
	Vlasništvo	Zakup	Zakup državnog zemljišta	Koncesija	Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta	Plodouživanje	Korištenje bez naknade	Potvrda JLS	Ostalo	Ukupno
Oranica	377.096	186.923	55.570	53.076	33.661	9.872	3.082	62	1.908	721.250
Livade	75.923	18.347	3.339	445	2.485	3.483	585	35	795	105.437
Pašnjaci	40.498	9.910	41.607	1.344	5.245	3.738	531	20	10.556	113.450
Šuma	26.587	3.465	7.962	798	687	1.199	190	0	1.371	42.260
Voćnjak	14.692	3.523	790	1.010	218	380	113	2	41	20.769
Vinograd	13.341	2.314	1.873	1.401	138	426	214	0	141	19.848
Maslinik	1.956	152	304	0	19	120	44	0	49	2.654
Trstik	418	143	157	166	53	4	0	0	34	975
Vrt	134	20	1	0	0	7	2	0	0	164
Neplodno	591	252	1.117	10	76	80	2	1	179	2.308
Ostalo zemljište	6.443	1.656	586	15	436	240	33	0	297	9.705
Ukupno	557.678	226.706	113.305	58.265	43.020	19.559	4.796	1.20	15.370	1.038.819

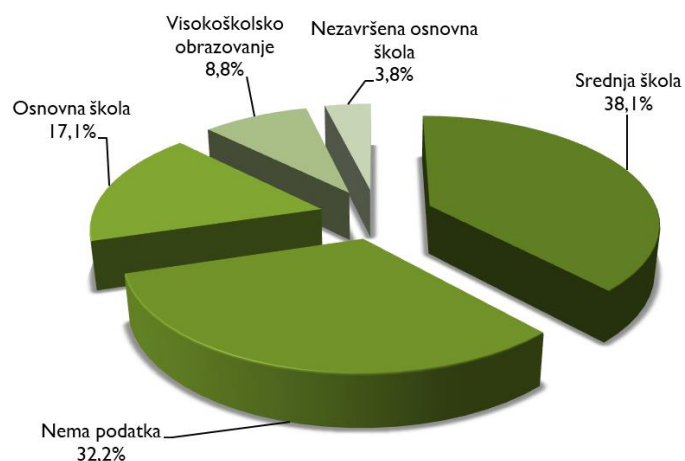
(izvor: Agencija za plaćanja, ARKOD na dan 31.12.2022.; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Nositelji hrvatskih poljoprivrednih gospodarstva uglavnom su osobe starije životne dobi. Čak 65.921 gospodarstava ima nositelje starije od 65 godina (39,6%), dok njih 23.954 ima nositelje starosti do 41 godine (14,4%). Tijekom 2022. godine smanjen je broj nositelja starijih od 65 godina i to za 10%, ali se smanjio i broj mladih nositelja poljoprivrednih gospodarstava za 5,1%. Udio žena nositeljica poljoprivrednih gospodarstava bio je 29,1%.

Najveći broj nositelja ima srednju stručnu spremu (38,1%). Udio nositelja s visokoškolskim obrazovanjem u ukupnom broju nositelja iznosi 8,8%, što je skupina koja bilježi najveću pozitivnu stopu promjene.

⁶ Za 119.677,3 ha nije dostupan podatak o tome o kakvom se tipu vlasništva radi.

Graf 10. Struktura poljoprivrednika prema stručnoj spremi, 2022. godini

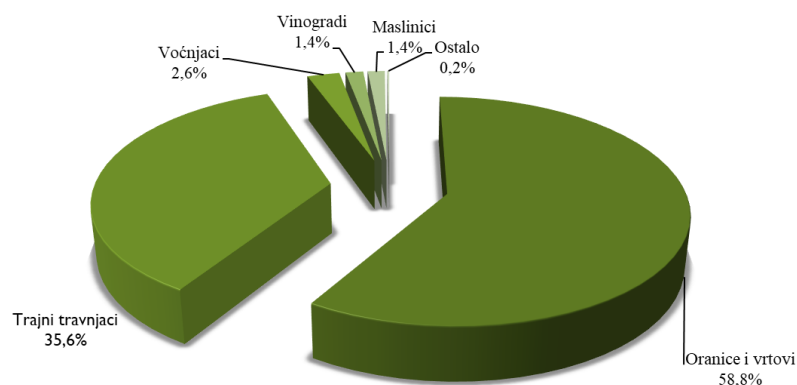

(izvor: Agencija za plaćanja; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.2.2. Poljoprivredno zemljište

Prema podacima DZS-a, u 2022. godini u Hrvatskoj je korišteno 1.447.919 ha poljoprivrednog zemljišta. Najzastupljenije su oranice i vrtovi te trajni travnjaci.

Graf 11. Struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta u 2022. godini

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U usporedbi s prethodnom 2021. godinom, povećane su površine povrtnjaka. Ostale kategorije poljoprivrednog zemljišta bilježe smanjenje površina. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta u 2022. bila je za 45.943 ha manja u odnosu na površinu iz prethodnog petogodišnjeg razdoblja, od 2017. do 2021. godine.

Tablica 6. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta

(ha)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Korištena poljoprivredna površina	1.496.663	1.485.645	1.504.445	1.506.205	1.476.351	1.447.919
Oranice i vrtovi	815.323	803.902	822.809	888.928	856.738	851.469
Žitarice	461.483	459.703	490.908	535.840	519.818	519.303
Mahunarke za suho zrno	2.575	2.542	2.512	1.895	2.214	3.101
Korjenasti i gomoljasti usjevi	29.949	23.810	21.690	20.703	19.478	16.654
Industrijsko bilje	187.826	187.033	170.492	182.874	171.992	177.584
Svježe povrće i jagode	9.791	10.027	8.963	8.748	8.664	8.238
Zelena krma s oranica i vrtova	100.928	94.864	102.388	109.450	107.440	102.804
Ugari	22.060	25.218	25.155	28.865	26.625	22.316
Cvijeće i ukrasno bilje	315	300	300	186	181	210
Sjemenski usjevi i presadnice	396	405	401	277	326	234
Ostali oranični usjevi	-	-	-	-	-	1025
Povrtnjaci	1.848	1.848	1.848	1.777	1.678	1.691
Trajni travnjaci	607.555	607.555	606.129	536.683	539.596	516.000
Voćnjaci, vinogradi i maslinici	71.217	71.645	72.964	77.782	77.401	78.069
Voćnjaci	30.634	32.436	34.534	36.046	36.248	37.572
Vinogradi	21.900	20.512	19.824	21.454	21.213	20.597
Maslinici	18.683	18.697	18.606	20.282	19.940	19.900
Rasadnici	382	357	355	576	492	274
Košaračka vrba	338	338	340	459	446	416

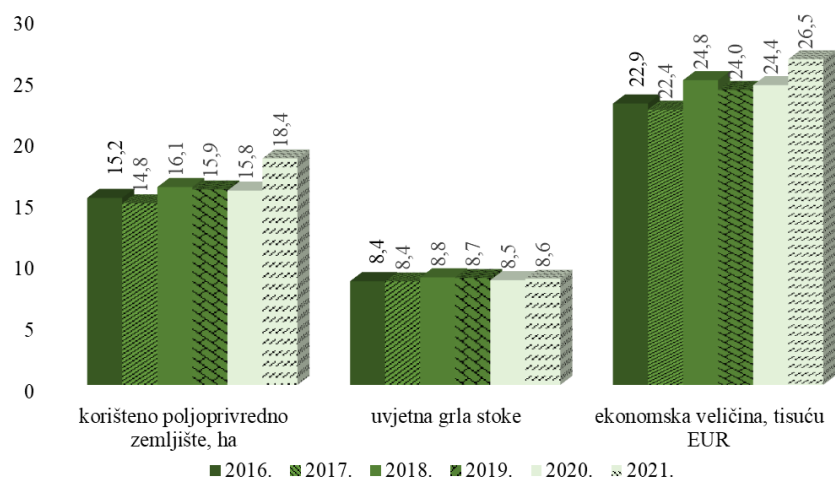
(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.3. Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka

Države članice Europske unije obvezne su u okviru Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (engl. Farm Accountancy Data Network) provoditi godišnje istraživanje na reprezentativnom uzorku tržišno orijentiranih poljoprivrednika. Ovim istraživanjem prikupljaju se brojni strukturni i financijski podatci koji omogućuju praćenje ostvarenja zadanih ciljeva poljoprivredne politike.

U 2021. godini prosječan tržišno orijentirani poljoprivrednik Republike Hrvatske u svojoj proizvodnji koristio je 18,4 ha poljoprivrednog zemljišta i uzgajao 8,6 stočnih jedinica čime je ostvario prosječnu ekonomsku veličinu od 26.500 eura, a za svoj rad je utrošio 1,68 jedinica godišnjega rada. Promatrano u odnosu na prethodnu 2020. godinu, površina korištenog poljoprivrednog zemljišta povećana je za 16,6%, broj stočnih jedinica je povećan za 1,3%, a prosječna ekonomska veličina je povećana za 8,6%.

Graf 12: Korišteni resursi prema FADN istraživanju, razdoblje od 2016. do 2021. godine

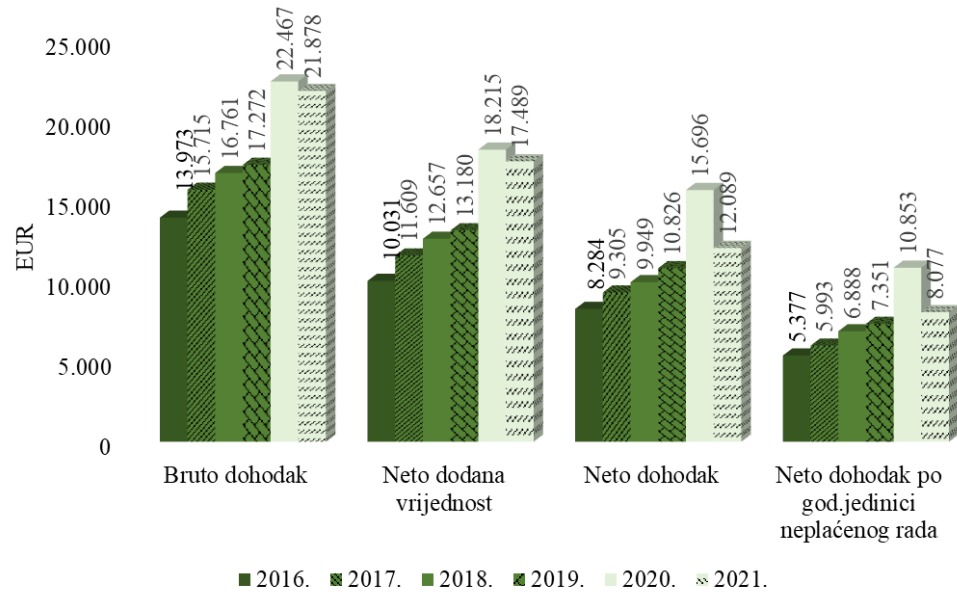

(izvor: FADN EU, obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna vrijednost poljoprivredne proizvodnje u 2021. godini iznosila je 36.815 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 8.182 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 28,6%. Troškovi međufazne potrošnje iznose 22.402 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 4.771 euro, iskazano relativnim pokazateljem za 27,1%.

Rast troškova međufazne potrošnje negativno je djelovao na kretanje ostalih ekonomskih pokazatelja. Prosječna vrijednost bruto dohotka poljoprivrednika u 2021. godini iznosila je 21.878 eura i u odnosu na prethodnu godinu smanjena je za 589 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 2,6%. Prosječna neto dodana vrijednost iznosila je 17.489 eura i u odnosu na prethodnu godinu smanjena je za 726 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 4% dok prosječan neto dohodak iznosi 12.089 eura i u odnosu na prethodnu godinu smanje je za 3.607 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 23%.

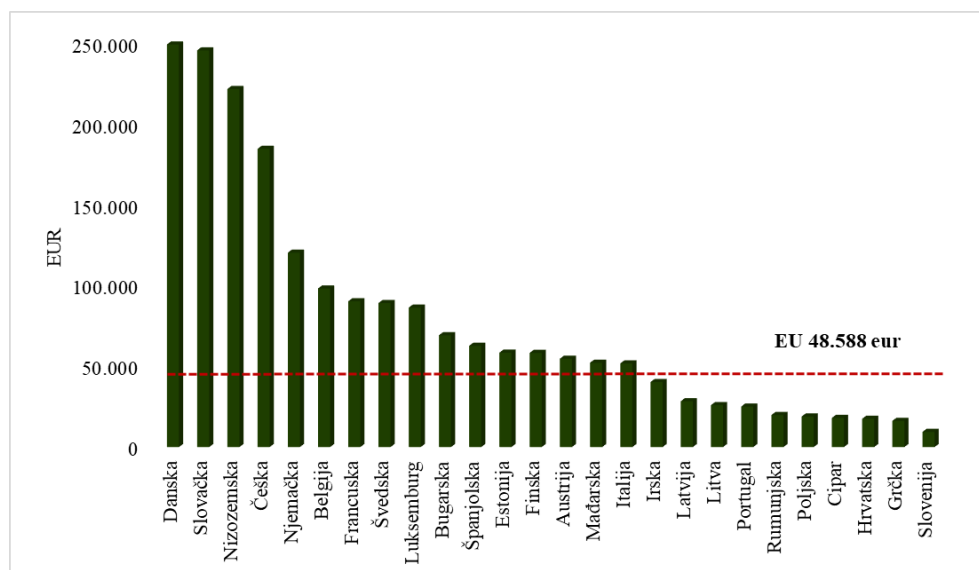
Graf 13: Ekonomski pokazatelji prema FADN istraživanju, razdoblje od 2016. do 2021. godine

(izvor: FADN EU, obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Promatrano na razini Europske unije prosječna vrijednost poljoprivredne proizvodnje u 2021. godini iznosila je 110.546 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 11.622 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 11,7%. Troškovi međufazne potrošnje iznosili su 65.329 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 5.598 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 9,4%. Prosječna vrijednost bruto dohotka tržišno orijentiranog poljoprivrednika Europske unije u 2021. godini iznosila je 60.078 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 6.394 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 11,9%. Prosječna neto dodana vrijednost iznosila je 48.588 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 6.118 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 14,4%.

Graf 14: Neto dodana vrijednost u 2021. godini

(izvor: FADN EU, obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Na razini Europske unije najveći rast neto dodane vrijednosti u 2021. godini ostvaren je u Bugarskoj (za 47,8%). Iskazano apsolutnim pokazateljem najveći rast neto dodane vrijednosti ostvaren je u Nizozemskoj u kojoj je, promatrano u odnosu na prethodnu godinu neto dodana vrijednost povećana za 38.525 eura ili iskazano relativnim pokazateljem za 21%.

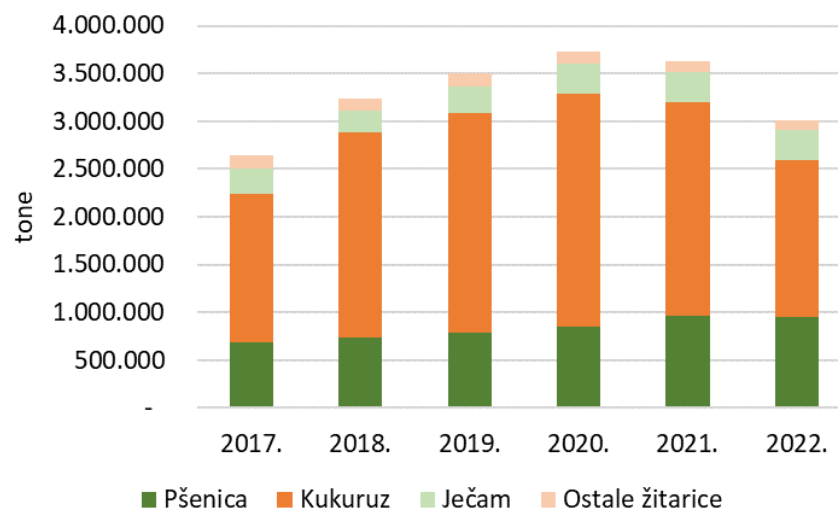
U usporedbi s prosjekom Europske unije, prosječna neto dodana vrijednost tržišno orijentiranog poljoprivrednika Republike Hrvatske je manja za 31.099 eura, odnosno za 64%.

2.4. Poljoprivredna proizvodnja i tržište⁷

2.4.1. Žitarice

Hrvatska je samodostatna proizvodnjom žitarica. U 2021. godini samodostatnost u proizvodnji žitarica iznosila je 160,9%. U proteklom razdoblju godišnja proizvodnja žitarica kretala se između 2,6 milijuna tona (2017. godine) i 3,7 milijuna tona (2020. godine).

Graf 15. Proizvodnja žitarica u Hrvatskoj

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini na žetvenoj površini od 519.303 ha proizvedeno je ukupno 3.007.960 t žitarica s prosječnim prinosom od 5,8 t/ha. Proizvodnja žitarica i površine pod žitaricama bile su u 2022. niže nego prethodne godine (za 17,1%, odnosno 0,1%). Proizvodnja žitarica je niža od prosjeka petogodišnjeg razdoblja 2017.-2021. (za 10,2%) dok je površina pod žitaricama bila veća u odnosu na isto razdoblje (za 5,2%).

⁷ Detaljni podaci o samodostatnosti poljoprivrednih proizvoda nalaze se u Dodatku u Tablici 64. „Samodostatnost Hrvatske u proizvodnji odabranih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (%)“.

Površine pod žitaricama bile su 2022. godine otprilike na razini prethodne godine, ali je ukupna proizvodnja bila niža za 621 tisuću tona zbog značajno nižeg ostvarenog prinosa. Manja proizvodnja ostvarena je kod svih žitarica, osim ječma i raži, koje je proizvedeno za 12 tisuća odnosno 783 tona više nego u 2021. godini.

Približno 97% ukupne proizvodnje žitarica odnosilo se u 2022. godini na kukuruz (54,6%), pšenicu (31,5%) i ječam (10,6%). Proizvodnja ostalih vrsta žitarica značajno je smanjena u razdoblju od 2017. godine.

Tablica 7. Žetvene površine, prirodi i proizvodnja žitarica

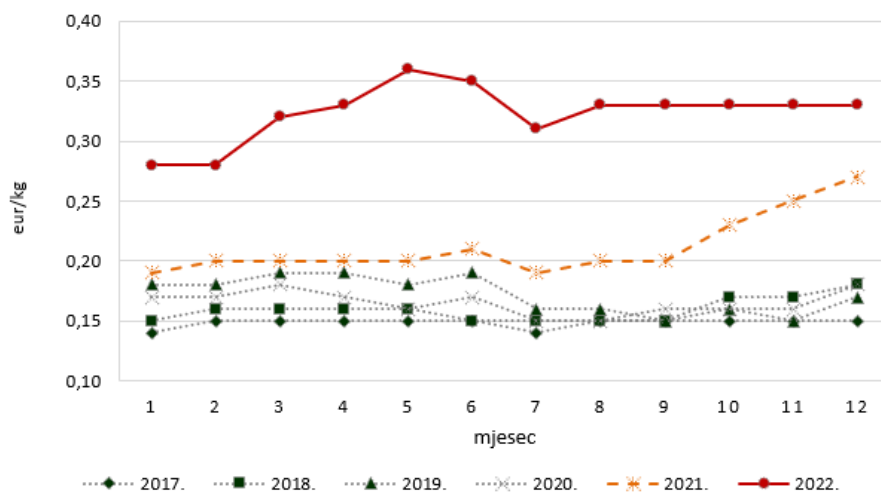
		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pšenica	Žetvena površina, ha	116.150	135.708	141.602	145.053	143.535	157.864
	Prirod po ha, t	5,9	5,4	5,6	5,9	6,7	6,0
	Proizvodnja, t	682.322	738.363	789.950	849.656	961.940	947.615
Kukuruz	Žetvena površina, ha	247.119	235.352	255.887	288.398	287.979	268.054
	Prirod po ha, t	6,3	9,1	9,0	8,4	7,8	6,1
	Proizvodnja, t	1.559.638	2.147.275	2.298.316	2.430.598	2.242.119	1.641.893
Ječam	Žetvena površina, ha	53.950	50.988	53.662	66.329	56.478	63.067
	Prirod po ha, t	4,8	4,5	5,1	4,9	5,4	5,0
	Proizvodnja, t	260.426	227.520	275.397	321.776	306.209	318.202
Raž	Žetvena površina, ha	774	1.292	1.582	1.058	511	820
	Prirod po ha, t	3,3	3,2	4,4	4,1	4,1	3,5
	Proizvodnja, t	2.566	4.100	6.912	4.367	2.082	2.865
Zob	Žetvena površina, ha	23.139	15.885	18.499	19.397	17.063	15.925
	Prirod po ha, t	3,0	2,8	3,1	3,4	3,4	3,0
	Proizvodnja, t	68.333	44.827	57.585	65.345	58.840	47.973
Pšenoraž	Žetvena površina, ha	17.291	17.027	17.464	11.700	9.386	8.550
	Prirod po ha, t	4,0	3,6	3,8	4,2	4,5	4,2
	Proizvodnja, t	68.648	62.010	66.125	49.671	42.497	35.703
Ostale žitarice	Žetvena površina, ha	3.060	3.451	2.212	3.905	4.869	5.023
	Prirod po ha, t	2,0	2,0	2,3	2,6	3,2	2,7
	Proizvodnja, t	6.068	6.830	5.108	10.020	15.463	13.709

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini nastavljen je rast cijena poljoprivrednih proizvoda, pa tako i žitarica⁸. Prosječna godišnja cijena pšenice iznosila je 0,32 eur/kg, što je za 52,4% više u odnosu na 2021 godinu. To je ujedno za 90,5% više nego prosječna cijena iz prethodnog petogodišnjeg razdoblja.

⁸ Za više informacija o cijenama žitarica vidjeti u Dodatku Tablicu 65. „Veleprodajne cijene žitarica, uljarica i njihovih prerađevina u Hrvatskoj, bez PDV-a“.

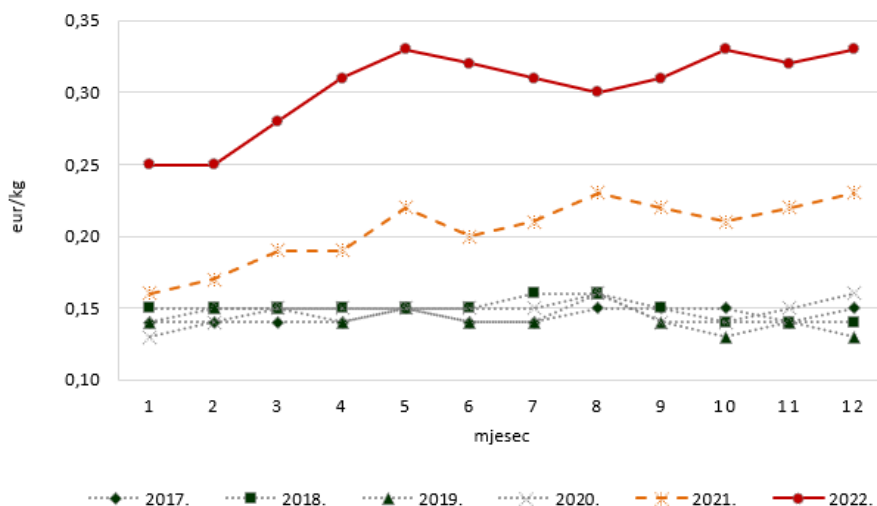
Graf 16. Prosječne cijene pšenice (min. 74 kg/hl)

(izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Sličan trend cijena zamjetan je kod kukuruza. Prosječna cijena kukuruza u 2022. iznosila je 0,30 eur/kg, ili za 50% više nego 2021 godine. U usporedbi s prethodnim petogodišnjim razdobljem, prosječna cijena kukuruza u 2022. bila je veća za 66,7%.

Graf 17. Prosječne cijene kukuruza (max. 14% vlage)

(izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

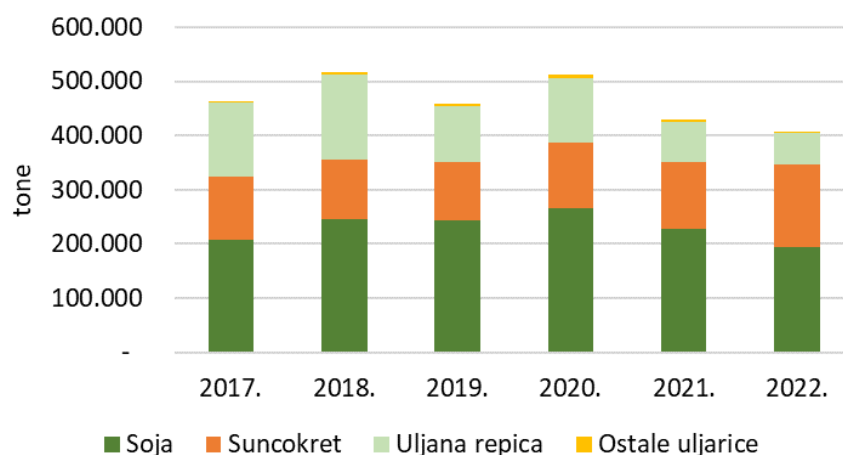
U 2022. izvezeno je 1,3 milijuna tona žitarica, što je za 5,7% manje nego 2021.godine. Međutim, zbog viših cijena žitarica ostvarena je pozitivna bilanca u vrijednosti 420 milijuna eura, ili za 46% više nego prethodne godine. Količinski gledano, povećan je izvoz pšenice (za 7,5%), dok je izvoz ostalih žitarica bio manji nego 2021. godine.

2.4.2. Uljarice

Hrvatska je samodostatna proizvodnjom uljarica. U 2021. godini samodostatnost u proizvodnji uljarica iznosila je 218,6%. U promatranom razdoblju od 2017. godine, u 2022. ostvarena je najmanja proizvodnja uljarica (409 tisuća tona), dok je najveća proizvodnja postignuta 2018. godine (516 tisuća tona).

Hrvatska je značajan proizvođač soje na razini Europske unije. U proizvodnji soje u 2022. Hrvatska je među državama članicama bila na petom mjestu, s udjelom od 7,7% u ukupnoj proizvodnji EU-a.⁹

Graf 18. Proizvodnja uljarica u Hrvatskoj

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini na žetvenoj površini od 167.495 ha proizvedeno je ukupno 409.022 t uljarica s prosječnim prinosom po hektaru od 2,4 t. U odnosu na 2021. godinu, smanjena je proizvodnja svih uljarica, osim suncokreta. Smanjenje je bilo uzrokovano padom prinosa u proizvodnji soje, što je rezultiralo urodom koji je bio za 33 tisuće tona manji nego 2021. godine, kao i značajno manjim površinama zasijanima uljanom repicom, zbog čega je proizvodnja uljane repice bila za 15 tisuća tona manja u usporedbi s prethodnom godinom.

U strukturi uljarica dominira soja, s udjelom od 47,6% u 2022. godini. Druga najznačajnija uljarica je suncokret, s udjelom od 37,4%. Od 2017. godine povećan je udio soje i suncokreta u proizvodnji uljarica, dok je smanjen udio uljane repice.

⁹ Za detaljnije informacije vidjeti u Dodatku Tablicu 59. „Usporedba proizvodnje odabranih proizvoda u Hrvatskoj i Europskoj uniji, 2021. godina“.

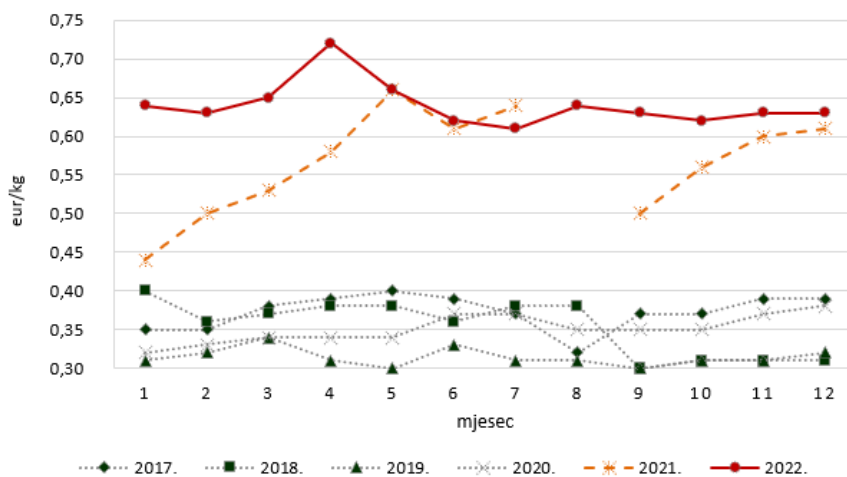
Tablica 8. Žetvene površine, prirodi i proizvodnja uljarica

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Soja	Žetvena površina, ha	85.133	77.087	78.334	86.185	86.259	90.669
	Prirod po ha, t	2,4	3,2	3,1	3,1	2,6	2,1
	Proizvodnja, t	207.765	245.188	244.279	266.014	227.872	194.771
Suncokret	Žetvena površina, ha	37.152	37.128	35.982	39.001	40.969	51.100
	Prirod po ha, t	3,1	3,0	3,0	3,1	3,0	3
	Proizvodnja, t	115.880	110.790	106.555	120.016	124.363	152.820
Uljana repica	Žetvena površina, ha	48.616	55.032	41.361	41.661	30.281	22.400
	Prirod po ha, t	2,8	2,8	2,5	2,9	2,4	2,6
	Proizvodnja, t	135.810	155.842	103.900	119.667	73.423	58.070
Ostale uljarice	Žetvena površina, ha	3.994	4.719	4.709	5.370	4.098	3326
	Prirod po ha, t	0,9	1,0	0,9	1,3	0,9	1
	Proizvodnja, t	3.441	4.650	4.256	6.738	3.548	3.361

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. prosječna cijena soje bila je 0,64 eur/kg, što je za 12,3% više nego u 2021. godini¹⁰ te za 65% više od prethodnog petogodišnjeg razdoblja. Trend rasta cijena mogao se pratiti do travnja, a od rujna su se stabilizirale na oko 0,63 eur/kg.

Graf 19. Prosječne cijene soje

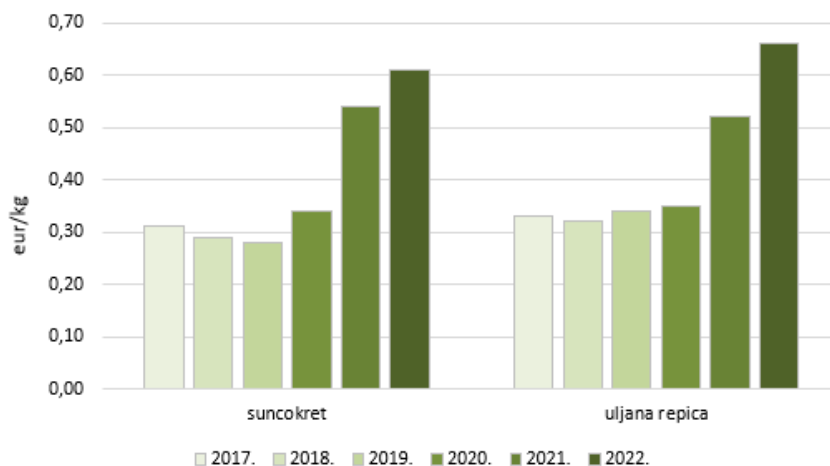
(izvor: TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Cijene su u 2022. godini nastavile rasti i za ostale uljarice. To je bilo osobito zamjetno kod uljane repice, gdje je prosječna cijena u 2022. godini (0,66 eur/kg) bila za 26,9% veća od prosjeka 2021. godine te za 77,4% više od prethodnog petogodišnjeg razdoblja. Cijene suncokreta rastle su u 2022.

¹⁰ Za više informacija o cijenama uljarica vidjeti u Dodatku Tablicu 65. „Veleprodajne cijene žitarica, uljarica i njihovih prerađevina u Hrvatskoj, bez PDV-a“.

po manjoj stopi (13% u odnosu na 2021.) te su dosegle prosječnu godišnju vrijednost od 0,61 eur/kg. Ta je cijena međutim i dalje bila za 73,3% veća od prosječne cijene u zadnjih pet godina.

Graf 20. Prosječne godišnje cijene suncokreta i uljane repice

(izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. neto izvoz uljarica dosegao je 110 tisuća tona uz ostvareni pozitivan rezultat vanjskotrgovinske bilance od 114,2 milijuna eura. Najviše je izvezeno soje (neto izvoz 136 tisuća tona). Neto izvoz suncokreta dosegao je 34,4 tisuće tona, što je manje nego u istom razdoblju prošle godine zbog značajno većeg uvoza suncokreta (uvoz je veći za 415,4% u usporedbi s 2021.). Suficit je ostvaren i izvozom uljane repice.

2.4.3. Povrće

U razdoblju 2017.-2022. proizvodnja povrća¹¹ je iznosila najviše 234.313 tone (2020. godine) i najmanje 181.271 tone (2022. godine). Proizvodnju povrća karakteriziraju velike godišnje oscilacije i smanjenje površina u intenzivnoj proizvodnji.

U strukturi proizvodnje povrća najzastupljenije povrtnne vrste bile su rajčice (17,4%) i kupus (15,8%) te dinje i lubenice (15%) i luk i češnjak (9,3%).

U 2022. je, u usporedbi s 2021., povećana proizvodnja rajčica, dinje i lubenice, mrkvi, krastavaca, salata i poriluk., dok je smanjena proizvodnja paprika, luka i češnjaka, kupusa, cvjetače i brokule, graška i graha.

Samodostatnost u proizvodnji povrća iznosila je 2021. godine 49,6% svih potreba domaćeg tržišta. Visoka razina samodostatnosti, 84,6% u 2021. godini, ostvarena je proizvodnjom kupusa te lubenica i

¹¹ DZS ne objavljuje podatke o proizvodnji s povrtnjaka za sve pojedinačne proizvode pa postoji razlika između ukupne proizvodnje povrća u bazama podataka DZS-a sa zbrojem ukupne proizvodnje pojedinačnih proizvoda spomenutih u tablicama 9. i 66.

dinja, za sve ostale vrste povrća samodostatnost je značajno niža. Pokazatelj nedostatne proizvodnje povrća za domaće potrebe je i podatak o ostvarenoj negativnoj vanjskotrgovinskoj bilanci.

Tablica 9. Ukupna proizvodnja povrća¹²

(tone)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Cvjetača i brokula	1.736	2.271	1.896	3.312	3.652	1.543
Kupus	35.318	39.571	34.105	37.149	32.609	28.813
Salata	5.911	6.904	6.637	8.798	5.893	6.479
Rajčica	41.223	30.950	30.314	40.063	26.563	31.583
Krastavci i kornišoni	10.622	6.442	4.935	8.981	10.462	12.906
Dinje i lubenice	23.399	32.324	25.468	18.690	23.509	27.200
Paprika	19.303	18.106	13.224	16.415	17.062	10.451
Mrkva	13.676	11.594	13.369	11.389	7.898	10.953
Luk i češnjak	20.770	27.107	25.931	23.256	23.139	16.902
Cikla	3.128	3.369	4.523	5.053	4.254	3.310
Grašak	4.342	3.296	5.397	6.695	5.135	3.142
Grah	2.535	3.868	4.577	6.428	4.285	2.751
Poriluk	1.121	1.409	1.343	2.684	1.872	1.876
Ostalo povrće	38.595	28.751	30.083	45.400	35.493	23.923

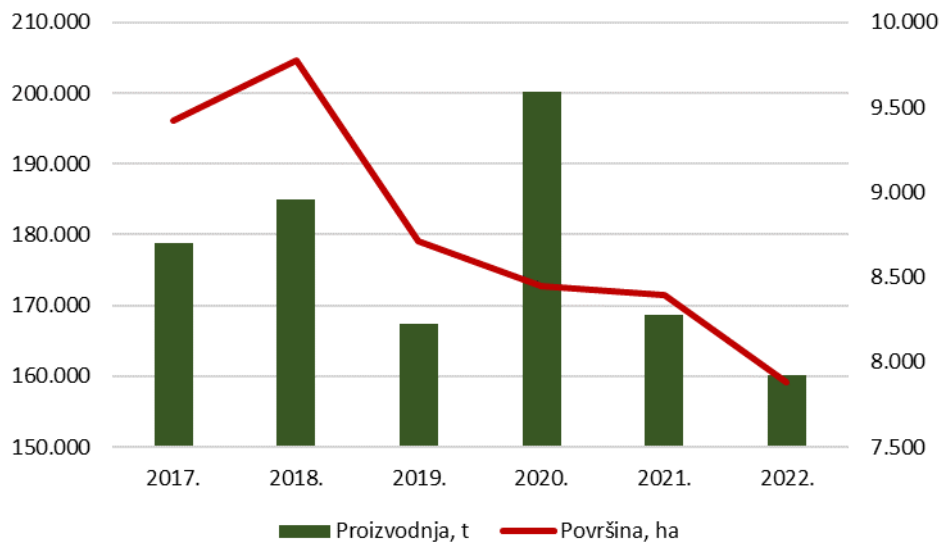
(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U usporedbi s prethodnom godinom, proizvodnja povrća bila je za 10% manja, čemu je najviše doprinijela manja proizvodnja paprike (za 6,6 tisuća tona ili 38,7%), luka i češnjaka (za 6,2 tisuća ili 27%), kupusa (za 3,8 tisuća tona ili 11,6%) i cvjetače i brokule (za 2,1 tisuću tona ili 57,7%). U odnosu na 2021. godinu bilježi se veća proizvodnja rajčice, i to za 5 tisuća tona ili 18,9%, ali je to i dalje ispod prosjeka prethodnog petogodišnjeg razdoblja 2017.-2021. (za 2,2 tisuća tona). Uvjeti proizvodnje bili su povoljni za uzgoj lubenica te je proizvodnja dinja i lubenica bila za 3,7 tisuća tona ili 15,7% veća nego u 2021. godini. Proizvodnja mrkve, koja se kontinuirano smanjuje od 2019., u 2022. godini bilježi rast proizvodnje za 38,7% u odnosu na 2021. godinu.

U proizvodnji povrća značajan dio proizvodnje (86,7% u 2022. godini) zauzima intenzivna proizvodnja namijenjena prodaji na tržištu, dok se preostale količine proizvode u povrtnjacima. Površine namijenjene intenzivnoj proizvodnji povrća u promatranom razdoblju od 2017. godine bile su najmanje upravo 2022. godine (6.750 ha), uz ostvarenu proizvodnju povrća od 159,8 tisuća tona.

¹² Detaljniji pregled s prikazom površina i prinosa nalazi se u Dodatku u Tablici 66. „Površine, prirodni i proizvodnja povrća“.

Graf 21. Intenzivna proizvodnja povrća

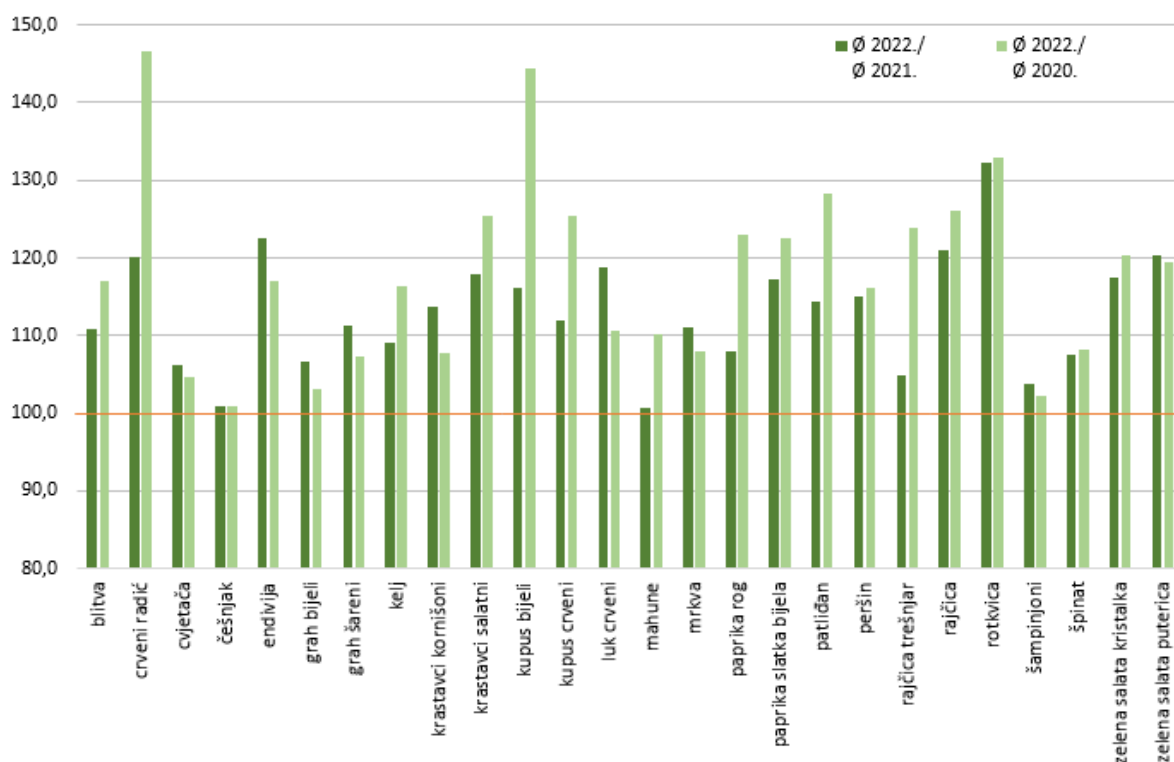
(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, proizvođačke cijene povrća bile su u 2022. godini više za prosječno 20,9% u odnosu na cijene zabilježene u 2021. godini.

U veleprodaji su prosječne godišnje cijene¹³ u 2022. godini bile iznad raspona cijena zabilježenih u ranijem petogodišnjem razdoblju za sve proizvode za koje se ti podaci prate u Tržišnom cjenovnom informacijskom centru, s izuzetkom crvenog luka i šampinjona.

¹³ Za više informacija o cijenama povrća, uključujući krumpir, vidjeti u Dodatku Tablicu 67. „Veleprodajne cijene povrća“.

Graf 22. Indeksi veleprodajnih cijena povrća

(izvor: TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini ostvaren je neto uvoz od 205,8 tisuća tona povrća, čime je ostvaren deficit od 122,8 milijuna eura. Najviše je uvezeno krupira, luka, rajčica, mahunarki i mrkve. Suficit je ostvaren jedino krastavce i to za 236,3 tisuće eura.

2.4.4. Krumpir

Hrvatska nije samodostatna u proizvodnji krumpira. U 2021. godini samodostatnost krumpira iznosila je 58,1%.

Ukupna proizvodnja krumpira u 2022. godini odvijala se na 7.368 ha s prosječnim prinosom od 14 t/ha (Jadranska Hrvatska 10,5 t/ha, Sjeverna Hrvatska 15,3 t/ha) i ukupnom proizvodnjom od 103.400 t. Svi ovi pokazatelji bili su niži od prosjeka prethodnog petogodišnjeg razdoblja 2017.-2021. Na prinos i kvalitetu krumpira u 2022. nepovoljno je utjecala ljetna suša.

Tablica 10. Površine, prirod i proizvodnja krumpira

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Krumpir, rani	Žetvena površina, ha	2.191	1.989	2.494	2.423	1.947	852
	Prirod po ha, t	13,6	15,1	15,2	14,3	11,9	17,6
	Proizvodnja, t	29.741	29.998	37.920	34.690	23.250	14.963
Krumpir, kasni i sjemenski	Žetvena površina, ha	7.642	7.283	6.893	6.902	6.839	6.516
	Prirod po ha, t	16,5	20,9	19,6	20,2	15,3	13,6
	Proizvodnja, t	126.348	152.263	135.229	139.589	104.576	88.437
Krumpir, ukupno	Žetvena površina, ha	9.833	9.272	9.387	9.325	8.786	7.368
	Prirod po ha, t	15,9	19,7	18,4	18,7	14,5	14
	Proizvodnja, t	156.089	182.261	173.149	174.279	127.826	103.400

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Vanjskotrgovinskom razmjenom krumpira u 2022. godini ostvaren je deficit u visini 22,6 milijuna eura i neto uvoz krumpira od 63,8 tisuće tona.

Prosječna godišnja cijena krumpira bila je u 2022. godini značajno viša nego prethodne godine (za 39,5%) te je ujedno bila i najviša u promatranom razdoblju od 2017. godine.

2.4.5. Voće

Proizvodnja¹⁴ voća kretala se u razdoblju 2017.-2022. između 112,7 tisuća tona (2017. godine) i 181,8 tisuća tona (2018. godine). Kao i kod povrća, u proizvodnji voća bilježe se velike oscilacije u proizvodnji.

U strukturi proizvodnje voća dominiraju jabuke (45,9% od ukupno proizvedenih količina, prosjek razdoblja 2017.-2022.) i mandarine (32,6%). Od ostalih vrsta voća veći značaj ima proizvodnja šljiva, s udjelom od 7,3% u promatranom razdoblju.

U 2021. godini samodostatnost u proizvodnji voća iznosila je 38,3% svih potreba domaćeg tržišta. Samodostatnost u 2021. godini dostignuta je u proizvodnji trešanja i višanja te mandarina. Proizvodnjom jabuka bilo je pokriveno 81,7% domaćih potreba.

¹⁴ DZS ne objavljuje podatke o proizvodnji ekstenzivnih nasada za sve pojedinačne proizvode pa postoji razlika između ukupne proizvodnje voća u bazama podataka DZS-a sa zbrojem ukupne proizvodnje pojedinačnih proizvoda spomenutih u tablicama 11. i 68.

Tablica 11. Ukupna proizvodnja voća¹⁵

(tone)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Jabuke	56.570	93.467	69.167	67.123	61.323	47.842
Kruške	2.796	3.671	2.581	5.184	3.858	2.187
Breskve i nektarine	7.387	3.545	4.372	4.531	3.187	3.946
Marelice	726	132	771	907	132	699
Višnje	8.770	8.301	5.872	6.501	5.618	6.467
Trešnje	1.436	1.360	1.254	1.493	615	2.042
Šljive	8.209	14.487	9.460	13.376	6.078	11.332
Orasi	484	622	260	531	337	1.020
Lješnjaci	1.534	1.753	1.967	3.095	1.945	2.588
Bademi	37	88	298	829	117	134
Smokve	923	1.219	1.275	1.216	979	1.258
Jagode	3.209	2.674	3.035	2.658	1.999	3.314
Bobičasto voće, osim jagoda	1.418	2.050	1.752	5.211	1.886	2.663
Naranče	173	474	593	465	603	753
Mandarine	19.011	47.676	52.226	39.626	40.580	42.036
Limuni	49	297	325	375	262	476

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

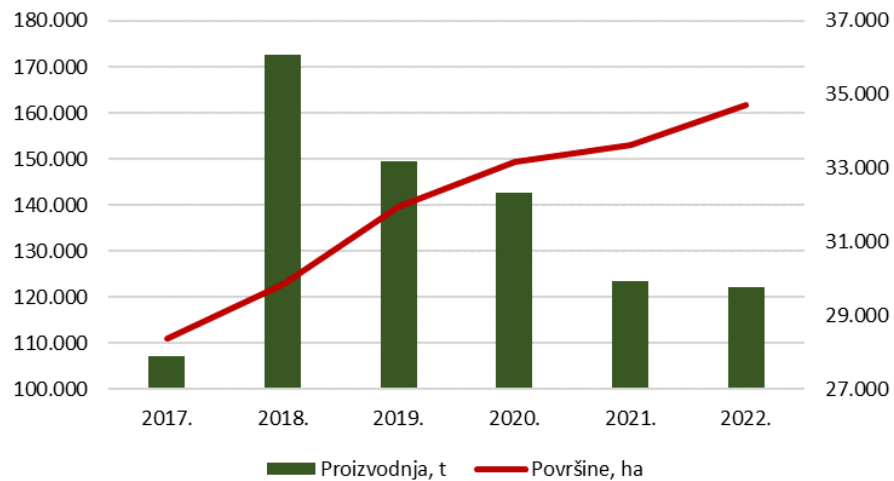
U 2022. godini proizvedeno je ukupno 128,8 tisuća tona voća. S obzirom da se u 2021. godini bilježio niži urod voća zbog kasnih proljetnih mrazeva i ljetne suše, u 2022. godini, količinski promatrano, sve voćne vrste bilježe rast proizvodnje osim krušaka (bilježe pad proizvodnje od 43,3%) i jabuka (bilježe pad proizvodnje od 22%). U 2022. godini se bilježi najveći rast kod marelica, trešanja, oraha, jagoda, limuna i bobičastog voća.

Međutim, promatrano u odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja, ostvarena je manja proizvodnja kod više voćnih vrsta: badema (za 51,1%), krušaka (za 39,6%), jabuka (za 31,2%), bresaka i nektarina (za 14,3%) te višanja (za 7,8%). Najveći rast proizvodnje u 2022. godini u odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja zabilježen je u proizvodnji oraha (128,3%), limuna (za 82%), trešanja (65,8%), naranči (za 63,1%), marelica (za 31%) i lješnjaka (za 25,7%).

U proizvodnji prevladava intenzivna proizvodnja, koja je u 2022. godini predstavljala 97,3% ukupne proizvodnje voća. Dok prema proizvedenim količinama najveći udio u proizvodnji voća čine jabuke, mandarine i šljive, prema površinama intenzivnog nasada najzastupljeniji su orasi, lješnjaci, jabuke i šljive. Površine pod intenzivnim nasadima povećavale su se svake godine od 2017. godine (28.411 ha) do 2022. godine, kada je ukupna površina intenzivnih nasada bila 34.663 hektara.

¹⁵ Detaljniji pregled s prikazom površina i prinosa nalazi se u Dodatku u Tablici 68. „Površine, prirodi i proizvodnja voća“.

Graf 23. Intenzivna proizvodnja voća

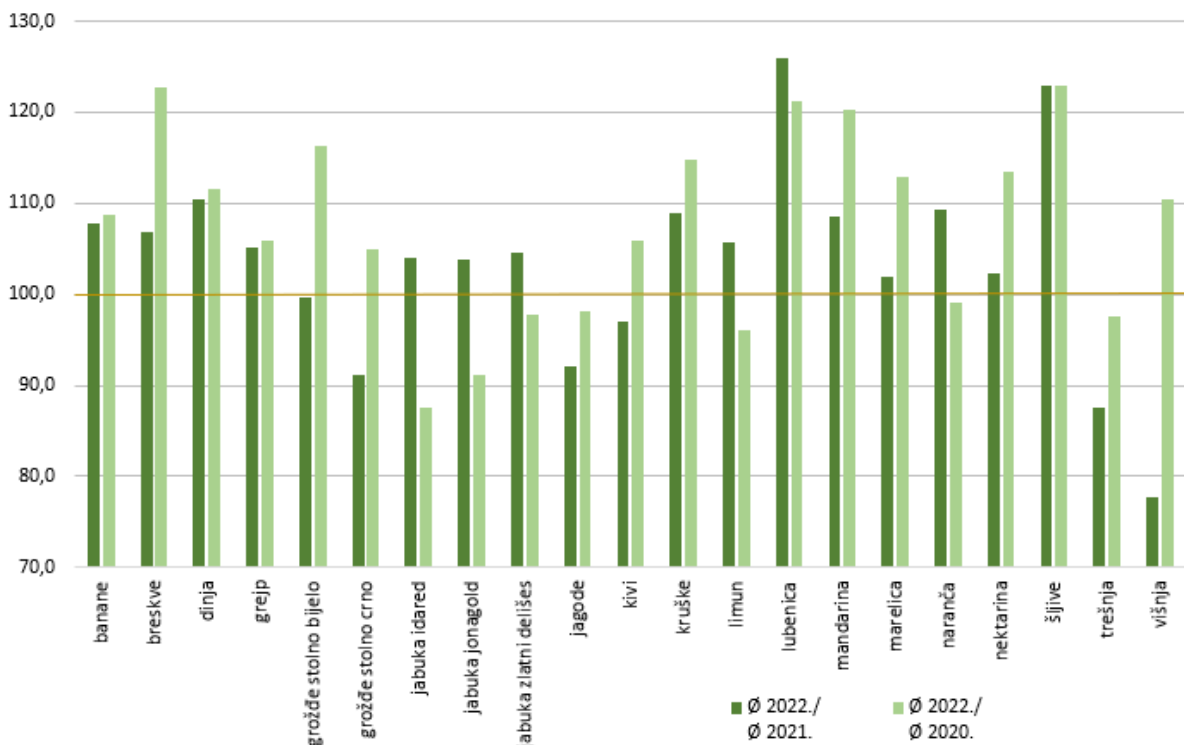

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Za razliku od drugih poljoprivrednih sektora, rast cijena kod voća nije bio toliko izražen, a kod nekih voćnih vrsta veleprodajne cijene bile su i niže nego prethodne 2021. godine (npr. za crno stolno grožđe, jagode, kivi, trešnje, višnje).¹⁶ Porast cijena veći od 20% u usporedbi s 2021. ostvaren je u veleprodaji za lubenice i šljive. Za potrošače je voće u 2022. bilo prosječno za 9% skuplje nego godinu dana ranije.

¹⁶ Za više informacija o cijenama voća vidjeti u Dodatku Tablicu 69. „Veleprodajne cijene voća“

Graf 24. Indeksi veleprodajnih cijena voća

(izvor: TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Neto uvoz voća i orašastih plodova u 2022. godini iznosio je 164.202 tone, uz ostvareni trgovinski deficit od 200,4 milijuna eura. U uvozu dominantnu ulogu imaju voćne vrste koje se ne proizvode u Hrvatskoj, prije svega banane (koje u ukupnom uvozu voća i orašastih plodova čine udio od 25%) i agrumi (19% ukupnog uvoza voća i orašastih plodova). Značajniji izvoz ostvaren je i u skupini jabuke, kruške i dunje – 27,8 tisuća tona. Međutim, u 2022. niti za jednu voćnu vrstu nije bila ostvarena pozitivna vanjskotrgovinska bilanca.

2.4.6. Masline i maslinovo ulje

Hrvatska ne proizvodi dovoljne količine maslinovog ulja za domaću potrošnju te se uvoze značajne količine maslinovog ulja. Prema posljednjim dostupnim podacima za 2021. godinu, samodostatnost u proizvodnji maslinovog ulja iznosila je 41,6%.

U 2022. godini masline su uzgajane na 19.900 ha, a ukupno je proizvedeno 40.128 t ploda masline te 55.088 hl maslinovog ulja. U odnosu na 2021 godinu ostvareno je značajno povećanje proizvodnje ploda masline (od 68,1%), dok je proizvodnja maslinovog ulja povećana za 72%. Uvoz maslinovog ulja u 2022. godini iznosio je 5.776 tona.

Tablica 12. Površine, prirod i proizvodnja maslina te proizvodnja maslinovog ulja

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Masline						
Površina, ha	18.683	18.697	18.606	20.282	19.940	19.900
Prirod po ha, tone	1,5	1,5	1,8	1,6	1,2	2,0
Proizvodnja, tone	28.947	28.418	33.216	33.230	23.867	40.128
Proizvodnja maslinovog ulja, hl	37.463	36.573	44.497	40.278	32.036	55.088

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna veleprodajna cijena ekstra djevičanskog maslinovog ulja u pakiranju od litre i više u 2022. godini iznosila je 50,77 kn/l i bila je za 17,4% viša u odnosu na prethodnu godinu te ujedno i najviša cijena ostvarena u promatranom razdoblju od 2017. godine.¹⁷ U Hrvatskoj se ostvaruju značajno više cijene maslinovog ulja od onih koje postižu maslinova ulja proizvedena u drugim državama članicama. Primjerice, u prosincu 2022. prosječna cijena maslinovog ulja u Hrvatskoj bila je za 20,7% viša od EU prosjeka (517 eur/100 kg), pri čemu su se cijene u ostalim državama kretale od 390 eur/100 kg u Portugalu do 603 eur/100 kg u Italiji.

U 2022. ostvaren je neto uvoz maslinovog ulja od 5,8 tisuća tona, što je za 12,3% više nego prethodne godine.

2.4.7. Vinogradarstvo i vinarstvo

Agroekološki uvjeti u Hrvatskoj povoljni su za uzgoj vinove loze i proizvodnju grožđa, od kojeg se proizvode vina različite kakvoće, a najzastupljenija su vina sa zaštićenom oznakom izvornosti.

Pod vinogradima je u 2022. godini bilo 20.597 ha poljoprivrednog zemljišta. Proizvodnja grožđa u 2022. godini iznosila je 117.504 t uz prosječan prinos od 5,7 t/ha (Sjeverna Hrvatska 4,8 t/ha, Panonska Hrvatska 7 t/ha). Time je ostvarena proizvodnja grožđa bila za 1,1% viša u odnosu na 2021. godinu.

Proizvodnja vina u 2022. godini iznosila je 726 tisuća hl vina, što u usporedbi s proizvodnjom u prethodnoj 2021. predstavlja smanjenje za 5,1%.

¹⁷ Za više informacija o cijenama maslinovog ulja vidjeti u Dodatku Tablica 70. „Veleprodajne cijene maslinovog ulja“.

Tablica 13. Površine, prirod i proizvodnja grožđa te proizvodnja vina

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Grožđe						
Površina, tis. ha	22	21	20	21	21	20,6
Prirod po ha, tone	5,3	7,1	5,5	5,8	5,5	5,7
Proizvodnja, tone	116.307	146.242	108.296	123.554	116.209	117.504
Prirod po trsu, kg	1,3	1,6	1,4	1,2	1,2	1,3
Vino, tisuće hl	726	952	704	800	765	726

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Neto uvoz vina u 2022. iznosio je približno 20 tisuća tona, ili za 14,3% manje nego 2021. godine. Time je ostvaren deficit vanjskotrgovinske razmjene od 20,4 milijuna eura..

2.4.8. Duhan

U 2022. godini proizvedeno je 6.303 t duhana na površini od 3.036 ha. U odnosu na prethodnu 2021. godinu zabilježen je pad žetvene površine uzgoja duhana za 13% te proizvodnje duhana za 14,6%. Ostvareni prinos duhana u 2022. godini (2,1 t/ha) kreće se u granicama višegodišnjeg prosjeka.

Najzastupljenija sorta duhana je Virginia s oko 90% zastupljenosti, a u manjim količinama proizvodi se duhan sorte Burley.

Tablica 14. Površine, prirod i proizvodnja duhana

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Žetvena površina, ha	4.563	3.834	3.940	3.420	3.488	3.036
Prirod po ha, tone	2,1	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1
Proizvodnja, tone	9.413	7.561	7.878	7.084	7.384	6.303

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Uvoz (15.865 tona) i izvoz (17.322 tona) neprerađenog duhana u 2022. godini bili su uravnoteženi, uz malu ostvarenu pozitivnu bilancu.

2.4.9. Šećerna repa

Hrvatska nije samodostatna u proizvodnji šećerne repe. U 2021. godini samodostatnost šećerne repe iznosila je 90,3%.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2022. godini na površini od 8.889 ha proizvedeno je 572.186 t šećerne repe uz prinos od 64,4 t/ha. Površine pod šećernom repom i ostvarena proizvodnja kontinuirano se smanjuju u promatranom razdoblju od 2017. godine. Tijekom 2022. godini uvezeno je 81.152 t šećerne repe.

Tablica 15. Površine, prirod i proizvodnja šećerne repe

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Žetvena površina, ha	19.533	14.066	11.583	10.458	10.066	8.889
Prirod po ha, tone	66,3	55,2	61,2	74,0	70,2	64,4
Proizvodnja, tone	1.295.459	776.491	708.575	774.331	707.000	572.186

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.4.10. Suhe mahunarke

U 2021. godini samodostatnost suhih mahunarki iznosila je 26,3%.

Za proizvodnju suhih mahunarki u 2022. godini korištena je površina od 1.610 ha te je proizvedeno ukupno 2.254 tona s prosječnim prinosom od 1,4 t/ha. U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2017. do 2021. godine, sjetvene površine u 2022. bile su manje za 28,3%, a proizvodnja za 42,8%.

Najzastupljenije suhe mahunarke su stočni grašak (51,5% proizvodnje u 2022.) i grah (36,1%).

Tablica 16. Površine, prirod i proizvodnja suhih mahunarki

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Grašak, suho zrno	Žetvena površina, ha	71	147	143	130	68	80
	Prirod po ha, t	2,0	2,1	3,5	1,3	4,7	3,5
	Proizvodnja, t	142	314	499	170	319	280
Stočni grašak	Žetvena površina, ha	938	915	1.181	602	792	600
	Prirod po ha, t	2,5	2,4	2,4	2,7	2,9	1,9
	Proizvodnja, t	2.347	2.223	2.870	1.629	2.331	1.160
Grah, suho zrno	Žetvena površina, ha	1.539	1.403	1.113	984	1.195	930
	Prirod po ha, t	0,9	1,2	1,2	1,3	0,9	0,9
	Proizvodnja, t	1.340	1.737	1.381	1.325	1.061	814

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

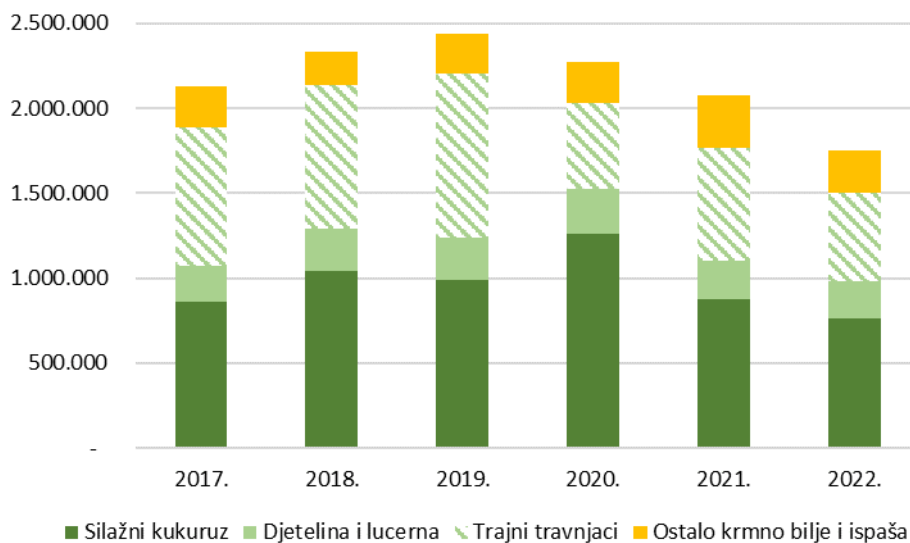
2.4.11. Krmno bilje

U 2022. godini na površini od 617.589 ha, koliko je korišteno za proizvodnju krmnog bilja, proizvedeno je ukupno 1.750.030 t krmnog bilja, što je najmanja proizvodnja u promatranom razdoblju od 2017. godine.

U proizvodnji krmnog bilja najzastupljeniji je silažni kukuruz. U 2022. godini u ukupnoj proizvodnji krmnog bilja proizvodnja silažnog kukuruza sudjelovao je s 43,8%, uz vrlo mali udio u žetvenim površinama krmnog bilja (4,6%). U odnosu na prethodnu 2021. godinu, proizvodnja silažnog kukuruza bila je za 12,3% manja.

Djetelina i lucerna činile su oko 12,4% uzgoja krmnog bilja, a približno trećina proizvodnje krmnog bilja ostvarena je na trajnim travnjacima na površini od 515 tisuća hektara¹⁸.

Graf 25. Proizvodnja krmnog bilja, tone

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.4.12. Sjeme i sadni materijal

Najzastupljenije sjemenske kulture u proizvodnji su ozima pšenica, ozimi ječam, soja i kukuruz. Certificirana količina sjemena kontinuirano raste unatrag nekoliko godina, a u sezoni 2022./2023. bila za 2,6% manja nego prethodne sezone.

Tablica 17. Pregled deklariranih količina sjemena po osnovnim biljnim vrstama

(tone)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pšenica ozima	29.196	30.884	33.091	36.700	39.974	40.414
Ječam ozimi	6.866	7.497	9.052	9.059	9.378	10.809
Raž ozima	37	46	208	562	173	62
Tritikale	2.406	2.859	2.061	1.709	1.823	1.458
Ječam jari	1.452	1.322	2.122	2.232	2.904	3.503
Zob jara	812	830	829	805	859	731
Uljana repica	22	9	17	8	15	13
Kukuruz	3.917	3.590	3.458	3.300	5.598	4.723
Soja	9.208	9.963	10.275	10.937	11.223	8.249
Suncokret	33	27	24	29	53	46
Šećerna repa	0	0	0	0	0	0
Krumpir	385	505	488	764	375	461
Lučica luka	0	1	2	6	3	3
Ostalo povrće	2	5	4	3	2	1

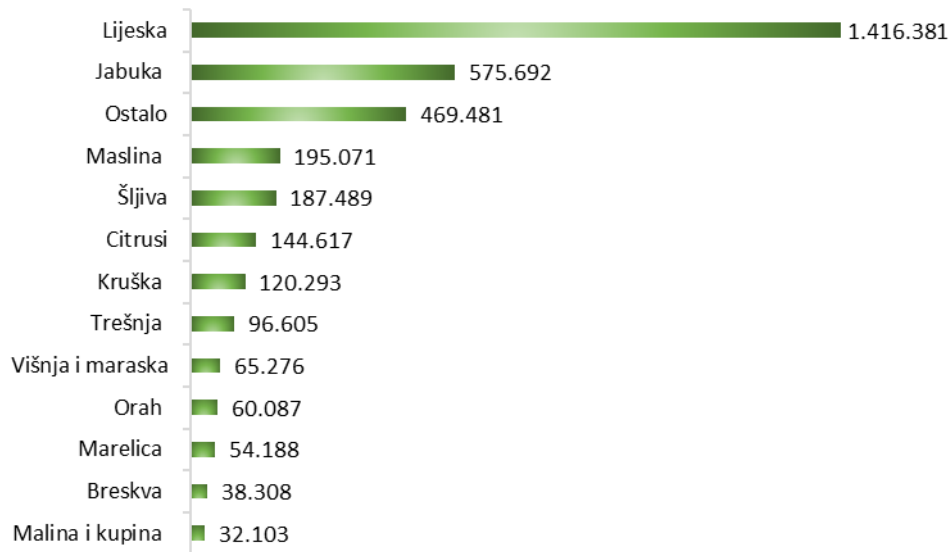
(izvor: HAPIH; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

¹⁸ Detaljnije informacije o proizvodnji krmnog bilja nalaze se u Dodatku u Tablici 71. „Površine, prirodi i proizvodnja krmnog bilja“.

Proizvodnja voćnih sadnica u razdoblju između 2017. i 2022. kretala se između 3 milijuna komada (2020.) i 3,5 milijuna komada (2021. i 2022.).

U proizvodnji voćnih sadnica u 2022. godini najzastupljenije su bile sadnice lijeske s udjelom od 41% i sadnice jabuke s udjelom od 16,7%. U proizvodnji sadnica ističu se i masline s udjelom od 5,6% te šljive s udjelom od 5,4%.

Graf 26. Proizvodnja voćnih sadnica u 2022. godini, u komadima

(izvor: HAPIH; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Proizvodnja cijepova vinove loze varirala je u promatranom višegodišnjem razdoblju između 1,04 milijun komada (2022.) i 1,92 milijuna komada (2017.). U 2022. godini proizvedeno je 1.039.340 komada cijepova vinove loze, što je u odnosu na proizvodnju iz 2021. godine manje za 31,2%.

2.4.14. Tov goveda i proizvodnja mlijeka

Ukupan broj goveda u 2022. godini iznosio je 422 tisuće grla¹⁹ i u odnosu na prethodnu godinu smanjen je za 6 tisuća grla ili za 1,4%. U ukupnom broju krava, simentalska pasmina čini 54,5%, holstein pasmina 21,6%, smeđa s 1,9%, križanci s 10,5%, a ostale pasmine s 11,5%. Udio ostalih krava se povećava, s najvećim udjelom u broju krava mesnih pasmina.

U razdoblju od 2017. godine rastao je i uvoz i izvoz goveda, pri čemu je uvoz značajno nadmašivao izvoz (u 2022. godini za 93,4 tisuće grla). U strukturi uvoza najveći udio čine goveda za tov od 80 do 160 kg, a u strukturi izvoza goveda za klanje težine iznad 300 kg u 2022. godini. Promatrano u odnosu na 2021. godinu, vrijednost uvoza živih goveda povećala se za 12,4%, dok se vrijednost izvoza živih goveda povećala za 28,5%.

¹⁹ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 72. „Broj goveda“.

Tablica 18. Obrt goveda

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.*
Broj grla početkom godine	444.613	450.757	414.125	420.239	422.881	427.587
Oteljeno tijekom godine	106.306	123.261	119.443	118.361	122.203	116.095
Uvoz	130.000	130.000	141.706	138.158	161.953	152.390
Izvoz	24.200	44.000	44.466	53.433	72.256	80.230
Zaklano	182.462	182.555	183.079	169.624	170.812	162.488
Uginulo	23.500	25.647	27.490	30.820	36.382	31.510
Broj grla na kraju godine	450.757	414.125	420.239	422.881	427.587	421.844

*Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2021. jest 1. prosinca tekuće godine. Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2022. jest 1. studenoga tekuće godine.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u Hrvatskoj u 2022. prosječna otkupna cijena²⁰ žive simentalske teladi kretala se je od 3,47 eur/kg do 3,95 eur/kg. Godišnja prosječna otkupna cijena simentalske teladi za 2022. iznosila je 3,73 eur/kg i u odnosu na 2021. bila je za 8,8% viša, čime je nastavljen njezin višegodišnji kontinuirani porast.

Prosječna otkupna cijena živih bikova simentalske pasmine težine veće od 450 kg na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u 2022. godini u Hrvatskoj iznosila je 2,64 eur/kg žive vage, što je za 40% više nego u prethodnoj 2021. godini.

Otkupna cijena junica simentalske pasmine za klanje na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima rasla je kontinuirano cijele 2022. godine, uz ostvareni godišnji prosjek u Hrvatskoj od 2,48 eur/kg, što je za 47% više u odnosu na 2021.

U 2022. **uvozom i izvozom** živih goveda (tarifni broj 0102) ostvaren je deficit od 3,7 milijuna eura, ili znatno manje od 15,4 milijuna eura, što je deficit ostvaren 2021. godine. Ovaj se rezultat može pripisati razlici u uvoznim i izvoznim cijenama te povećanju izvoza goveda za 5% (ukupno 77 tisuća grla). Uvoz goveda je bio manji za 4% te je uvezeno 171 tisuća grla.

PROIZVODNJA KRAVLJEG MLIJEKA

Broj muznih krava i njihov udio u ukupnom broju goveda smanjivao se u promatranom razdoblju od 2017. do 2022. godine. U 2022. godini bilo je 79 tisuća muznih krava, ili za 22,8% manje nego 2021. godine. Time je udio muznih krava u ukupnom broju goveda smanjen na 18,7%.

Usporedo sa smanjenjem broja muznih krava opada i ukupna proizvodnja kravljeg mlijeka, koja je u 2022. godini iznosila 507,2 milijuna litara, što je za 6,3% manje nego u 2021. godini.

²⁰ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 73. „Otkupne cijene žive stoke, bez PDV-a“.

Tablica 19. *Proizvodnja kravljeg mlijeka*

	Broj muznih krava	Ukupna proizvodnja (tisuće l)	Ukupna proizvodnja (tisuće kg)	Prosječna proizvodnja po kravi (kg)
2017.	139.443	629.528	648.414	4.650
2018.	135.851	519.949	535.547	3.942
2019.	130.025	581.765	599.218	4.608
2020.	109.807	579.095	596.468	5.432
2021.	102.333	541.340	557.580	5.449
2022.*	79.042	507.230	522.447	6.610

*Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2021. jest 1. prosinca tekuće godine. Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2022. jest 1. studenoga tekuće godine.

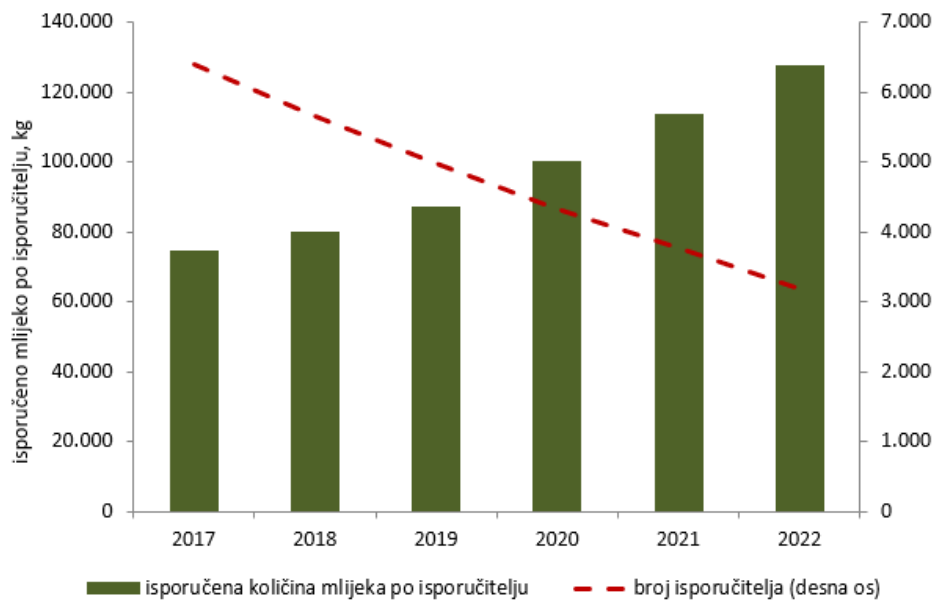
(izvor: Ministarstvo poljoprivrede i DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. prikupljeno je 405 tisuća tona mlijeka, ili za 5,4% manje nego 2021. godine. U usporedbi s drugim državama članicama, Hrvatska je prošle godine ostvarila najveći pad (5,5%) u količini prikupljenog mlijeka²¹.

Nastavljen je trend smanjenja **broja isporučitelja** kravljeg mlijeka, uz rast prosječne isporučene količine mlijeka po isporučitelju. U 2022. u isporuci mlijeka otkupljivačima sudjelovalo je 3.174 proizvođača mlijeka, što je za 15,8% manje nego godinu dana ranije. Međutim, povećana je količina mlijeka po isporučitelju za 12,3% u usporedbi s 2021. godinom te za 71,2% u odnosu na prosječnu isporučenu količinu zabilježenu 2017. godine

²¹ Eurostat na dan 19. listopada 2023.

Graf 27. Broj isporučitelja i isporučene količine mlijeka po isporučitelju

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

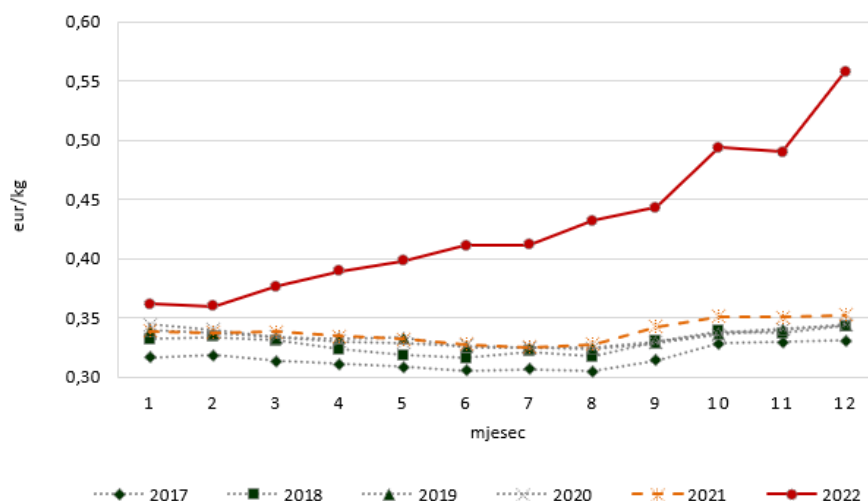
Proizvođači koji godišnje isporučuju manje od 10.000 kg mlijeka čine 21,6% od ukupnog broja isporučitelja, a u ukupnoj isporuci mlijeka sudjeluju s 0,9%. Najveća isporučena količina mlijeka dolazi od 263 isporučitelja koji isporučuju više od 200.000 kg mlijeka godišnje. Ovi proizvođači čine svega 7,6% isporučitelja, ali isporučuju 66,5% mlijeka, odnosno prosječno 1.024.049 kg po proizvođaču. Intenzitet smanjenja broja proizvođača izraženiji je u kategorijama koje godišnje isporučuju manje količine mlijeka, dok je broj isporučitelja koji godišnje isporučuju više od 200.000 kg mlijeka stabilan.

Tijekom 2022. godine mlijeko je otkupljivalo 33 otkupljivača mlijeka. Dva najveća otkupljivača otkupila su 74,2% od ukupnih količina mlijeka.

Otkupna cijena mlijeka realne kvalitete postupno je rasla u 2021. godini, a u 2022. pratimo ubrzani rast cijene tijekom cijele godine. Prosječna godišnja otkupna cijena mlijeka realne kvalitete u 2022. god. iznosila je 0,42 eur/kg, što je više u odnosu na prosječnu cijenu mlijeka u 2021. godini za 25,7%, a u odnosu na prethodno petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) za 28,8 %.²²

²² Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 75. „Otkupne cijene mlijeka te veleprodajne cijene mliječnih proizvoda, bez PDV-a“.

Graf 28. Prosječne cijene sirovog mlijeka

(izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječne veleprodajne cijene mliječnih proizvoda u 2022. godine bile su na najvišim razinama u usporedbi s cijenama iz prethodnog petogodišnjeg razdoblja. U odnosu na 2021. godinu, veleprodajne cijene sireva su, ovisno o vrsti, bile veće za između 21 i 45%. Veleprodajne cijene maslaca su bile veće za 37% za pakiranje od 250 g, odnosno za 53% za blok od 25 kg.

Uvozom mlijeka (koncentrirano i nekoncentrirano, tarifni brojevi 0401 i 0402) u 2022. ostvaren je deficit u visini 145 milijuna eura, što je za 9% više nego u istom razdoblju prošle godine. Porastao je i uvoz sira (neto uvoz 29,4 tisuća tona, deficit 143 milijuna eura).

Od mliječnih proizvoda Hrvatska ima suficit u razmjeni fermentiranih mliječnih proizvoda (jogurt, kefir i sl.), koji je u 2022. iznosio 10,1 milijun eura, pri čemu je izvoz vrijednosno povećan za 34%.

PROIZVODNJA GOVEĐEG MESA

Samodostatnost u proizvodnji goveđeg mesa u 2021. godini iznosila je 69,8%.

Proizvodnja goveđeg mesa u ukupnoj proizvodnji mesa u Hrvatskoj zastupljena je sa 17,7%. U 2021. godini proizvedeno je 48,8 tisuća tona goveđeg mesa²³. Razvrstano je ukupno 162,5 tisuća goveđih trupova ukupne mase 41,2 tisuće tona. To je dosta niže od ostvarenoga u ranijim godinama iz razdoblja 2017.-2021. (između 169,6 i 183,1 tisuća trupova)²⁴.

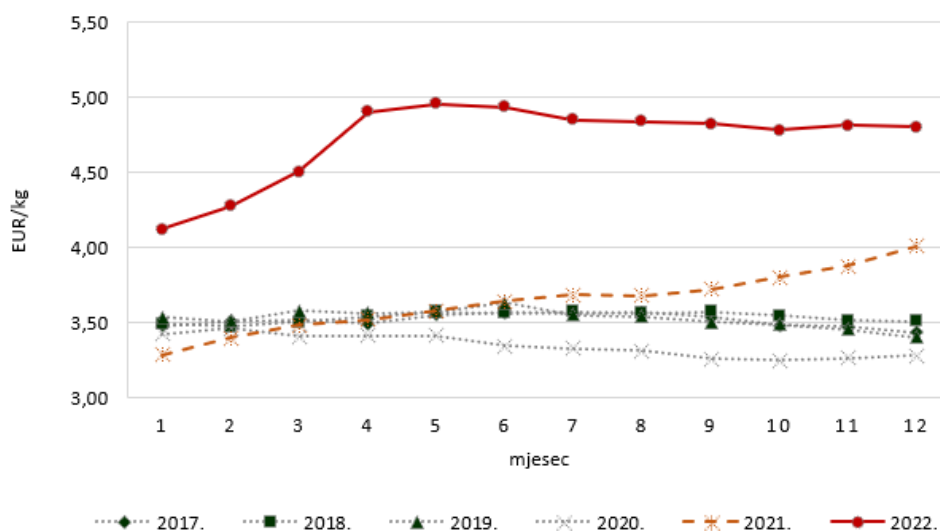
U 2022. **neto uvoz** goveđeg mesa (tarifni brojevi 0201 i 0202) bio je 24 tisuće tona (za 20% više nego 2021.), čime je ostvaren deficit od 136,6 milijuna eura.

²³ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 76. „Proizvodnja mesa“.

²⁴ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 77. „Klanje stoke i peradi u klaonicama“.

Godišnja prosječna **otkupna cijena** hladnih trupova goveda AR3 (mladi bikovi starosti od 12 do 24 mjeseca) u 2021. bila je za 8,8% viša nego u 2020. Rast cijena nastavljen je u 2022. te se od ljeta stabilizirao na otprilike 4,9 eur/kg.

Graf 29. Prosječne cijene hladnih trupova goveda (A mladi bikovi starosti od 12 do 24 mjeseca R3)

(izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Uzlazni trend cijena zabilježen je i za druge kategorije trupova goveda. Godišnja prosječna otkupna cijena hladnih trupova goveda D-krave O3 (3,60 eur/kg) bila je za 51,9% viša od one u 2021. godini, za hladne trupove goveda, E-junice R3 prosječna cijena (4,69 eur/kg) bila je za 20,3% viša.²⁵

2.4.15. Svinjogojstvo

Ukupan broj svinja u 2022. godini na dan 1. studenog iznosio je 945 tisuća grla, što predstavlja smanjenje od 27 tisuća grla ili 2,8% u odnosu na isti datum 2021. godine²⁶. Radi se o najmanjem registriranom broju svinja u razdoblju od 2017. godine, tijekom kojega se bilježi stalni pad proizvodnje, s izuzetkom iz 2020. godine.

Prema pasminskoj strukturi ukupnog broja uzgojno valjanih krmača, prevladavaju krmače hibridnih programa PIC sa zastupljenošću od 54% i Topigs sa zastupljenošću od 25,5%. U ukupnom broju uzgojno valjanih krmača hrvatski uzgojni program zastupljen je s 8,1%, a izvorne pasmine zastupljene su s udjelom od 8,9%.

Struktura proizvodnje, kao i struktura uvoza i izvoza živih svinja i svinjskog mesa, ukazuje na to da se zbog nedostatne proizvodnje odojaka namijenjenih tovu potrebe nadoknađuju uvozom živih životinja mlađih dobnih kategorija namijenjenih tovu.

²⁵ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 78. „Otkupne cijene goveđeg mesa, bez PDV-a“

²⁶ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablica 79. „Broj svinja“

U 2022. godini uvezeno je ukupno 658 tisuća svinja, a izvezeno u 349 tisuća svinja. 99% uvezenih svinja bilo je u kategoriji od 50 kg.

Tablica 20. Obrt svinja

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.*
Broj grla početkom godine	1.163.027	1.121.032	1.049.123	1.022.350	1.033.048	971.307
Oprašeno tijekom godine	1.439.770	1.487.796	1.482.633	1.449.116	1.592.384	1.388.659
Uvoz	431.000	485.200	484.227	497.350	620.336	657.928
Izvoz	221.700	278.900	229.958	277.137	365.604	349.341
Zaklano	1.466.887	1.567.093	1.604.709	1.496.701	1.701.547	1.558.383
Uginulo	224.178	198.912	157.966	161.930	207.310	165.675
Broj grla na kraju godine	1.121.032	1.049.123	1.022.350	1.033.048	971.307	944.495

*Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2021. jest 1. prosinca tekuće godine. Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2022. jest 1. studenoga tekuće godine.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna otkupna cijena živih odojaka težine od 25 do 35 kg na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima Republici Hrvatskoj u 2022. iznosila je 2,77 eur/kg i u odnosu na 2021. bila je viša za 23%. Nedostatna domaća ponuda nadomještena je uvozom iz država članica Europske unije.

Kao i kod odojaka, tijekom 2022. bilježio se kontinuirani rast cijena živih svinja težine od 80 do 120 kg na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u Hrvatskoj. Prosječna otkupna cijena za 2022. godinu (1,71 eur/kg) je u odnosu na prethodnu 2021. bila viša za 15,5%.²⁷

U proizvodnji svinjskog mesa Hrvatska je 2021. godine ostvarila samodostatnost od 61%.

Proizvodnja svinjskog mesa u ukupnoj proizvodnji mesa u Hrvatskoj zastupljena je sa 47,1%. U 2022. godini proizvedeno je 129,5 tisuće tona svinjskog mesa, što je za 3% više od proizvodnje prethodnog petogodišnjeg razdoblja²⁸. U usporedbi s 2021. godinom, broj razvrstanih trupova svih kategorija svinja manji je za 5,5%.²⁹

U 2022. povećan je neto uvoz svinjskog mesa (uvezeno 90 tisuća tona, ostvareno povećanje za 4%), čime je ostvaren deficit od 214,4 milijuna eura.

Prosječna otkupna cijena hladnih svinjskih trupova E klase u Hrvatskoj u 2021. godini bila je na najnižoj razini u posljednjih deset godina.

Trend se preokrenuo na proljeće 2022. godine, a nakon stagnacije u ljetnim mjesecima, cijena svinjskih trupova nastavila je rasti te je premašila najviše ostvarene cijene iz proteklog petogodišnjeg

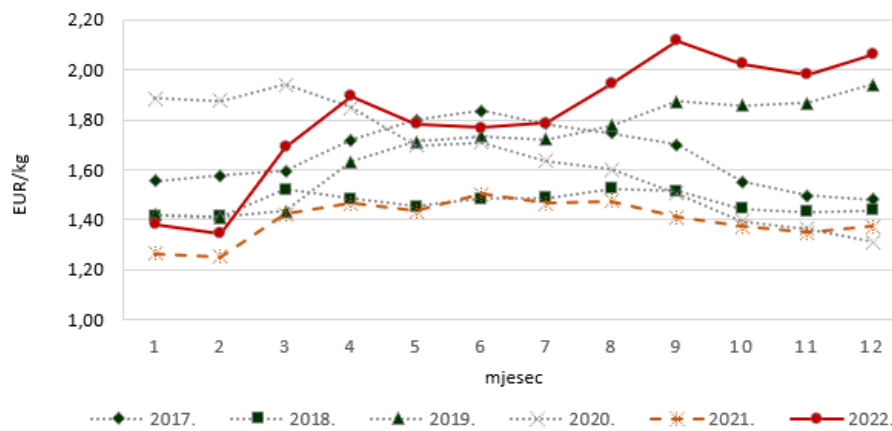
²⁷ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 73. „Otkupne cijene žive stoke, bez PDV-a“

²⁸ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 76. „Proizvodnja mesa“.

²⁹ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 77. „Klanje stoke i peradi u klaonicama“.

razdoblja. U prosincu 2022. cijena svinjskih trupova T1E klase bila je za 50% viša nego u prosincu 2021.³⁰.

Graf 30. Prosječne cijene svinjskih trupova (težine 50 do 120 kg) T1E klase

(izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna otkupna cijena hladnih trupova odojaka u Republici Hrvatskoj za 2022. iznosila je 2,90 €/kg i viša je za 56,76% više nego 2021. godine.

2.4.16. Uzgoj ovaca i koza

Ukupan broj ovaca u 2022. godini iznosio je 642,8 tisuće grla i u odnosu na 2021. godinu bio je manji za 11,5 tisuća grla.

Smanjenje je zabilježeno i u brojnom stanju koza, kojih je na dan 1. studenog 2022. registrirano ukupno 81,5 tisuća, ili za 4,2 tisuće manje nego godinu dana ranije.

³⁰ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 80. „Otkupne cijene svinjskog mesa, bez PDV-a“

Tablica 21. Obrt ovaca

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.*
Broj grla početkom godine	618.896	636.808	636.294	657.197	661.992	654.339
Ojanjeno tijekom godine	427.608	414.483	445.588	417.015	477.604	479.632
Uvoz	76.700	119.900	106.845	66.587	55.396	78.056
Izvoz	23.700	27.100	18.173	7.950	5.802	6.273
Zaklano	403.953	454.316	464.156	429.528	484.723	512.230
Uginulo	57.743	53.481	49.201	41.329	50.128	50.716
Broj grla na kraju godine	636.808	636.294	657.197	661.992	654.339	642.808

*Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2021. jest 1. prosinca tekuće godine. Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2022. jest 1. studenoga tekuće godine.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 22. Obrt koza

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.*
Broj grla početkom godine	75.530	76.771	80.064	81.540	86.258	85.783
Ojareno tijekom godine	60.150	54.913	56.379	62.314	54.747	52.944
Zaklano	51.799	43.073	49.144	53.335	49.179	49.199
Uginulo	7.110	8.547	5.759	4.261	6.043	7.947
Broj grla na kraju godine	76.771	80.064	81.540	86.258	85.783	81.581

*Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2021. jest 1. prosinca tekuće godine. Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2022. jest 1. studenoga tekuće godine.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U Hrvatsku se uvozi značajan broj ovaca, koji je tijekom 2022. godine povećan za 33% te je ukupan neto uvoz ovaca dosegao 72,0 tisuće grla. Uvoz i izvoz koza je neznatan: u 2022. uvezene su 322 koze te je izvezeno 103 grla.

Procjenjuje se da od ukupnog broja ovaca u Hrvatskoj 80% otpada na izvorne pasmine koje su vrlo skromne u pogledu ishrane i njege, kao i otporne prema nepovoljnim klimatskim čimbenicima. U priobalnim županijama nalazi se preko 50% ukupnog broja evidentiranih ovaca. Pasminkim sastavom u ovim županijama dominiraju izvorne pasmine, dok su u kontinentalnim dijelovima Hrvatske najviše zastupljene inozemne pasmine ovaca. Proizvodnja na mnogim ovčarskim farmama zasniva se kao dodatan izvor dohotka za članove gospodarstava te je samo manjem broju gospodarstava ovčarstvo jedini izvor prihoda.

U Hrvatskoj ovce se najviše uzgajaju radi proizvodnje mesa. Što se tiče proizvodnje mlijeka, najveći dio proizvedenog ovčjeg mlijeka koristi za othranu janjadi za klanje, a tek dio preostalog mlijeka koristi se za proizvodnju mliječnih proizvoda od ovčjeg mlijeka. Proizvodnja vune u Hrvatskoj kreće se oko tisuću tona godišnje.

Tijekom 2022. godine u otkupu ovčjeg mlijeka sudjelovala su 306 isporučitelja. Ukupan broj otkupljivača je 9, od čega su dva najveća otkupljivača otkupila 80,7% isporučenih količina. Tijekom 2022. godine ukupno je isporučeno 2.231 tona ovčjeg mlijeka, odnosno 19% manje u odnosu na

prethodnu godinu. Udio ovčjeg mlijeka u ukupnoj količini isporučenog mlijeka u Republici Hrvatskoj je 0,5%.

Proizvodnja kozjeg mlijeka temelji se na uvezenim pasminama koza, i to na alpini (koja je najzastupljenija) te sanskoj kozi. Ukupna isporuka kozjeg mlijeka u 2022. godini bila je 3.556 tone, odnosno 8,4% manje u odnosu na 2021. godinu, što čini 0,9% ukupne količine isporučenog mlijeka u Hrvatskoj. U otkupu kozjeg mlijeka sudjelovalo je 6 otkupljivača, koji su mlijeko dobavljali od 121 isporučitelja. Proizvodnja kozjeg mlijeka najzastupljenija je u Varaždinskoj i Međimurskoj županiji, koje u otkupu sudjeluju sa 67,1%. U drugim dijelovima Hrvatske, gdje ne postoji interes mljekara za otkup kozjeg mlijeka, ova proizvodnja uglavnom je vezana uz proizvodnju sireva. Najvećem otkupljivaču, koji otkupljuje čak 92,1% ukupne isporučene količine kozjeg mlijeka u 2022. godini, mlijeko isporučuje 84,3% isporučitelja.

Ukupna proizvodnja ovčjeg i kozjeg mesa u razdoblju 2017.-2021. kretala se oko 5 tisuća tona godišnje, a u 2022. godini iznosila je 5.447 tonu³¹. Samodostatnost u proizvodnji ovčjeg i kozjeg mesa u 2021. godini iznosila je 76,6%.

Broj klaonički obrađenih i klasiranih ovčjih trupova u 2022. godini (131 tisuća komada) veći je za 15,9% u odnosu na 2021. godinu³².

Neto uvoz svježeg i smrznutog ovčjeg mesa u 2022. godini bio je 1.455 tona, ili za 18% više u usporedbi s 2021. godinom. Time je ostvaren deficit od 11,3 milijuna eura. Uvoz i izvoz kozjeg mesa su zanemarivi.

Prosječna otkupna cijena žive janjadi na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u Republici Hrvatskoj za 2022. godinu iznosila je 3,43 eur/kg i u odnosu na 2021. zabilježen je porast prosječne otkupne cijene za 17%.³³

Prosječna otkupna cijena hladnih janjećih trupova (laka janjad - LL B1 klase) dosta je oscilirala, ali je veći dio 2022. godine bila iznad raspona cijena koje su se ostvarivale u proteklih pet godina.³⁴

2.4.17. Uzgoj peradi i proizvodnja jaja

Ukupan broj peradi u 2022. godini iznosio je 10,9 milijuna kljunova, što u odnosu na 2021. godinu predstavlja pad od 9,8%. Ovom padu najviše je pridonio manji broj brojlera (za 8,9%), koji u ukupnom broju peradi sudjeluju sa 66,9%. Za otprilike pola milijuna kljunova smanjen je i broj kokoši nesilica, koje čine 24,6% od ukupnog broja peradi.

³¹ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 76. „Proizvodnja mesa“.

³² Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 77. „Klanje stoke i peradi u klaonicama“.

³³ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 73. „Otkupne cijene žive stoke, bez PDV-a“

³⁴ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 83. „Otkupne cijene janjećih trupova, bez PDV-a“

Od ostale peradi u uzgoju su značajnije zastupljene pure (419 tisuća kljunova u 2021. godini), što je otprilike na razini prethodne godine.

Tablica 23 . Broj peradi u Hrvatskoj

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.*
Perad, ukupno	10.399.400	11.412.805	12.746.691	13.056.718	12.096.168	10.916.570
Tovljeni pilići (brojleri)	5.838.080	7.525.122	8.895.498	9.213.219	8.012.409	7.302.326
Kokoši	3.587.198	2.796.254	2.786.363	2.865.082	3.257.811	2.681.561
Ostale kokoši (pilenke i pijetlovi)	415.189	560.164	479.732	429.974	358.787	451.799
Pure	493.072	442.028	511.289	480.973	417.424	419.007
Guske	13.284	16.089	16.533	11.938	12.388	12.567
Patke	50.848	55.603	52.114	52.638	35.476	48.545
Ostala perad	1.729	17.545	5.162	2.894	1.873	765

*Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2021. jest 1. prosinca tekuće godine. Referentni datum brojnog stanja stoke i peradi za 2022. jest 1. studenoga tekuće godine.
(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

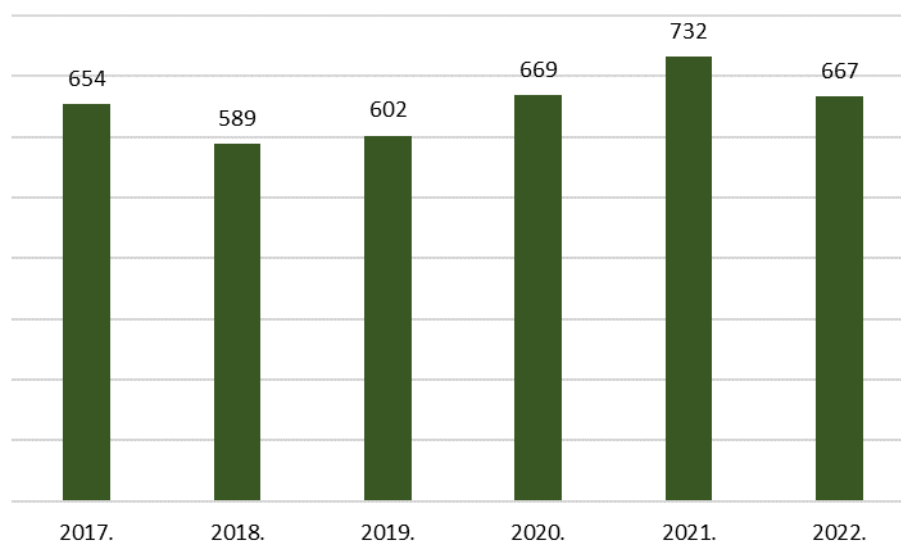
Tijekom 2022. godine iz Hrvatske izvezeno je 15,4 milijuna kljunova, čime je ostvarena pozitivna bilanca vanjskotrgovinske razmjene u vrijednosti od 5,2 milijuna eura.

Prema podacima DZS-a, u Hrvatskoj je u 2022. godini bilo registrirano 20 objekata za valenje kokošjih jaja kapaciteta iznad 1.000 jaja u turnusu. Ukupni kapacitet valionica je 6.642.000 jaja. Tijekom 2022. godine ukupno je inkubirano oko 72.450.000 jaja, s time da je 71.083.000 jaja namijenjeno za uzgoj pilića za tov, a 1.023.000 za kokoši nesilice i 344.000 za kombinirani uzgoj.

U 2022. godini proizvodnja kokošjih jaja iznosila je oko 666,9 milijuna komada, što je u odnosu na prethodnu 2021. godinu smanjenje proizvodnje za 9,4%. Od 2018. godine bilježi se kontinuirani rast proizvodnje kokošjih jaja te je samodostatnost u proizvodnji jaja u 2021. godini dosegla 100,2%.

Hrvatska je 2022. godine ostvarila neto uvoz jaja od 5,8 tisuća tona, čime je ostvaren deficit vanjskotrgovinske bilance u visini 16 milijuna eura.

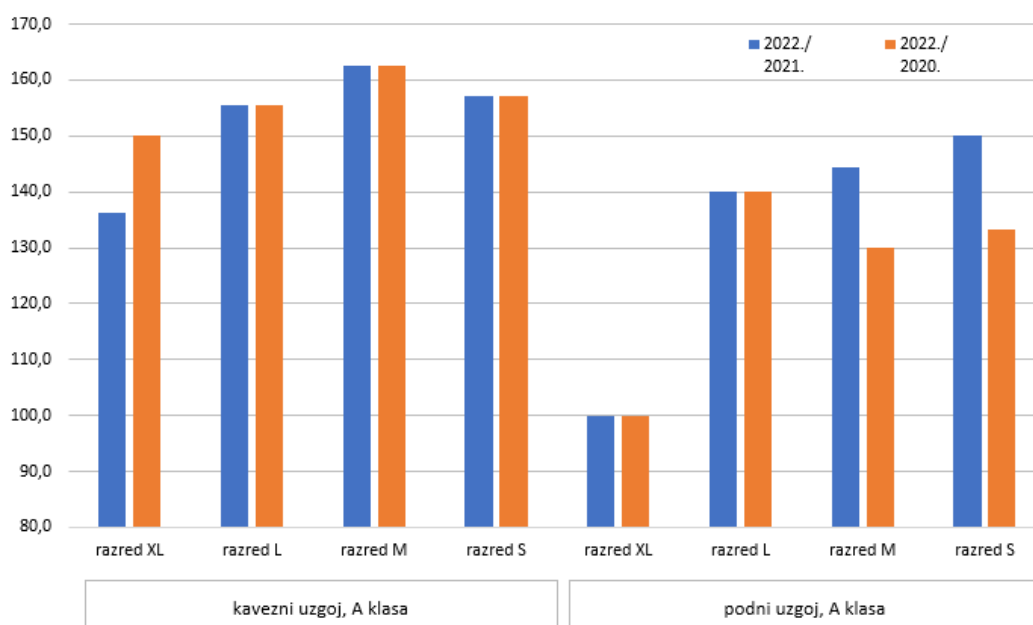
Graf 31. Proizvodnja kokošjih jaja (milijuna komada)

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini nastavljen je rast cijena jaja, koji je započeo u zadnjem kvartalu 2021. godine. Prosječne veleprodajne cijene jaja u 2022. godini bile su, ovisno o kategoriji, i do 63% više nego u 2021.³⁵

Graf 32. Indeksi veleprodajnih cijena kokošjih jaja

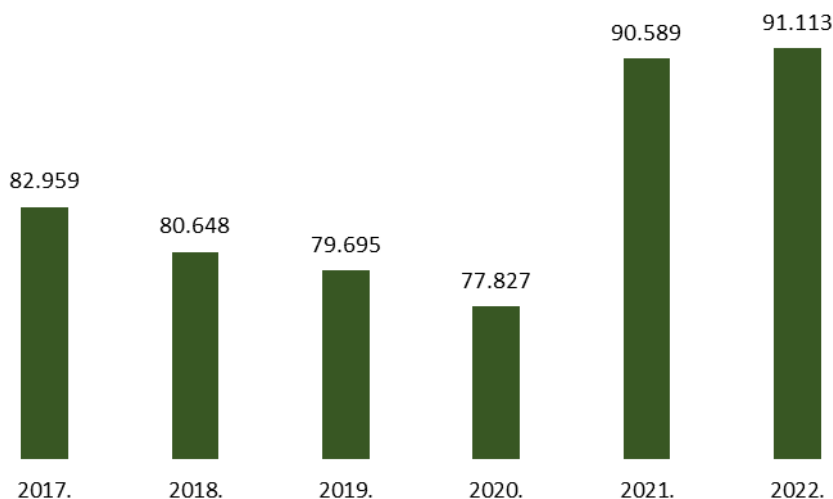

(izvor: TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

³⁵ Za detaljnije podatke vidjeti tablicu u Dodatku Tablicu 84. „Veleprodajne cijene peradi (65%-tno pile) i jaja, bez PDV-a“

U 2021. i 2022. godini povećana je proizvodnja peradskog mesa, koja se prije toga kontinuirano smanjivala u promatranom razdoblju od 2017. godine. U 2022. je u odnosu na 2021. bila veća za 0,6%³⁶.

Graf 33. Proizvodnja peradskog mesa (tone)

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

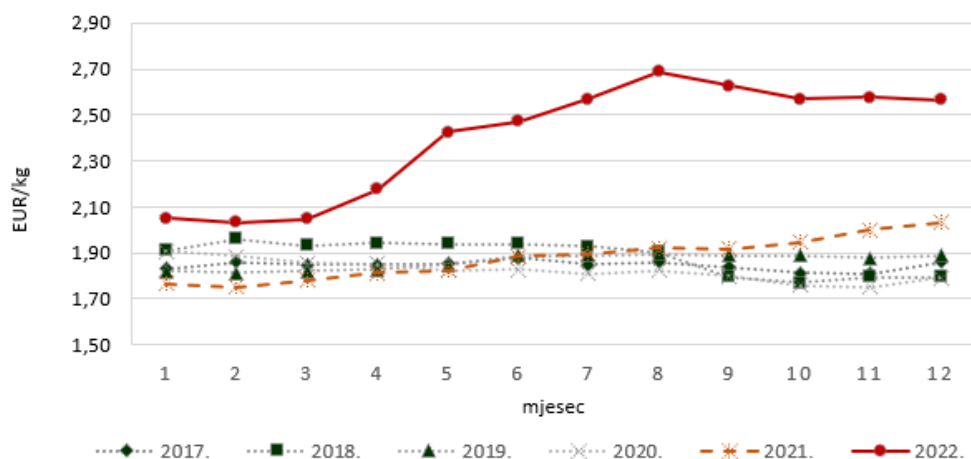
Neto uvoz peradskog mesa 2022. dosegao je 12,9 tisuća tona, što je za 16% više nego 2021. godine. Deficit ostvaren uvozom peradskog mesa iznosio je 43,3 milijuna eura, ili za 55% više nego godinu dana ranije.

Cijena pilećih trupova značajno je povećana tijekom 2022. godine te je u prosincu 2022. bila za 26% veća nego u prosincu 2021. Od jeseni 2022. cijena se stabilizirala na oko 2,60 eura po kg.³⁷

³⁶ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 76. „Proizvodnja mesa“.

³⁷ Za detaljnije podatke vidjeti tablicu u Dodatku Tablicu 84. „Veleprodajne cijene peradi (65%-tno pile) i jaja, bez PDV-a“

Graf 34. Prosječne cijene pilećih trupova A klase (65 postotno pile)

(izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.4.18. Uzgoj kopitara

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, u 2022. godini zabilježeno je povećanje broja kopitara za 3.257 grla ili 9,5% u odnosu na 2021. godinu. Broj konja povećan je za 2.443 grla (8,4%), dok se broj magaraca u isto vrijeme povećao za 809 grla (15,4). Ukupan broj aktivnih konja u 2022. godini registriranih u Središnjem registru kopitara iznosio je 31.413 grla.

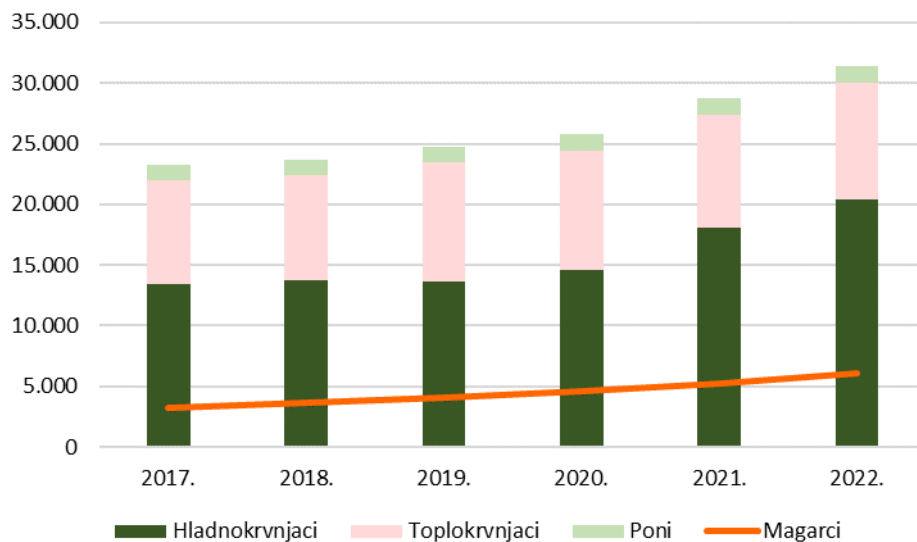
U Središnjem registru kopitara upisano je više od 100 pasmina i uzgojnih tipova te križanaca konja. U ukupnom broju konja prevladavaju hrvatske izvorne pasmine: hrvatski hladnokrvnjak (10.929 grla), hrvatski posavac (8.044 grla) te lipicanac (2.243 grla). U odnosu na 2021. godinu povećanje broja grla hrvatskog posavca iznosi 13%, hrvatskog hladnokrvnjaka 13,4%, a lipicanca 1,1%.

Od 2017. godine broj konja povećan je za 35,3%.

Najveći broj konja nalazi se na području Sisačko-moslavačke županije (7,769 grla ili 24,7%).

Ukupan broj aktivnih magaraca u 2022. godini registriranih u Središnjem registru kopitara bio je 6,078 grla. U razdoblju od 2016. godine broj magaraca povećan je za 86,9%. Najveći broj magaraca nalazi se na području Istarske županije (935 grla ili 15,4%).

Graf 35: Broj konja i magaraca

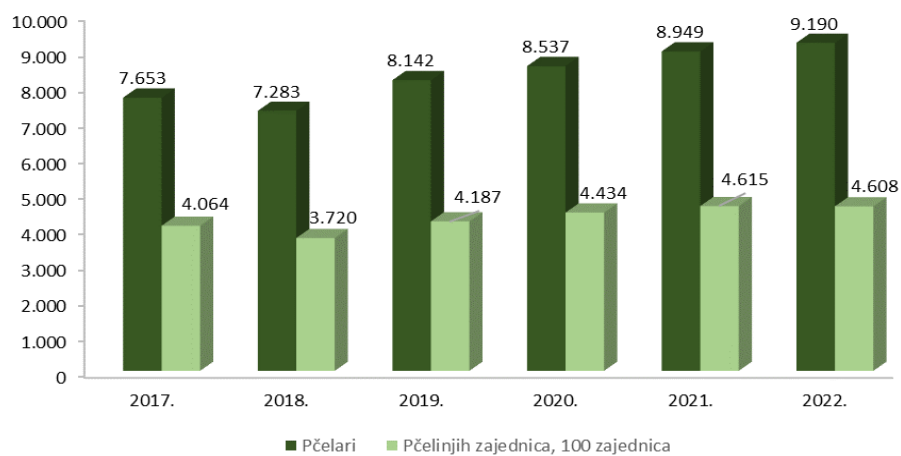
(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.4.19. Pčelarstvo

U Hrvatskoj u 2022. godini pčelarenjem se bavilo 9.190 pčelara (za 2,7% više nego 2021.) te je evidentirano 460.827 košnica. Broj pčelinjih zajednica je za desetak posto veći u odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2017. do 2021. godine.

41% pčelara ima do 30 košnica, a zajedno posjeduju 13,5 % od ukupnog broja košnica. Preko polovice evidentiranih pčelara (njih 5.100 ili 55,5 %) posjeduje između 31 i 150 zajednica, odnosno ukupno približno 70% svih košnica. Više od 150 pčelinjih zajednica posjeduju 323 evidentirana pčelara (njih 3,5 %).

Graf 36. Broj pčelara i pčelinjih zajednica

(izvor: Hrvatski pčelarski savez; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prema podacima DZS-a, proizvodnja meda u 2022. godini iznosila je 8.295 tone, što je za 77,5 % više nego u 2021. godini. Samodostatnost u proizvodnji meda u 2021. godini bila je 72,8 %. Neto uvoz meda u 2022. godini iznosio je 2.352 tone.

Plasman meda na tržište ovisi o veličini pčelarskog gospodarstva. Pčelari s manjim brojem košnica dominantno prodaju med jednim od oblika izravne prodaje na mjestu proizvodnje ili na lokalnim tržnicama. Kroz izravnu prodaju pčelinje proizvode plasira oko 3/4 pčelara, dok u prodaji na veliko sudjeluje 1/4 pčelara. Prodaju u trgovačkim lancima i supermarketima pokrivaju veliki dobavljači i pakireri meda. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, u Hrvatskoj su registrirana 24 otkupljivača/pakirera meda.

2.4.20. Ekološka poljoprivreda

Hrvatska iz godine u godinu bilježi rast ekološke proizvodnje. U razdoblju od 2017. do 2022. godine povećane su površine pod ekološkom proizvodnjom za 32.756 ha.

Prema službenim podacima DZS-a, u Hrvatskoj je u 2022. godini evidentirano ukupno 6.512 subjekata u ekološkoj poljoprivredi, od čega je 6.132 ekoloških poljoprivrednih proizvođača i 380 poljoprivrednih prerađivača. Od 2017. godine broj subjekata u ekološkoj poljoprivredi povećan je za 49%.

Tablica 24. Broj subjekata u ekološkoj poljoprivredi

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Poljoprivredni proizvođači	4.023	4.374	5.153	5.548	6.024	6.132
Prerađivači	357	368	395	389	378	380
Ukupno	4.380	4.742	5.548	5.937	6.402	6.512

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Zadnjih desetak godina izražen je rast udjela površina pod ekološkom proizvodnjom. Ukupna evidentirana površina pod ekološkom proizvodnjom u 2022 godini bila je 129,4 tisuće hektara, što čini 9% od ukupno korištenih poljoprivrednih površina.³⁸

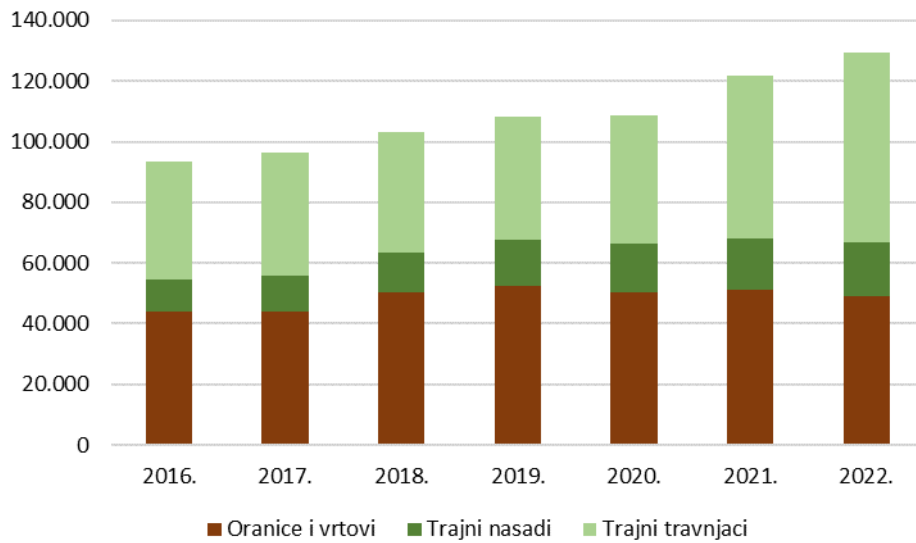
Prema strukturi biljne proizvodnje u ekološkoj proizvodnji najzastupljeniji su trajni travnjaci s 62.590 ha (48,4%), slijede oranice s površinom od 49.069 ha (37,9%) te trajni nasadi s 17.715 ha (13,7%).

U ukupnoj površini ekoloških oraničnih usjeva najzastupljenije su zelena krma s oranica (17.757ha), meka pšenica i pir (7.193 ha), aromatsko i ljekovito bilje (4.407 ha) te suncokret (4.211 ha).

U ukupnoj površini ekoloških trajnih nasada od 17.714 ha najzastupljeniji su voćnjaci s 14.380 ha, zatim maslinici s 2.220 ha te vinogradi s 1.080 ha.³⁹

³⁸ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 85. „Površine pod ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom“.

Graf 37. Korištene poljoprivredne površine pod ekološkom proizvodnjom po kategorijama (ha)

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U ekološkoj proizvodnji drži se određeni broj životinja. Najveći udio životinja u ekološkom uzgoju u 2022. godini ostvaren je za ovce (13%), goveda (8,2%) i koze (8,4%). U ostalim segmentima stočarske proizvodnje udio uzgoja u ekološkoj proizvodnji je ispod 1%.

Tablica 25. Broj uzgojene stoke na ekološki način

(grlo/kljun)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Goveda	17.226	19.613	21.551	22.302	31.076	34.518
Kopitari	1.929	2.388	2.234	3.003	4.004	5.225
Ovce	54.583	62.315	65.632	61.382	76.308	83.594
Koze	3.381	4.199	5.597	4.693	5.484	6.879
Svinje	1.468	1.887	2.873	420	468	528
Perad	2.174	1.870	1.523	4.918	10.578	11.834
Broj pčelinjih zajednica	1.721	2.022	2.023	2.367	2.127	2.274

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.5. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda

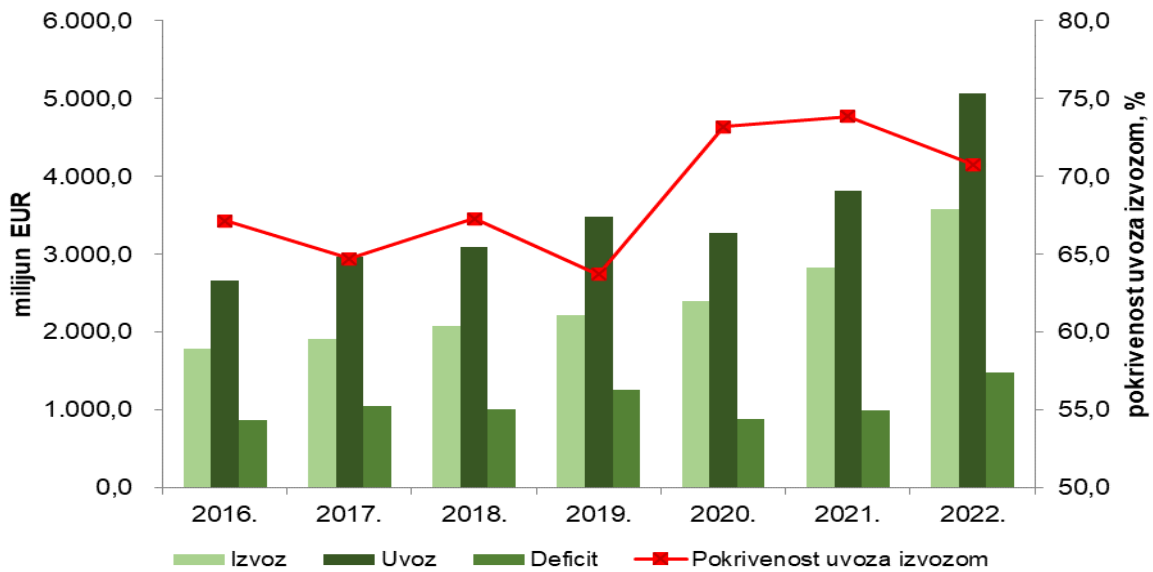
Prema podacima DZS-a u 2022. godini uvezeno je poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u vrijednosti od 5,1 milijarde eura, a izvezeno je poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u vrijednosti od 3,6 milijardi eura, čime je ostvaren deficit od 1,5 milijardi eura.

³⁹ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 86. „Površine ekoloških oraničnih usjeva i trajnih nasada“

U ukupnoj bilanci robne razmjene Republike Hrvatske bilanca vanjskotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u 2022. godini činila je 8,3%.

Pokrivenost uvoza izvozom poljoprivredno prehrambenih proizvoda u 2022. godini iznosila je 70,8% i veća je od pokrivenosti uvoza izvozom ostalih proizvoda vanjskotrgovinske razmjene za 15,0 postotnih bodova.

Graf 38. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda kontinuirano raste u promatranom razdoblju od 2017. godine. Vrijednost izvoza 2022. godine veća je za 87,0%, a vrijednost uvoza za 71,0% u odnosu na 2017. godinu. U 2022. godini zabilježene su najviše godišnje stope promjene izvoza i uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda od 2017. godine.

Tablica 26. Pregled poljoprivredne razmjene⁴⁰

	tisuću EUR			udio poljoprivredne u ukupnoj razmjeni (%)		godišnja stopa promjene (%)	
	izvoz	uvoz	bilanca	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz
2017.	1.917.459	2.963.329	-1.045.870	13,7	13,5	7,5	11,5
2018.	2.082.372	3.094.027	-1.011.655	14,3	13,0	8,6	4,4
2019.	2.217.682	3.480.079	-1.262.397	14,6	13,9	6,5	12,5
2020.	2.401.219	3.279.673	-878.454	16,1	14,3	8,3	5,8
2021.	2.823.507	3.822.387	-998.879	15,4	13,5	17,6	16,6
2022.	3.570.781	5.035.537	-1.464.756	14,9	12,1	26,4	31,7

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini Hrvatska je izvezla poljoprivredno-prehrambene proizvode u 131 zemlju. Najviše poljoprivredno-prehrambenih proizvoda izvezeno je u Italiju (21,9%), Sloveniju (13,8%), Bosnu i Hercegovinu (10,2%), Njemačku (7,4%) i Srbiju (7,3%).

⁴⁰ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 88. „Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, prema glavama Carinske tarife, mil. EUR“.

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi su uvezeni iz 132 zemlje. Najviše se poljoprivredno-prehrambenih proizvoda uvezilo iz Njemačke (13,5%), Italije (11,6%), Mađarske (10,8%), Slovenije (9,5%) i Nizozemske (7,9%).

Hrvatska ostvaruje 78,2% svoje vanjskotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenim proizvodima s državama članicama Europske unije, a daljnjih 14,5% s državama članicama CEFTA-e.

Tablica 27. Rang-lista 10 država prema ostvarenom suficitu/deficitu u hrvatskoj poljoprivrednoj razmjeni u 2022.⁴¹

Država	Ostvareni suficit (EUR)	Država	Ostvareni deficit (EUR)
Bosna i Hercegovina	267,4	Njemačka	- 475,2
Italija	202,6	Nizozemska	- 326,6
Crna Gora	64,5	Mađarska	- 314,2
Kosovo	60,8	Poljska	- 261,5
Japan	40,9	Španjolska	- 153,3
Ujedinjeni Arapski Emirati	25,5	Francuska	- 88,6
Malta	14,7	Danska	- 80,7
Slovenija	14,2	Austrija	- 79,9
Sjedinjene Američke Države	12,9	Češka	- 74,6
Albanija	11,9	Rumunjska	- 68,8

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini najvažniji izvozni proizvodi, promatrano na razini oznake carinske tarife HS 6, bili su kukuruz (100590), pšenica (100199), prehrambeni proizvodi nespomenuti na drugom mjestu (210690), punjena čokolada (180631), živa goveda (010229), soja (120190). Navedeni proizvodi činili su 26,7% vrijednosti izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Najvažniji uvozni proizvodi promatrano na razini oznake carinske tarife HS 6 bili su prehrambeni proizvodi nespomenuti na drugom mjestu (210690), hrana za životinje, osim za pse i mačke (230990), pekarski proizvodi (190590), svježe ili rashlađeno svinjsko meso (020319), sir (040690) i mlijeko i vrhnje (040120). Uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda heterogeniji je od izvoza te navedeni proizvodi čine 14,1% vrijednosti uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

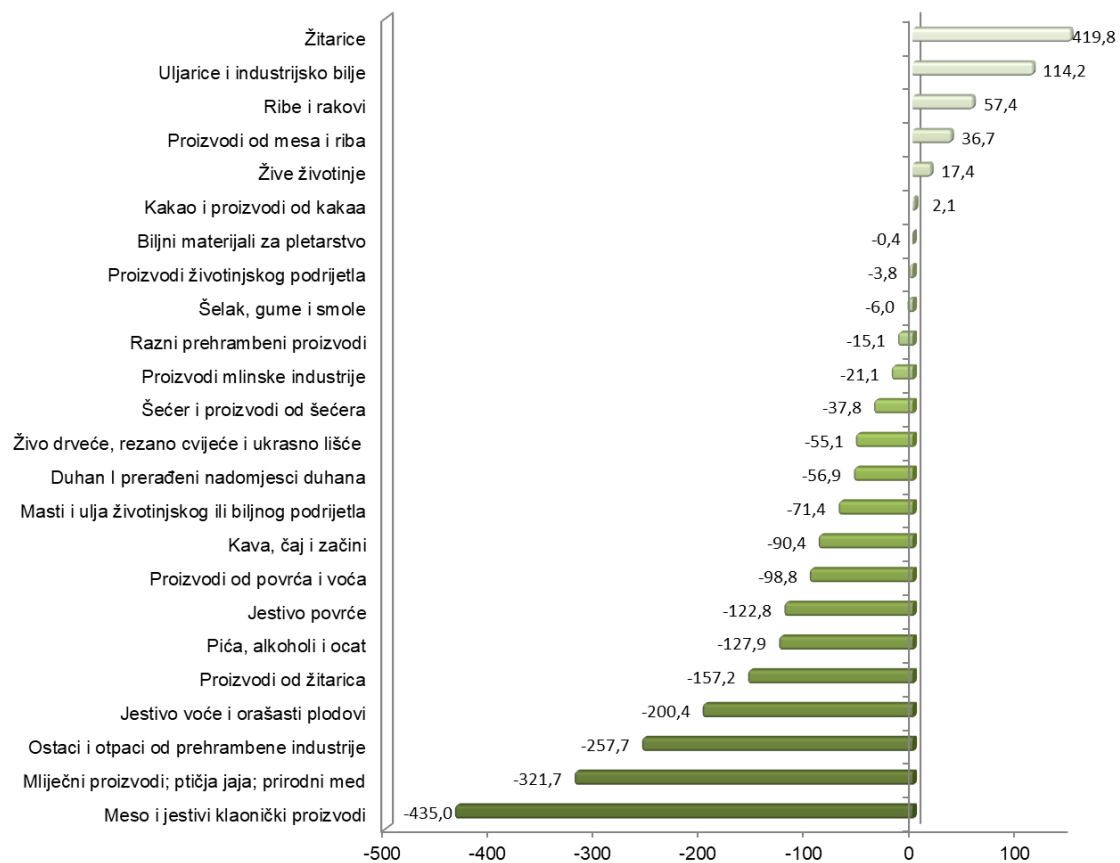
Hrvatska je najveći suficit 2022. godini ostvarila izvozom žitarica (419,8 milijuna eura), uljarica i industrijskog bilja (114,2 milijuna eura), riba i rakova (57,4 milijuna eura), proizvoda od mesa i riba (36,7 milijuna eura), te živih životinja (17,4 milijuna eura).

Najveći deficit ostvaren je trgovanjem mesom i jestivim klaoničkim proizvodima (deficit od 435,0 milijuna eura), mliječnim proizvodima; ptičjim jajima i prirodnim medom (deficit od 321,7 milijun eura), ostacima i otpacima prehrambene industrije (deficit od 257,7 milijuna eura), jestivim voćem i

⁴¹ Za detaljnije podatke vidjeti u Dodatku Tablicu 91. „Rang lista najvažnijih zemalja u poljoprivredno-prehrambenoj razmjeni Hrvatske u 2021. prema zemlji izvoza“ te Tablicu 92. „Rang lista najvažnijih zemalja u poljoprivredno-prehrambenoj razmjeni Hrvatske u 2021. prema zemlji uvoza“.

orašastim plodovima (deficit od 200,4 milijuna eura), te proizvodima od žitarica (deficit od 157,2 milijuna eura).

Graf 39. Trgovinska bilanca razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda po skupinama u 2022. godini (mil. eura)

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.6. Registracija i zaštita naziva hrvatskih autohtonih proizvoda

Sustavi kvalitete

Tri su oznake iz sustava kvalitete za poljoprivredna i prehrambene proizvode:

Zaštićena oznaka izvornosti (ZOI) - oznaka koja označava proizvod kod kojeg se sve faze proizvodnje odvijaju unutar određenog zemljopisnog područja, primjenom priznatih vještina i korištenjem sirovina i sastojaka iz te regije te čije su karakteristike povezane s utjecajem zemljopisnog područja iz kojeg potječe.

Zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla (ZOZP) - oznaka koja označava proizvod koji je svojom kvalitetom i ugledom povezan s regijom u kojoj se odvijala najmanje jedna faza proizvodnje.

Zajamčeno tradicionalni specijalitet (ZTS) - oznaka koja označava proizvode proizvedene po tradicionalnoj recepturi, tradicionalnim postupcima i metodama proizvodnje ili korištenjem tradicionalnih sastojaka.

Na nacionalnoj razini u 2022. godini provodili su se sljedeći postupci zaštite naziva proizvoda oznakama iz sustava kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode:

- podnesen zahtjev za zaštitu naziva proizvoda: Istarska kobasica/Istrska klobasa ZOZP
- proizvodi zaštićeni prijelaznom nacionalnom zaštitom: Istarski ovčji sir/Istrski ovčji sir ZOI

Za proizvode Istarski ovčji sir/Istrski ovčji sir, Meso turopoljske svinje, Dalmatinski med i Istarski med/Istrski med zaštićene oznakom izvornosti podneseni su zahtjevi za registraciju naziva na razini Europske unije. Ovi postupci nisu bili dovršeni tijekom 2022. godine, kao ni ranije pokrenuti postupci registracije za Meso crne slavonske svinje ZOI, Ludbreški hren ZOZP, Novigradsku dagnju ZOI, Varaždinsko bučino ulje ZOZP, Dalmatinsku janjetinu ZOI, Goranski medun ZOI, Komiški rogač ZOZP te Slavonsku kobasicu ZOZP.

U 2022. godini na razini EU-a registrirani su Bračko maslinovo ulje ZOI, Zagorski bagremov med ZOI, Zagorski štrukli/Zagorski štruklji ZOZP, Meso istarskog goveda – boškarina/Meso istrskega goveda – boškarina ZOI, Samoborska češnjovka/Samoborska češnjovka ZOZP i Lumblija ZOZP.

Nacionalni sustav kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“

Sustav „Dokazana kvaliteta“ nacionalni je sustav kvalitete uspostavljen *Zakonom o poljoprivredi*⁴² i *Pravilnikom o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“*⁴³. Ovim sustavom obuhvaćeni su proizvodi posebne kvalitete, proizvedeni u skladu s određenim nadstandardima u proizvodnji.

U 2022. godini podnesen je zahtjev za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta“ za svježe svinjsko meso i meso peradi. Tijekom godine dovršen je postupak priznavanja za proizvode u sektoru povrća te mesa peradi.

⁴² Narodne novine, br. 118/18, 42/21, 127/20 Odluka USRH, 52/21 i 152/22)

⁴³ Narodne novine, br. 18/20, 93/21 i 128/22)

3. MJERE POLJOPRIVREDNE POLITIKE

Za izravna plaćanja u 2022. godini bilo je osigurano 403 milijuna eura, u cijelosti financirano iz proračuna EU-a. Za proizvodnju 2022. godinu u studenom 2022. godine bio je isplaćen predujam od 205,9 milijuna eura, dok je ostatak iznosa isplaćen u 2023. godini.

Dodatno, za plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima (mliječne krave, rasplodne krmače, duhan, maslinovo ulje te izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja) u 2022. godini bilo je odobreno 13,5 milijuna eura.

Nakon izmjena Programa ruralnog razvoja (verzija 10.5), odobrenima od strane Europske komisije 3. kolovoza 2021. godine, EU sredstva za Program ruralnog razvoja povećana su na preko 2,6 milijardi eura, EURI sredstva⁴⁴ iznose preko 201 milijun eura, dok ukupna javna sredstva potpore (EU, EURI i HR sredstva) iznose 3,2 milijardi eura.

U prosincu 2022. podnesene su desete izmjene Programa ruralnog razvoja kojima se uvodi nova mjera M22 „Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učinkom ruske invazije na Ukrajinu“.

Od početka provedbe Programa ruralnog razvoja pa do kraja 2022. godine odobreno je preko 2,9 milijarde eura javnih sredstava (89% od ukupno dostupnih javnih sredstava), od čega je u 2022. godini odobreno preko 359 milijuna eura (12% ukupno odobrenih sredstava). Isplaćeno je preko 2,3 milijarde eura (71% od ukupno dostupnih javnih sredstava) za operacije koje su započele, od čega je u 2022. godini isplaćeno preko 415 milijuna eura (18% ukupno isplaćenih sredstava).

Do kraja 2022. godine raspisano je ukupno 154 natječaja u okviru provedbe mjera iz Programa ruralnog razvoja. U 2022. godini raspisana su 22 natječaja, a najveći financijski udio raspoloživih sredstava objavljenih natječaja odnosi se na mjeru 4 i to 68%.

Postoji veliki interes za korištenje financijskih instrumenata, osobito mikro poduzeća koja koriste prosječnu odobrenu potporu od oko 20 tisuća eura. U 2022. godini isplaćena su 64 kredita kroz Obrtna sredstva za ruralni razvoj, 188 Mikro zajmova za ruralni razvoj, 296 Malih zajmova te je izdano jedno Pojedinačno jamstvo za ruralni razvoj.

Nastavljena je provedba programa u okviru mjera uređenja tržišta Europske unije u sektorima vina, pčelarstva te voća i povrća. Vinska omotnica iznosila je u 2022. godini 10,4 milijuna eura te u potpunosti iskorištena.

U 2022. godini odobren je jedan operativni fond za provedbu operativnog programa proizvođačke organizacije u sektoru voća. Ukupno procijenjeni iznos navedenog operativnog programa iznosi 207,4 tisuće eura.

⁴⁴ Potpora koja se pruža u okviru Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19.

Za provedbu Školske sheme u školskoj godini 2021./2022. Isplaćeno je 14,9 milijuna kuna. U programu je sudjelovalo 272 tisuća učenika osnovnih i srednjih škola iz 772 škole.

U 2022. godini priznate su četiri proizvođačke organizacije, čime je broj proizvođačkih organizacija povećan na 23.

Temeljem *Zakona o poljoprivrednom zemljištu* do kraja 2022. godine sklopljena su 1.802 ugovora za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (za ukupno 11.523,87 hektara) te 39 ugovora za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (za ukupno 75,18 hektara).

U Hrvatskoj se primjenjuju višegodišnji programi potpore u nekoliko sektora, financirani iz sredstava Državnog proračuna. Radi se o programima potpore za proizvođače šećerne repe, provedbu uzgojnih programa za toplokrvne pasmine konja, unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza, sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u stočarstvu, unaprjeđenje uzgoja izvornih pasmina peradi, zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla. Potiče se konzumacija meda u okviru programa „Školski medni dan“.

Poljoprivrednici su oslobođeni plaćanja trošarina za namjensko korištenje plavog dizela u poljoprivredi. U 2022. godini ova povlastica je iskorištena za 154,5 milijuna litara plavog dizela te su poljoprivrednici na taj način ostvarili neizravnu potporu od 423 milijuna kuna.

Tijekom 2022. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je više programa u sektoru poljoprivrede, kako bi pomogla proizvođačima zbog poteškoća u poslovanju ili dodatnih troškova.

3.1. Program izravne potpore

U 2022. godini izravna potpora obuhvaćala je izravna plaćanja koja se provode u okviru Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije u programskom razdoblju 2015. – 2020. i prijelaznim godinama 2021. i 2022. godini te plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima kao oblik državne potpore poljoprivredi.

3.1.1. Program izravnih plaćanja

Financijski okvir

Za izravna plaćanja u 2022. godini predviđena je ukupna omotnica od 403 milijuna eura⁴⁵. U 2022. godini izravna plaćanja u cijelosti se financiraju iz Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda (u daljnjem tekstu: EPJF).

Provedba izravnih plaćanja bila je u 2022. uređena *Zakonom o poljoprivredi*⁴⁶ i *Pravilnikom o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2022. godinu*⁴⁷, u skladu s Uredbom

⁴⁵ U tekstu za financijski okvir koristi se novčana valuta euro, s obzirom na to da su financijske omotnice utvrđene u eurima u skladu s Uredbom (EU) br. 1307/2013. Tečaj koji se koristi za konverziju iznosa u kune je tečaj Europske središnje banke na posljednji dan prije 1. listopada svake godine za koju se isplaćuje potpora.

(EU) br. 1307/2013 i Uredbom (EU) br. 1306/2013⁴⁸ te s njima povezanim provedbenim i delegiranim uredbama.

Nakon obrade zahtjeva, provedbe svih propisanih kontrola i izračuna pripadajućih potpora za isplatu, do kraja svibnja 2023. godine za proizvodnu 2022. godinu odobreno je ukupno 392 milijuna eura. U studenom 2022. godine isplaćen je predujam u iznosu od 205,9 milijuna eura, a ostatak iznosa isplaćuje se u 2023. godini.⁴⁹

Program izravnih plaćanja obuhvaća:

- proizvodno nevezanu potporu: program osnovnog plaćanja, plaćanja za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš, dodatno preraspodijeljeno plaćanje, dodatno plaćanje za mlade poljoprivrednike
- proizvodno vezanu potporu.

Mali poljoprivrednici mogli su biti korisnici ovih potpora u okviru dobrovoljnog programa za male poljoprivrednike. U program potpore za male poljoprivrednike u 2015. godini automatski su bili uključeni svi poljoprivrednici čiji ukupni godišnji iznos izravnih plaćanja ne prelazi 5.000 kuna, pri čemu su imali mogućnost odustati od programa do 15. listopada 2015. godine (i svake godine nakon toga). Na ovaj način imali su mogućnost ostvarivanja izravnih plaćanja bez potrebe zadovoljenja uvjeta za zelena plaćanja i uvjeta višestruke sukladnosti.

Tablica 28. Raspodjela financijske omotnice za Program izravnih plaćanja

Nacionalna gornja granica za financiranje programa izravnih plaćanja u 2022. godini iz sredstava EFJP-a (tisuće EUR)	
Ukupno	403.228
Proizvodno nevezane potpore	342.744
Osnovno plaćanje	173.388
Plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za okoliš i klimu – „zeleno plaćanje“	120.968
Preraspodijeljeno plaćanje	40.323
Plaćanje za mlade poljoprivrednike	8.065
Proizvodno vezane potpore:	60.484
-krave u proizvodnji mlijeka	19.918
-tov junadi	12.622
-krave dojlje	6.452

⁴⁶ „Narodne novine“, br. 118/18, 42/18, 127/20 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21 i 152/22

⁴⁷ „Narodne novine“, br. 27/22, 53/22 i 152/22

⁴⁸ Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008 (SL L 347, 20.12.2013.)

⁴⁹ Za detaljnije informacije o odobrenim iznosima izravnih potpora, broju korisnika, utvrđenim količinama te jediničnim iznosima izravnih potpora vidjeti u Dodatku Tablice 93.-97.

**Nacionalna gornja granica za financiranje programa
izravnih plaćanja u 2022. godini iz sredstava EFJP-a
(tisuće EUR)**

-ovce i koze	4.758
-proizvodnja povrća	1.895
-proizvodnja voća	2.016
-šećerna repa	4.758
-proteinski usjevi	8.065

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

a) Proizvodno nevezana potpora ili potpora po površini

1. Program osnovnog plaćanja (prema pravima na plaćanja)

Osnovno plaćanje (43% ukupne omotnice) dodjeljuje se za površine prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD. Uvjeti su upis u Upisnik poljoprivrednika, minimalno 1 ha poljoprivrednog zemljišta i podnesen godišnji zahtjev za potporu. Za prijavljene prihvatljive hektare u 2015. godini poljoprivrednicima su se dodjeljivala nova prava, a vrijednost dodijeljenih prava izračunala se za svakog poljoprivrednika na temelju vrijednosti isplaćenih izravnih plaćanja u 2014. godini, u okviru programa jedinstvenih plaćanja. Nakon 2015. godine prava na plaćanja moguće je dobiti samo iz nacionalne rezerve. Prioritet za dodjelu prava iz nacionalne rezerve imaju:

- mladi poljoprivrednici
- novi poljoprivrednici koji započinju obavljati svoju poljoprivrednu aktivnost
- poljoprivrednici koji su stekli pravo korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske i poljoprivrednici koji obrađuju poljoprivredno zemljište razminirano tijekom 2015. godine ukoliko je posebna nacionalna omotnica za razminirano zemljište iskorištena
- poljoprivrednici čijih se najmanje 50% poljoprivrednih površina upisanih u ARKOD nalazi na područjima posebne državne skrbi, otocima i poluotoku Pelješcu, brdsko-planinskim područjima, kao i poljoprivrednici čijih se najmanje 50% poljoprivrednih površina upisanih u ARKOD nalazi na područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima prema posebnom propisu za provedbu mjera Programa ruralnog razvoja i
- poljoprivrednici kojima zbog više sile ili iznimnih okolnosti nisu mogla biti dodijeljena prava na plaćanja.

Na temelju podnesenih zahtjeva, u 2022. godini izračunata nacionalna prosječna vrijednost prava iznosi 156,52 eura, a ukupno je aktivirano 1.094.524,66 osnovnih prava na plaćanja.

2. Plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš („zeleno plaćanje“)

Zeleno plaćanje (30% ukupne omotnice) je plaćanje po površini prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta, izraženo u postotku (70%) vrijednosti osnovnog plaćanja. Uvjetovano je primjenom praksi korisnih za klimu i okoliš: raznolikost usjeva, očuvanje trajnih travnjaka i održavanje ekološki značajnih površina na oranicama kako bi se potaknuo održivi razvoj poljoprivrede.

Za 2022. godinu plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš odobreno je do kraja svibnja 2023. godine za 1.087.462,59 ha, uz jedinični iznos od 109,43 eura/ha.

3. Dodatno preraspodijeljeno plaćanje (za prvih 20 hektara)

Preraspodjela sredstava za prve hektare je dodatna potpora po površini koju može ostvariti svaki korisnik osnovnog plaćanja za prvih 20 prihvatljivih hektara. Za preraspodjelu je osigurano 10% ukupne nacionalne omotnice.

Za 2022. godinu preraspodijeljeno plaćanje odobreno je do kraja svibnja 2023. godine za 601.774,78 ha, uz jedinični iznos od 66,49 eura/ha.

4. Dodatno plaćanje za mlade poljoprivrednike (za prvih 50 ha)

Potpora za mlade poljoprivrednike (2% ukupne omotnice) je dodatni iznos od 25% nacionalnog prosječnog plaćanja po hektaru za prvih 50 ha kroz najviše pet godina, a ostvaruju ga fizičke osobe koje nisu starije od 40 godina u prvoj godini podnošenja zahtjeva, ako su u razdoblju od pet godina prije prve godine podnošenja zahtjeva osnovale ili preuzele poljoprivredno gospodarstvo. Uvjet je srednjoškolsko obrazovanje poljoprivrednog, prehrambenog ili veterinarskog usmjerenja ili završen jedan od stručnih poljoprivrednih programa.

U 2022. godini potporu za mlade poljoprivrednike iskoristilo je 9.861 poljoprivrednik za 83.745,24 ha, uz jedinični iznos od 88,72 eura/ha.

b) Proizvodno vezana potpora

Proizvodno vezana potpora isplaćuje se za sektore proizvodnje koje zbog utvrđenih problema pada proizvodnje i profitabilnosti treba dodatno poticati, a isplaćuje se po hektaru ili grlu. Dodjeljuje se za krave u proizvodnji mlijeka, tov junadi, krave dojilje, ovce i koze, šećernu repu, voće, povrće te krmne proteinske kulture.

Tablica 29. Struktura omotnice za proizvodno vezane potpore u 2022. godini

	Planirane poticane količine (ha, grla)	% omotnice izravnih plaćanja
Ukupno		15,00
<i>Krave u proizvodnji mlijeka</i>	131.000	4,94
<i>Tov junadi</i>	130.000	3,13
<i>Krave dojlje</i>	50.000	1,60
<i>Ovce i koze</i>	500.000	1,18
<i>Povrće</i>	4.800	0,47
<i>Voće</i>	10.100	0,50
<i>Šećerna repa</i>	23.000	1,18
<i>Krmni proteinski usjevi</i>	70.000	2,00

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Proizvodno vezana plaćanja ne ovise o osnovnom plaćanju (pravima), tako da ih mogu ostvarivati i korisnici koji nemaju dodijeljena osnovna prava na plaćanja. Jedinični iznos potpore računa se svake godine na način da se raspoloživi iznos za svaku pojedinu mjeru podijeli s prihvatljivim brojem hektara/grla.

S obzirom na osigurana proračunska sredstva za 2022. godinu i prijavljene prihvatljive količine za dodjelu potpore, odobreni jedinični iznosi za isplatu po mjerama iznosili su:

- za krave u proizvodnji mlijeka: 282,62 EUR/grlu za 63.695 prihvatljivih grla
- za tov junadi: 82,43 EUR/grlu za 152.044 prihvatljiva grla
- za krave dojlje: 129,06 EUR/grlu za 43.602 prihvatljiva grla
- za ovce i koze: 10,44 EUR/grlu za 404.949 prihvatljivih grla
- za povrće: 791,95 EUR/ha za 2.083,42 prihvatljivih ha
- za voće: 456,79 EUR/ha za 2.888,48 prihvatljivih ha
- za šećernu repu: 537,17 EUR/ha za 8.653,81 prihvatljivih ha
- za krmne proteinske usjeve: 198,38 EUR/ha za 33.823,54 prihvatljivih ha.

3.1.2. Plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima

Od 2017. godine državna potpora za iznimno osjetljive sektore (mliječne krave, rasplodne krmače, duhan, maslinovo ulje te domaće i udomaćene sorte poljoprivrednog bilja) financira se u skladu s pravilima uredbi Europske unije koje uređuju potpore manje vrijednosti.

Plaćanja za mliječne krave, rasplodne krmače, duhan tipa Burley te izvorne i zaštićene vrste i kultivare poljoprivrednog bilja provode se u skladu s odredbama poljoprivrednog *de minimisa* na temelju

Uredbe Komisije (EU) br. 1408/2013⁵⁰ i Uredbe Komisije (EU) 2019/316⁵¹, a plaćanja za maslinovo ulje i duhan tipa Viržinija u skladu s odredbama gospodarskog *de minimis* na temelju Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013⁵².

U skladu s osiguranim proračunskim sredstvima, ove mjere potpore za 2022. godinu odobrene su u iznosu od 13,5 milijuna eura.

Tablica 30. Pregled odobrenih izravnih potpora u iznimno osjetljivim sektorima za 2022. godinu

	Odobrena količina, ha/grlo/kg/l	Odobreni iznos, EUR
Ukupno		€ 13.552.364
Mliječne krave	69.265,00	6.430.177
Duhan	6.199.051,00	5.135.132
Rasplodne krmače	24.566,00	747.225
Maslinovo ulje	1.656.385,83	1.108.738
Izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja	8.738,30	131.092

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

3.2. Mjere ruralnog razvoja

Ukupna predviđena EU sredstva za Program ruralnog razvoja RH u razdoblju 2014.-2022. iznose 2.623.786.695 EUR, EURI sredstva iznose 201.671.714 EUR, dok ukupna javna sredstva potpore (EU, EURI i HR sredstva) iznose 3.285.169.115 EUR.

Program ruralnog razvoja nakon devetih izmjena uključuje 86 tipova operacija iz 40 podmjera unutar 19 mjera. Tipovi operacija su programirani pod žarišna područja unutar šest prioriteta ruralnog razvoja.

Dana 30. prosinca 2022. godine podnesene su desete izmjene Programa Europskoj komisiji. Prijedlogom izmjena Programa uvedena je nova mjera - M22 „Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učinkom ruske invazije na Ukrajinu“, te je došlo do realokacije sredstava između mjera u odnosu na prethodnu verziju 10.5. Navedena izmjena odobrena je u 2023. godini.

⁵⁰ Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013.)

⁵¹ Uredba Komisije (EU) 2019/316 od 21. veljače 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1408/2013 o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L 511, 22.2.2019)

⁵² Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013.)

Tablica 31. Prioriteti i žarišna područja u Programu ruralnog razvoja

Prioritet	Žarišna područja
1. Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	<ul style="list-style-type: none"> - 1A: Poticanje inovacija, suradnje i razvoja baze znanja u ruralnim područjima - 1B: Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, u svrhu boljeg upravljanja okolišem i ekološke učinkovitosti - 1C: Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva
2. Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama	<ul style="list-style-type: none"> - 2A: Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja na tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije - 2B: Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a osobito generacijska obnova - 2C: Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama
3. Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi	<ul style="list-style-type: none"> - 3A: Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac putem programa kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, putem promicanja na lokalnim tržištima i u kratkim lancima opskrbe, grupama proizvođača i međustrukovnim organizacijama - 3B: Poticanje sprječavanja i upravljanje rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima
4. Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom	
5. Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	<ul style="list-style-type: none"> - 5C: Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva - 5D: Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost - 5E: Poticanje pohrane i sekvenciranja ugljika u poljoprivredi i šumarstvu
6. Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima	<ul style="list-style-type: none"> - 6A: Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta - 6B: Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 32. Mjere u Programu ruralnog razvoja

M01	Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja
M02	Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima
M03	Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu
M04	Ulaganja u fizičku imovinu
M05	Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih mjera
M06	Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja
M07	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
M08	Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma
M09	Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija
M10	Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene
M11	Ekološki uzgoj
M13	Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima
M14	Dobrobit životinja
M16	Suradnja
M17	Upravljanje rizicima
M18	Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku
M19	LEADER (CLLD)
M20	Tehnička pomoć
M21	Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19
M22	Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učinkom ruske invazije na Ukrajinu

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Od početka provedbe Programa ruralnog razvoja pa do kraja 2022. godine odobreno je preko 2,9 milijarde eura javnih sredstava (89% od ukupno dostupnih javnih sredstava), od čega je u 2022. godini odobreno preko 359 milijuna eura (12% ukupno odobrenih sredstava).

Isplaćeno je preko 2,3 milijarde eura (71% od ukupno dostupnih javnih sredstava) za operacije koje su započele, od čega je u 2022. godini isplaćeno preko 415 milijuna eura (18% ukupno isplaćenih sredstava).

Od ukupno ugovorenih i isplaćenih sredstava, 92% (preko 777 milijuna eura) je ugovoreno i 72% (preko 606 milijuna eura) je isplaćeno za tipove operacija koji doprinose žarišnom području 2A i M18. Uz žarišno područje 2A, značajna sredstva su još alocirana za žarišna područja 6B i 3B.

Ukupna javna sredstva u Programu ruralnog razvoja su alocirana po mjerama i pripadajućim žarišnim područjima, odnosno prioritetima kojima doprinose.⁵³

Za Prioritet 1 nisu izravno alocirana sredstva, već se doprinos računa provedbom mjera M1, M2 i M16, koje izravno doprinose drugim prioritetima.

⁵³ Za detaljnije informacije o alociranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima po prioritetu, žarišnom području i mjerama vidjeti u Dodatku Tablice 98-100.

Za mjeru M20, koja izravno ne doprinosi niti jednom prioritetu, alocirano je preko 85 milijuna eura, uključujući EURI sredstva.

Do kraja 2022. godine raspisano je ukupno 154 natječaja u okviru provedbe mjera iz Programa ruralnog razvoja. U 2022. godini raspisana su 22 natječaja, a najveći financijski udio raspoloživih sredstava objavljenih natječaja odnosi se na mjeru 4 i to 68%.

Za IAKS mjere (M10, M11, M13 i M14) potpora se odobrava temeljem podnesenog jedinstvenog zahtjeva za potporu.

Najveća apsorpcija (udio isplaćene potpore za započete operacije u odnosu na alocirana sredstva) je u mjerama M18 (100%), M17 (92%) te M5 i M11 (96%).

3.2.1. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 1

Žarišno područje 1A: *Poticanje inovacija, suradnje i razvoja baze znanja u ruralnim područjima*

Mjere **M1**, **M2** i **M16** izravno doprinose horizontalnom žarišnom području 1A, iako su njihovi tipovi operacija programirani pod ostalim žarišnim područjima (2A, 2B, 3A, P4). Ukupno je za ove mjere isplaćeno više od 8,3 milijuna eura javne potpore, odnosno 0,25% ukupnih alociranih javnih sredstava, što znači da je ostvareno 37,5% od postavljenog cilja.

Isplaćena sredstva za mjere u okviru žarišnog područja 1A:

- M1: preko 3,2 milijuna eura
- M2: preko 7,3 milijuna eura
- M16: 356 tisuća eura.

Žarišno područje 1B: *Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, u svrhu boljeg upravljanja okolišem i ekološke učinkovitosti*

Mjera **M16** izravno doprinosi horizontalnom žarišnom području 1B, iako su njezini tipovi operacija programirani pod ostalim žarišnim područjima (2A i 3A).

Provedba mjere 16, **tipa operacije 16.1.1.** započela je početkom 2018. godine, dok je provedba **tipa operacije 16.4.1.** započela u 2020. godini. Za svaki tip operacije (16.1.1. i 16.4.1.) su do sad bila raspisana po dva natječaja. Na kraju 2022. godine ukupno je 19 projektnih ideja bilo odobreno te je isplaćeno ukupno 14 projekta. Ostvareno je 37,84% od postavljenog cilja.

Žarišno područje 1C: *Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva*

Mjera **M1** izravno doprinosi horizontalnom žarišnom području 1C, iako su njezini tipovi operacija programirani pod ostalim žarišnim područjima (2A, 2B, 3A i P4).

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Kroz **tip operacije 1.1.1.**, provodilo se 14 vrsta strukovnih osposobljavanja vezanih uz M10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“ i M11 „Ekološki uzgoj“, na kojima je ukupno do kraja 2022. godine osposobljeno 73.357 polaznika (vidi više pod P4).
- Kroz **tip operacije 1.1.2.** provodilo se 49 vrsta strukovnog osposobljavanja, na kojima je osposobljeno 24.626 polaznika (vidi više pod ŽP 2A).
- Kroz **tip operacije 1.1.3.** osposobljeno je dodatnih 1.519 polaznika. Stoga možemo konstatirati da je ostvareno 85,59% od postavljenog cilja, u vrijednosti od 99.502 polaznika.

3.2.2. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 2

Žarišno područje 2A: *Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije*

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 2A, a provodili su se do kraja 2022. godine su:

- 1.1.2.: Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike
- 1.2.1.: Demonstracijske aktivnosti
- 2.1.2.: Savjetovanje o modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
- 4.1.1.: Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
- 4.3.1.: Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja
- 6.3.1.: Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava
- 16.1.1.: Potpora za osnivanje operativnih skupina
- 16.1.2.: Operativne skupine
- M18: Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja.

Do kraja 2022. godine ukupno je 2.589 gospodarstava dobilo potporu (od čega je 1.562 gospodarstava kroz financijske instrumente). Vrijednost ostvarenja cilja je 1,64% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava, a što je 95,89% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za žarišno područje 2A ugovoreno je 92% (uključujući M18), a do kraja 2022. godine isplaćeno je 72% sredstava.

Tablica 33. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2A i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M01	4.548.849	2.122.677	47%	1.386.838	30%
M02	6.268.201	7.461.770	119%	4.141.883	66%
M04	584.813.548	526.936.285	90%	369.029.995	63%
M06	111.850.040	104.703.723	94%	96.665.876	86%
M16	4.325.012	1.672.025	39%	172.841	4%
M18	135.267.008	135.087.948	100%	135.087.948	100%
ukupno	847.072.658	777.984.428	92%	606.485.381	72%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Provedba **tipa operacije 1.1.2.** započela je u zadnjem kvartalu 2016. godine. Savjetodavna služba je od tada provela 49 vrsta strukovnih osposobljavanja, u trajanju od 3.980 dana za 24.626 polaznika. Na osnovi ukupnih troškova temeljem zahtjeva za isplatu prema Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: APPRRR), ukupno je za tip operacije 1.1.2. isplaćeno 1.333.528 EUR javne potpore.
- U okviru provedbe **tipa operacije 1.2.1.** savjetodavna služba provela je 90 vrsta demonstracijskih aktivnosti, u trajanju od 94 dana za 1.222 poljoprivrednika. Na osnovi ukupnih troškova temeljem zahtjeva za isplatu prema APPRRR, ukupno je za tip operacije 1.2.1. isplaćeno 53.310 EUR javne potpore.
- Do kraja 2022. godine, otvoreno je ukupno 17 natječajja za provedbu **tipa operacije 4.1.1.** Na natječajje je zaprimljeno 4.187 zahtjeva, s ukupnim traženim iznosom potpore 1.142.068.532 EUR. Do kraja 2022. godine odobreno je 1.312 prijave u ukupnom iznosu potpore od 321.422.472 EUR. Isplaćeno je 1.101 korisnika, u ukupnom iznosu potpore 239.133.594 EUR za započete projekte.

Trinaesti natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.1. – ulaganja u sjemensku i rasadničarsku proizvodnju, bio je raspisan 29. prosinca 2021. godine, a prijave na natječaj su se mogle početi podnositi od 1. veljače do 1. travnja 2022. godine.

Četrnaesti natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.1. – ulaganja u tov svinja (MMS i veliki korisnici) (iz fonda EURI) bio je raspisan 29. prosinca 2021. godine, a prijave na natječaj su se mogle početi podnositi od 15. ožujka do 12. svibnja 2022. godine.

Petnaesti natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.1. – ulaganja u sektor mliječnog govedarstva (MMS i veliki korisnici), bio je raspisan 4. ožujka 2022. godine, a prijave na natječaj su se mogle početi podnositi od 9. svibnja do 28. srpnja 2022. godine.

Šesnaesti natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.1. – ulaganja u skladišne kapacitete za žitarice i uljarice, bio je raspisan 8. ožujka 2022. godine, a prijave na natječaj su se mogle početi podnositi od 9. svibnja do 28. srpnja 2022. godine.

Sedamnaesti natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.1. - ulaganja u navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu (iz fonda EURI), bio je raspisan 27. listopada 2022. godine, a prijave za natječaj su se mogle početi podnositi od 11. studenog do 29. prosinca 2022. godine.

U 2018. godini su s provedbom započeli i financijski instrumenti u okviru kojih se potpora dodjeljivala i za ovaj tip operacije te je do kraja 2022. godine 1.720 krajnjih primatelja dobilo potporu u iznosu od 90.495.325 EUR.

- Do sada su bila otvorena tri natječaja za provedbu **tipa operacije 4.3.1.** Na natječaje je zaprimljeno 20 zahtjeva u ukupnom iznosu tražene potpore 107.939.229 EUR. Potpisano je 19 Ugovora o financiranju u ukupnom iznosu 105.303.101 EUR. Do kraja 2022. godine isplaćeno je 9 korisnika u ukupnom iznosu potpore 39.401.076 EUR za započete projekte (sve s 1. natječaja).

Treći natječaj za provedbu tipa operacije 4.3.1. bio je raspisan 18. siječnja 2022. godine, a prijave za natječaj su se mogle početi podnositi od 1. veljače do 31. ožujka 2022. godine.

- Do kraja 2022. godine, otvorena su ukupno 4 natječaja za provedbu **tipa operacije 6.3.1.** Na natječaje je zaprimljeno 15.525 zahtjeva, s ukupnim traženim iznosom potpore 232.225.227 EUR. Do kraja 2022. godine odobreno je 6.968 prijava u ukupnom iznosu potpore od 104.703.723 EUR. Isplaćeno je 6.920 korisnika u ukupnom iznosu potpore 96.665.876 EUR za započete projekte.
- Do sada su bila otvorena dva natječaja za provedbu **tipa operacije 16.1.1.** Na natječaje je zaprimljeno 37 zahtjeva za potporom s ukupnim traženim iznosom potpore od 185.000 EUR. Na kraju 2022. godine, 10 projektnih ideja je bilo odobreno u ukupnom iznosu potpore od 50.000 EUR te je isplaćeno 10 projekata u ukupnom iznosu potpore 49.193 EUR.
- Do sada su objavljena dva natječaja za provedbu **tipa operacije 16.1.2.** za odobrene operativne skupine kroz 16.1.1. kako bi podnijele poslovne planove i započele provedbu odobrenih projektnih ideja. Do kraja 2022. godine, od 16 zaprimljenih zahtjeva, odobreno je 9 projekata operativnih skupina u ukupnom iznosu potpore od 1.622.025 EUR te su isplaćena 3 projekta u ukupnom iznosu potpore 123.649 EUR .
- Mjera 18 se provodila 2014., 2015. i 2016. godine putem jedinstvenih zahtjeva. U zadnjoj godini provedbe (zaprimanje zahtjeva u 2016. godini) bila je odobrena potpora za 91.938 korisnika. Ukupno je isplaćeno 135.087.948 EUR javne potpore.

Žarišno području 2B: *Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove*

Tipovi operacije koji su programirani pod žarišnim područjem 2B, a provodili su se do kraja 2022. godine su:

- 1.1.3.: Strukovno osposobljavanje za mlade poljoprivrednike
- 2.1.4.: Savjetovanje mladih poljoprivrednika
- 6.1.1.: Potpora mladim poljoprivrednicima.

Tablica 34. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2B i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M01	2.141.645	1.102.387	51%	187.026	9%
M02	673.304	1.430.797	213%	459.085	68%
M06	89.762.854	84.369.363	94%	73.862.221	82%
ukupno	92.577.803	86.902.546	94%	74.508.332	80%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- U okviru **tipa operacije 1.1.3.** Savjetodavna služba je provela osam vrsta strukovnih osposobljavanja, u trajanju od 486 dana za 1.519 polaznika. Na osnovi ukupnih troškova temeljem zahtjeva za isplatu prema APPRRR, ukupno je za tip operacije 1.1.3. isplaćeno 187.026 eura javne potpore.
- **tip operacije 2.1.4.** provodi Savjetodavna služba kroz savjetničke pakete. Na osnovi ukupnih troškova temeljem zahtjeva za isplatu prema APPRRR-u, ukupno je za tip operacije 2.1.4. isplaćeno 459.085 eura javne potpore za 28 savjetnički paket odnosno za 803 pojedinačna korisnika.
- za provedbu **tipa operacije 6.1.1.** do kraja 2022. godine, otvorena su ukupno 4 natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 3.146 zahtjeva, s ukupnim traženim iznosom potpore 149.521.641 euro. Do kraja 2022. godine odobrena je 1.801 prijava u ukupnom iznosu potpore od 84.369.363 eura. Isplaćen je 1.701 korisnik, u ukupnom iznosu potpore 73.862.221 euro za započete projekte.

Žarišno područje 2C: Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama

Pod žarišnim područjem 2C programirani su sljedeći tipovi operacija:

- 4.3.3.: Ulaganje u šumsku infrastrukturu
- 8.6.1.: Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima
- 8.6.2.: Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva.

Tablica 35. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2C i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M04	21.345.882	19.044.574	89%	8.470.886	40%
M08	74.126.008	38.068.154	51%	21.658.539	29%
ukupno	95.471.890	57.112.728	60%	30.129.426	32%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Do kraja 2022. godine, otvoreno je ukupno 5 natječaja za provedbu **tipa operacije 4.3.3.** Na natječaje je zaprimljeno 170 prijava, s ukupnim traženim iznosom potpore od 86.680.185 eura. Do kraja 2022. godine odobrene su 43 prijave s ukupnim iznosom potpore od 19.044.574 eura. Isplaćeno je 28 korisnika u ukupnom iznosu potpore 8.470.886 eura za započete projekte.
Peti natječaj za provedbu tipa operacije 4.3.3. bio je raspisan 15. lipnja 2022. godine, a prijave za natječaj su se mogle početi podnositi od 20. srpnja do 6. listopada 2022. godine.
- Za provedbu **tipa operacije 8.6.1.** do kraja 2022. godine, otvorena su ukupno 3 natječaja. Na natječaje je zaprimljena 271 prijava, s ukupnim traženim iznosom potpore 62.404.630 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 78 prijave s ukupnim iznosom potpore od 16.583.229 eura. Isplaćeno je 67 korisnika (u ukupnom iznosu potpore 10.762.831 euro za započete projekte.
Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te je 18 krajnjih primatelja dobilo potporu u iznosu od 935.530 eura.
- Za provedbu **tipa operacije 8.6.2.** do kraja 2022. godine, otvorena su ukupno tri natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 268 prijava, s ukupnim traženim iznosom potpore 71.896.858 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 63 prijave s ukupnim iznosom potpore od 16.927.086 eura. Isplaćeno je 46 korisnika u ukupnom iznosu potpore 8.048.601 euro za započete projekte.
Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te je 21 krajnji primatelj dobio potporu u iznosu od 1.911.577 eura.

3.2.3. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 3

Žarišno područje 3A: *Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama*

Tipovi operacija programirani pod žarišnim područjem 3A su:

- 1.1.4.: Radionice za subjekte koji su uključeni u kratke lance opskrbe i proizvođačke grupe i organizacije

- 3.1.1.: Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
- 3.2.1.: Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja
- 4.2.1.: Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima
- 9.1.1.: Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija
- 14.1.1.: Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu
- 14.1.2.: Plaćanja za dobrobit životinja u svinjogojstvu
- 14.1.3.: Plaćanja za dobrobit životinja u peradarstvu
- 14.1.4.: Plaćanja za dobrobit životinja u kozarstvu
- 14.1.5.: Plaćanja za dobrobit životinja u ovčarstvu
- 16.4.1.: Kratki lanci opskrbe i lokalna tržišta.

Do kraja 2022. godine nije se provodio tip operacije 1.1.4.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za žarišno područje 3A, do kraja 2022. godine ugovoreno je 70%, dok je isplaćeno 55%.

Tablica 36. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 3A i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M01	19.737	0	0%	0	0%
M03	3.231.863	905.650	28%	148.980	5%
M04	189.772.504	127.904.557	67%	89.820.738	47%
M09	6.274.456	3.501.412	56%	1.471.212	23%
M14	76.631.565	61.875.691	81%	61.875.691	81%
M16	833.333	842.616	101%	183.519	22%
ukupno	276.763.458	195.029.926	70%	153.500.140	55%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Za provedbu **tipa operacije 3.1.1.** Do kraja 2022. godine, otvorena su ukupno 4 natječajja. Na natječajje je zaprimljeno 123 prijave s ukupnim traženim iznosom potpore 1.140.750 eura. Do kraja 2022. godine odobrene su 83 prijave s ukupnim iznosom potpore od 734.912 eura. Isplaćeno je 49 korisnika u ukupnom iznosu potpore 86.265 eura za započete projekte.
Četvrti natječaj za provedbu tipa operacije 3.1.1. bio je objavljen 11. veljače 2022. godine, a prijave na natječaj su se mogle početi podnositi od 1. ožujka do 30. studenog 2022. godine.
- Do kraja 2021. godine, otvorena su dva natječajja za provedbu **tipa operacije 3.2.1.** Na natječajje je zaprimljeno 6 prijave s ukupnim traženim iznosom potpore od 498.400 eura. Do kraja 2022. odobrena su 2 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 166.309 eura za koje je do kraja 2022. godine isplaćeno 62.715 eura.

- Do kraja 2022. godine, otvoreno je ukupno pet natječajâ za provedbu **tipa operacije 4.2.1.** Na natječajâ su zaprimljene 392 prijave, s ukupnim traženim iznosom potpore 210.360.601 euro. Do kraja 2022. godine odobreno je 180 prijava u ukupnom iznosu potpore od 121.006.802 eura. Isplaćen je 151 korisnik, u ukupnom iznosu potpore 83.903.161 euro za započete projekte.

Peti natječaj za provedbu tipa operacije 4.2.1. bio je raspisan 1. srpnja 2022. godine, a prijave za natječaj su se mogle početi podnositi od 6. rujna do 8. studenog 2022. godine.

Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te je 71 krajnjih primatelja dobilo potporu u iznosu od 5.917.577 eura.

- Do kraja 2022. godine, otvoreno je ukupno pet natječajâ za provedbu tipa operacije 9.1.1. Na natječajâ je zaprimljeno 18 prijava s ukupnim traženim iznosom potpore 6.417.553 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 11 prijava s ukupnim iznosom potpore od 3.501.412 eura. Isplaćeno je 11 korisnika u ukupnom iznosu potpore 1.471.212 eura.

Peti natječaj za provedbu tipa operacije 9.1.1. bio je objavljen 10. lipnja 2022. godine, a prijave na natječaj mogle su se početi podnositi od 4. srpnja do 15. prosinca 2022. godine.

- Provedba **M14** započela je u 2018. godini podnošenjem Jedininstvenog zahtjeva za potporu. Uvedeni su novi tipovi operacija 14.1.4. i 14.1.5. za koje je podnošenje Jedininstvenog zahtjeva za potporu započelo u 2019. godini.

Od početka provedbe **tipa operacije 14.1.1.** isplaćeno je 31,3 milijuna eura za 3.637 zahtjeva zaprimljenih do 2021. godine. U 2022. godini zaprimljeno je 1.681 zahtjev. Na kraju 2022. godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Za provedbu **tipa operacije 14.1.2.** od početka provedbe je isplaćeno 19,6 milijuna eura za 770 zahtjeva zaprimljenih do 2021. godine. U 2022. godini zaprimljeno je 456 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Za provedbu **tipa operacije 14.1.3.** od početka provedbe isplaćeno je 8,3 milijuna eura za 216 zahtjeva zaprimljenih do 2021. godine. U 2022. godini zaprimljeno je 176 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Provedba **tipa operacije 14.1.4.** započela je u 2019. godini. Do kraja 2022. godine isplaćeno je 241 tisuća eura za 200 zahtjeva zaprimljena do 2021. godine. U 2022. godini zaprimljeno je 138 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Provedba **tipa operacije 14.1.5.** također je započela u 2019. godini. Do kraja 2022. godine isplaćeno je 2,2 milijuna eura za 1.308 zahtjeva zaprimljenih do 2021. godine. U 2022. godini zaprimljeno je 806 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

- Za provedbu **tipa operacije 16.4.1.** bila su otvorena dva natječajâ. Na natječajâ su zaprimljena 32 zahtjeva za potporom s ukupnim traženim iznosom potpore od 3.013.804 eura. Na kraju 2022. godine, 9 zahtjeva je bilo odobreno u ukupnom iznosu potpore od 842.616 eura te su isplaćena 4 projekta u ukupnom iznosu potpore 183.519 eura.

Žarišno područje 3B: Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 3B su:

- 5.2.1.: Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala
- 5.2.2.: Razminiranje poljoprivrednog zemljišta
- podmjera 17.1: Osiguranje usjeva, životinja i biljaka
- mjera M21: Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19.

U odnosu na alocirana sredstva, za žarišno područje 3B odobreno je 93% za M5, 92% za M17 i 56% za M21.

Za započete operacije isplaćeno je 86% za M5, 92% za M17 i 55% za M21.

U odnosu na ukupno alocirana sredstva za ovo žarišno područje, odobreno je 85% te je isplaćeno 82%.

Tablica 37. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 3B i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M05	86.570.711	80.479.472	93%	74.074.204	86%
M17	90.732.197	83.272.412	92%	83.098.495	92%
M21	47.675.824	26.558.792	56%	26.350.261	55%
ukupno	224.978.732	190.310.677	85%	183.522.960	82%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Do kraja 2022. godine, otvoreno je ukupno 16 natječajja za provedbu **tipa operacije 5.2.1.** Na natječaje je zaprimljeno 883 prijave, s ukupnim traženim iznosom potpore 42.612.711 euro. Do kraja 2022. godine odobrena su 337 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore 10.227.035 eura za započete operacije.
 - o Četrnaesti natječaj za provedbu tipa operacije 5.2.1. bio je objavljen 9. ožujka 2022. godine, a prijave su se zaprimale od 4. travnja do 31. svibnja 2022. godine.
 - o Petnaesti natječaj za provedbu tipa operacije 5.2.1. bio je objavljen 17. lipnja 2022. godine, a prijave su se zaprimale od 24. lipnja do 9. rujna 2022. godine.
 - o Šesnaesti natječaj za provedbu tipa operacije 5.2.1. bio je objavljen 9. studenog 2022. godine, a prijave su se zaprimale od 28. studenog do 30. prosinca 2022. godine.
- Do kraja 2022. godine za provedbu **tipa operacije 5.2.2.** otvorena su tri natječajja. Na natječaje je zaprimljeno 16 prijava, s ukupnim traženim iznosom potpore 70.986.042 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 15 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 63.986.341 euro. Isplaćeno je 15 projekta u ukupnom iznosu potpore 63.847.169 eura za započete projekte.

- Za **podmjeru 17.1.** od 1. listopada 2016. godine, kada je započelo podnošenje zahtjeva za ostvarivanje ove potpore, pa do kraja 2022. godine zaprimljeno je preko 51.000 zahtjeva za potporu, u ukupnom iznosu tražene potpore od 115.703.266 eura. Izdano je 40.866 Odluka o isplati u iznosu od 83.098.494 eura.
- Do kraja 2022. godine u okviru provedbe mjere 21 odobrena je potpora u iznosu od 15.112.511 eura za 452 MSP-a te 11.237.750 eura za 1.734 poljoprivrednika.

3.2.4. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 4

Tipovi operacija programirani pod ovim prioritetom direktno doprinose jednom od sljedećih žarišnih područja:

- 4A: Obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000 i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivrede velike prirodne vrijednosti, kao i stanja europskih krajobraza
- 4B: Bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima
- 4C: Sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom.

Tipovi operacija koji su programirani pod Prioritetom 4, a provodili su se do kraja 2022. godine su:

- 1.1.1.: Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj)
- 2.1.1.: Savjetovanje o višestrukoj sukladnosti, mjeri poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj
- 2.1.3.: Savjetovanje šumoposjednika
- 2.3.1.: Osposobljavanje savjetnika
- 8.5.1.: Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura
- 8.5.2.: Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture
- 10.1.1.: Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture
- 10.1.3.: Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti
- 10.1.4.: Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*)
- 10.1.5.: Pilot mjera za zaštitu leptira
- 10.1.6.: Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada
- 10.1.8.: Održavanje ekstenzivnih maslinika
- 10.1.9.: Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja

- 10.1.10.: Održavanje suhozida
- 10.1.11.: Održavanje živica
- 10.1.12.: Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki
- 10.1.13.: Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima
- 10.1.15.: Primjena ekoloških gnojiva u višegodišnjim nasadima
- 10.1.16.: Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada
- 10.2.1.: Očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi
- 11.1.1.: Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode
- 11.2.1.: Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksi i metoda
- 13.1.1.: Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP)
- 13.2.1.: Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO)
- 13.3.1.: Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO).

U 2022. godini ukupna površina za koju je dodijeljena potpora za tip operacije 11.1.1. iznosila je 28.189 ha, dok je za tip operacije 11.2.1. iznosila 86.687 ha. Za sve tipove operacija iz mjere 10, ukupna površina za koju je dodijeljena potpora je iznosila 127.746 ha.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za Prioritet 4, ugovoreno je 83% te je isplaćeno 79% sredstava.

Tablica 38. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po prioritetu 4 i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M01	3.242.254	2.178.743	67%	1.660.823	51%
M02	3.250.029	3.560.030	110%	2.770.105	85%
M04	10.279.657	6.453.522	63%	992.144	10%
M08	56.714.784	41.090.752	72%	17.697.589	31%
M10	110.394.997	94.197.612	85%	90.553.011	82%
M11	244.926.820	210.616.425	86%	210.616.425	86%
M13	437.266.517	363.818.260	83%	363.818.260	83%
ukupno	866.075.058	721.915.344	83%	688.108.357	79%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Provedba **tipa operacije 1.1.1.** započela je tijekom siječnja 2016. godine. Savjetodavna služba je provodila 14 vrsta strukovnih osposobljavanja u ukupnom trajanju od 4.380 dana za 73.357 polaznika. Na osnovi ukupnih troškova temeljem zahtjeva za isplatu prema APPRRR-u, do kraja 2022. godine isplaćeno 1.660.823 eura javne potpore.
- Do kraja 2022. godine za provedbu **tipa operacije 2.1.1.** je isplaćeno 2.327.249 eura javne potpore za 33 savjetnička paketa, odnosno za 4.201 pojedinačnog korisnika.
- U 2022. godini u sklopu provedbe **tipa operacije 2.1.3.** savjetodavna služba je provodila 3 savjetnička paketa. Do kraja 2022. godine ukupno je isplaćeno 121.317 eura za 321 pojedinačnog korisnika.
- Do kraja 2021. godine za provedbu **tipa operacije 2.3.1.** isplaćeno je 321,5 tisuća eura javne potpore za tečajevе na kojima je ukupno sudjelovalo 1.609 polaznika.
- U sklopu provedbe **tipa operacije 4.4.1** do kraja 2022. godine, odobrena su 94 zahtjeva u ukupnom iznosu odobrene potpore 6.453.522 eura. Isplaćen je 21 korisnik u ukupnom iznosu potpore 992.144 eura za započete projekte.
- Do kraja 2022. godine za provedbu **tipa operacije 8.5.1.** otvorena su ukupno 4 natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 393 prijave, s ukupnim traženim iznosom potpore 28.366.339 eura. Do kraja 2022. godine odobrena su 312 zahtjeva za potporu u ukupnom iznosu potpore od 22.722.407 eura te isplaćeno 181 korisnika u ukupnom iznosu potpore 12.177.137 eura za započete operacije.

Četvrti natječaj za provedbu tipa operacije 8.5.1. (iz fonda EURI) bio je raspisan 13. svibnja 2022. godine, a prijave na natječaj su se mogle podnositi u razdoblju od 11. srpnja do 30. rujna 2022. godine.
- Za provedbu **tipa operacije 8.5.2.** do kraja 2022. godine otvorena su tri natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 587 prijave s ukupnim traženim iznosom potpore 50.793.201 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 215 zahtjeva za potporu u ukupnom iznosu potpore od 18.368.345 eura. Do kraja 2022. godine isplaćeno je 86 korisnika u ukupnom iznosu potpore 5.520.452 eura za započete operacije.
- Za **tip operacije 10.1.1.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je 36 tisuća eura za 121 zahtjev. U 2022. godini zaprimljeno je 69 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu je bila u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.3.** od početka provedbe do kraja 2022. godine ukupno je isplaćeno 9,7 milijuna eura za 2.541 zahtjev. U 2022. godini zaprimljena su 1.727 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.4.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 365 tisuća eura za 429 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 159 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.

- Za **tip operacije 10.1.5.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 21 tisuća eura za 43 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 9 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.6.** od početka provedbe do kraja 2022. godine ukupno je isplaćeno preko 1,5 milijuna eura za 155 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 134 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.8.** od početka provedbe do kraja 2022. godine ukupno je isplaćeno preko 1,6 milijuna eura za 1.748 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 417 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Provedba **tipa operacije 10.1.9.** odvija se, kao i ostale IAKS mjere ruralnog razvoja, podnošenjem jedinstvenih zahtjeva. Od početka provedbe do kraja 2022. godine za ovaj tip operacije isplaćeno je 34,3 milijuna eura za 19.050 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 3.563 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.10.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 4,2 milijuna eura za 7.066 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljena su 1.428 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.11.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 6 tisuća eura za 131 zahtjev. U 2022. godini zaprimljena su 44 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.12.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 6,4 milijuna eura za 3.749 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 2.727 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.13.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 418 tisuća eura za 116 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljen je 51 zahtjev. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.15.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 11,6 milijuna eura za 2.161 zahtjev. U 2022. godini zaprimljeno je 1.013 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.16.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je 17,8 milijuna eura za 11.805 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 7.662 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- U sklopu provedbe **tipa operacije 10.2.1.** do kraja 2022. godine otvoreno je ukupno pet natječajja. Na natječajje je zaprimljeno 56 prijava, s ukupnim traženim iznosom potpore 6.943.012 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 47 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 5.921.570 eura. Isplaćena su 28 projekta u ukupnom iznosu potpore 2.276.970 eura za započete projekte.

Peti natječaj za provedbu tipa operacije 10.2.1. bio je objavljen 23. veljače 2022. godine, a prijave na natječaj mogle su se početi podnositi od 1. do 31. ožujka 2022. godine. Na natječaju je zaprimljeno 13 zahtjeva za potporu, s ukupnim traženim iznosom potpore od 1.597.113 eura.

Odobreno je 12 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 1.547.606 eura. Do kraja 2022. godine nije bilo isplata za korisnike s 5. natječaja.

- Za **tip operacije 11.1.1.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je 87,9 milijuna eura za 19.574 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 3.223 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 11.2.1.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 122,6 milijuna eura za ukupno 17.634 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 4.526 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 13.1.1.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 84,8 milijuna eura za 44.021 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljen je 7.465 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 13.2.1.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 260 milijuna eura za 309.180 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 48.367 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 13.3.1.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 18,8 milijuna eura za 76.492 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 12.066 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.

3.2.5. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 5

Žarišno područje 5C: *Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva*

Pod žarišnim područjem 5C programirani su sljedeći tipovi operacija:

- 4.1.3.: Korištenje obnovljivih izvora energije
- 4.2.2.: Korištenje obnovljivih izvora energije.

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Do kraja 2022. godine, otvorena su četiri natječaja za provedbu **tipa operacije 4.1.3.** Na natječaje je zaprimljeno 487 prijava s ukupnim traženim iznosom potpore 60.657.149 eura. Do kraja 2022. godine odobrene su 252 prijave s ukupnim iznosom potpore od 27.090.918 eura. Isplaćeno je 147 korisnika u ukupnom iznosu potpore 10.560.610 eura.

Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te su 2 krajnja primatelja dobila potporu u iznosu od 56.571 eura.

- U sklopu provedbe **tipa operacije 4.2.2.** do kraja 2022. godine otvorena su dva natječaja. Na natječajima je zaprimljeno 78 zahtjeva za potporu, s ukupnim traženim iznosom potpore od 14.637.749 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 67 prijava s ukupnim iznosom potpore od

12.744.942 eura. Do kraja 2022. godine za tip operacije 4.2.2. isplaćena su 43 korisnika u ukupnom iznosu potpore 6.236.970 eura.

Žarišno područje 5D: Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost

Pod žarišnim područjem 5D programirani su sljedeći tipovi operacija:

- 4.1.2.: Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnoja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš
- 10.1.2.: Zatravnjivanje trajnih nasada
- 10.1.14.: Poboljšano održavanje međurednog prostora u višegodišnjim nasadima
- 10.1.17.: Poticanje uporabe stajskog gnoja na oraničnim površinama.

Tip operacije 10.1.17 počeo se provoditi putem jedinstvenog zahtjeva u 2021. godini.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja, za žarišno područje 5D ugovoreno je 81%, i to prvenstveno putem mjere M4. U odnosu na ukupno alocirana sredstva za ovo žarišno područje, isplaćeno je 71%.

Tablica 39. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 5D i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M04	106.828.483	94.443.559	88%	81.701.592	76%
M10	25.109.414	12.121.964	48%	12.121.964	48%
ukupno	131.937.897	106.565.522	81%	93.823.555	71%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- U sklopu provedbe **tipa operacije 4.1.2** do kraja 2022. godine otvoreno je ukupno 9 natječaj. Na natječaje je zaprimljeno 1.250 prijave, s ukupnim traženim iznosom potpore 181.066.858 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 515 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 92.318.504 eura. Isplaćeno je 470 korisnika u ukupnom iznosu potpore 81.433.314 eura za započete operacije.

Osmi natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.2. bio je raspisan 29. prosinca 2021. godine, a prijave na natječaj su se mogle početi podnositi od 15. ožujka do 12. svibnja 2022. godine.

Deveti natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.2. (iz fonda EURI) bio je raspisan 7. travnja 2022. godine, a prijave na natječaj su se mogle početi podnositi od 9. svibnja do 28. srpnja 2022. godine.

Provodili su se i financijski instrumenti te je 16 krajnjih primatelja dobilo potporu u iznosu od 268.277 eura.

- Za **tip operacije 10.1.2.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je 6,4 milijuna eura za 3.749 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 2.727 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.
- Za **tip operacije 10.1.14.** od početka provedbe do kraja 2022. godine isplaćeno je preko 1 milijun eura za 923 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljena su 407 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.

Žarišno područje 5E: *Poticanje pohrane i sekvestracije ugljika u poljoprivredi i šumarstvu*

Pod žarišnim područjem 5E programiran je samo tip operacije 10.1.7. (Održavanje ekstenzivnih voćnjaka).

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja za žarišno područje 5E, apsorpcija sredstava iznosi oko 56%.

Tablica 40. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 5E i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M10	158.814	119.272	75%	119.272	75%
ukupno	158.814	119.272	75%	119.272	75%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Provedba **tipa operacije 10.1.7.** započela je u 2015. godini. Do kraja 2022. godine isplaćeno je 10,2 milijuna eura za 955 zahtjeva. U 2022. godini zaprimljeno je 1.947 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2022. godinu bila je u tijeku.

3.2.6. Provedba Programa ruralnog razvoja unutar Prioriteta 6

Žarišno područje 6A: *Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta*

Pod žarišnim područjem 6A programirani su tipovi operacija:

- 6.2.1.: Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području
- 6.4.1.: Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima
- 8.6.3.: Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda.

Tablica 41. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 6A i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M06	96.836.855	86.842.646	90%	47.322.808	49%
M08	29.368	29.824	102%	29.526	101%
ukupno	96.866.223	86.872.470	90%	47.352.334	49%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- U sklopu provedbe **tipa operacije 6.2.1.** do kraja 2022. godine raspisana su dva. Na natječaje je zaprimljeno 3.640 zahtjeva za potporu s ukupnim traženim iznosom potpore od 179.707.728 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 980 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 48.822.506 eura. Isplaćeno je 904 korisnika u ukupnom iznosu potpore 33.407.670 eura za započete operacije.
- U sklopu provedbe **tipa operacije 6.4.1.** do kraja 2022. raspisana su dva natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 506 zahtjeva za potporu s ukupnim traženim iznosom potpore od 66.925.980 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 235 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 31.514.294 eura. Isplaćen je 121 korisnik u ukupnom iznosu potpore 12.791.615 eura za započete operacije.
Do kraja 2022. godine, ovaj tip operacije se provodio i putem financijskih instrumenta te su 22 krajnja primatelja dobila potporu u iznosu od 1.123.523 eura.
- U sklopu provedbe **tipa operacije 8.6.3.** raspisan je jedan natječaj u 2016. godini. Zaprimljena su 2 zahtjeva za potporu s ukupnim traženim iznosom potpore od 38.020 eura. Odobren je 1 zahtjev u iznosu od 29.824 eura za kojeg je do kraja 2022. godine isplaćeno 29.526 eura.

Žarišno područje 6B: Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 6B, a započeli su s provedbom do kraja 2022. godine su:

- 7.1.1.: Izrada planova za razvoj jedinica lokalne samouprave i naselja u ruralnim područjima
- 7.2.1.: Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda
- 7.2.2.: Ulaganja u građenje nerazvrstanih cesta
- 7.4.1.: Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu
- 19.1.1.: Pripremna pomoć
- 19.2.1.: Provedba operacija unutar CLLD strategije
- 19.3.1.: Priprema aktivnosti projekata suradnje
- 19.3.2.: Provedba aktivnosti projekata suradnje
- 19.4.1.: Tekući troškovi i animacija.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja, za žarišno područje 6B odobreno je 107%, a ukupno je isplaćeno na kraju godine 74%.

Tablica 42. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 6B i mjerama

Mjera	Alocirano (EUR)	Ugovoreno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M07	392.158.576	425.078.127	108%	307.472.817	78%
M19	100.738.736	101.477.357	101%	58.451.465	58%
ukupno	492.897.311	526.555.485	107%	365.924.282	74%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pregled provedbe po tipovima operacije:

- Do kraja 2022. godine u sklopu provedbe **tipa operacije 7.1.1.** otvorena su dva natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 630 prijava s ukupnim traženim iznosom potpore od 9.190.754 eura. Do kraja 2022. godine odobreno je 361 prijava s ukupnim iznosom potpore od 4.463.479 eura. Isplaćen je 351 korisnik u ukupnom iznosu isplaćene potpore od 4.108.059 eura.
- Do kraja 2022. godine u sklopu provedbe **tipa operacije 7.2.1.** otvorena su dva natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 213 prijava s ukupnim traženim iznosom potpore od 119.817.633 eura. Do kraja 2022. godine odobrene su 122 prijave s ukupnim iznosom potpore od 57.235.046 eura. Isplaćeno je 112 korisnika u ukupnom iznosu isplaćene potpore od 42.314.356 eura.
- U sklopu provedbe **tipa operacije 7.2.2.** do kraja 2022. godine proveden je jedan natječaj. Zaprimljeno je 263 zahtjeva za potporu od kojih je 211 odobreno u iznosu od 81.778.700 eura. Isplaćeno je 72.733.896 eura potpore za 211 zahtjeva.
- Do kraja 2022. godine u sklopu provedbe **tipa operacije 7.4.1.** otvorena su tri natječaja. Na natječaje je zaprimljeno 1.586 prijava s ukupnim traženim iznosom potpore od 968.462.156 eura. Do kraja 2022. godine odobrene su 402 prijave s ukupnim iznosom potpore od 281.600.902 eura. Isplaćeno je 333 korisnika u ukupnom iznosu isplaćene potpore od 188.316.506 eura.
- Prvi natječaj za provedbu **tipa operacije 19.1.1.** „Pripremna pomoć“ bio je otvoren od 26. svibnja do 24. srpnja 2015. godine. Izdano je 50 Odluka o dodjeli sredstava u ukupnom iznosu isplaćene potpore od 2.272.043 eura.

Drugi natječaj bio je objavljen 21. rujna 2021. godine. Svrha natječaja je dodjela potpore za izradu lokalnih razvojnih strategija za razdoblje 2023. – 2027. Do kraja 2022. godine, za 37 korisnika isplaćena je potpora u iznosu od 205.026 eura.

Treći natječaj bio je objavljen 3. kolovoza 2022. godine. Svrha Natječaja je dodjela potpore za izgradnju kapaciteta, osposobljavanje i umrežavanja u svrhu pripreme i provedbe lokalne razvojne strategije za programsko razdoblje 2023. – 2027. unutar Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

- Natječaj za provedbu **tipa operacije 19.2.1.** bio je otvoren u razdoblju od 3. lipnja do 1. srpnja 2016. godine. Predmet natječaja je dodjela sredstava za cjelokupno trajanje Programa ruralnog razvoja za provedbu podmjera:
 - o 19.2.: Provedba operacija unutar CLLD strategije
 - o 19.3.: Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG⁵⁴-a, i
 - o 19.4.: Tekući troškovi i animacija.

Na natječaju su ukupno odobrena 54 LAG-a, s ukupnim iznosom dodijeljene potpore od 98.548.571 euro, od čega za podmjeru 19.2. iznos od 76.855.537 eura, za podmjeru 19.3. iznos od 2.875.872 eura te za podmjeru 19.4 iznos od 18.817.162 eura.

Do kraja 2022. godine ukupno je isplaćena potpora u iznosu od 39.751.423 eura, za 2.597 projekta, kroz tipove operacije 4.1.1., 4.2.1., 6.1.1., 6.3.1., 6.4.1. i 7.4.1.

3.2.7. Financijski instrumenti

Utvrđena je izrazito dobra apsorpcija alokacije namijenjene za financijske instrumente. Najveći udio krajnjih primatelja financijskih instrumenata prema veličini organizacijskog oblika čine mikro poduzeća (88%), a prosječna vrijednost odobrenih financijskih instrumenata je oko 54 tisuća eura.

Najveći interes potencijalnih krajnjih primatelja je za tip operacije 4.1.1. (Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava). Na taj aspekt ulaganja otpada 91% od ukupno financiranih projekata putem svih financijskih instrumenata Programa ruralnog razvoja.

Uspostava financijskih instrumenata namijenjenih financiranju obrtnih sredstava s ciljem osiguravanja likvidnosti u sektorima poljoprivredne proizvodnje, prerađivačkog i šumarskog sektora te poticanju oporavka nakon javnozdravstvene krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 pokazala se kao dobra odluka. Ovi financijski proizvodi uspostavljeni su na način da se provode za trajanja utjecaja pandemije na poslovanje.

U 2022. izvršena je izmjena i dopuna Sporazuma o financiranju sklopljenoga s HAMAG-BICRO-om kojim je povećana alokacija za provedbu Malih zajmova za ruralni razvoj za više od 295 milijuna kuna, smanjena alokacija za provedbu Mikro zajmova za ruralni razvoj za 73,8 milijuna kuna i smanjena je alokacija za provedbu Pojedinačnih jamstava za ruralni razvoj za 47,9 milijuna kuna uz tehničku prilagodbu uvjeta dodjele kod svih financijskih instrumenata čija je provedba povjerena HAMAG-BICRO-u. Sklopljen je i jedan Dodatak Sporazuma o financiranju s korisnikom HBOR kojim je ukinuto ograničenje broja kredita po krajnjem primatelju, s time da je zbroj odobrenih kreditnih sredstava u kumulativu ograničen na 200.000 eura.

Status provedbe financijskih instrumenata koje provodi HBOR u 2022. godini: isplaćena su 64 kredita kroz Obrtna sredstva za ruralni razvoj u ukupnom iznosu 63,4 milijuna kuna.

Status provedbe financijskih instrumenata koje provodi HAMAG-BICRO u 2022. godini:

⁵⁴ LAG - Lokalna akcijska grupa je javno-privatno partnerstvo predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora određenog ruralnog područja.

- isplaćeno je 188 mikro zajmova za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 29,3 milijuna kuna
- isplaćeno je 296 malih zajmova za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 166,6 milijuna kuna
- izdano je jedno pojedinačno jamstvo za ruralni razvoj u iznosu od 0,3 milijuna kuna

3.3. Mjere i pravila vezana uz zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda

Zakonom o poljoprivredi, u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013, osigurava se primjena širokog spektra mjera i pravila kojima se uređuje unutarnje tržište poljoprivrednih proizvoda Europske unije, mjere i pravila vezana uz trgovinu s trećim zemljama, pravila tržišnog natjecanja te sustav izvanrednih mjera.

Mjere tržišnih intervencija uključuju:

- javne intervencije i potpore privatnom skladištenju
- posebne programe potpore za pojedine sektore kroz:
 - programe za poboljšanje dostupnosti hrane s ciljem poboljšanja distribucije poljoprivrednih proizvoda i poboljšanja prehrambenih navika djece te
 - programe potpore za sektore voća i povrća, vina i pčelarstva.

Uz sustav tržišnih intervencija, kroz Uredbu (EU) br. 1308/2013 uspostavljen je i:

- sustav trgovine s trećim zemljama kroz primjenu sustava izvoznih i uvoznih dozvola, povlaštenih uvoznih tarifnih kvota, sustav izvoznih subvencija kada ih provodi Europska komisija
- sustav izvanrednih mjera kojima se u okviru zajedničke organizacije tržišta uspostavljaju:
 - mjere protiv tržišnih poremećaja
 - mjere tržišne potpore koje se odnose na bolesti životinja i gubitak povjerenja potrošača zbog postojanja opasnosti za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka
 - mjere za rješavanje posebnih problema na tržištu.

Dio mjera je trajne naravi, kao što su posebni programi potpora za pojedine sektore (Nacionalni pčelarski program, potpore za Školsku shemu, mjere potpora za Nacionalni vinarski program, potpore za proizvođačke organizacije u sektoru voća i povrća). Povremene aktivnosti pokreću se za javne intervencije (interventne kupnje i prodaje roba, privatno skladištenje) i izvanredne tržišne mjere.

3.3.1. Tržišne intervencije

Tijekom 2022. godine nisu se provodile mjere u okviru sustava javnih intervencija, odnosno potpore za privatno skladištenje, jer su tržišne cijene bile iznad referentnih pragova cijena.

3.3.2. Nacionalni program pomoći sektoru vina

Nacionalni program pomoći sektoru vina u Hrvatskoj provodi se od 2014. godine. Trenutno se primjenjuje *Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine* (u daljnjem tekstu: Nacionalni program), koji je Vlada Republike Hrvatske donijela 3. siječnja 2019. godine.

Nacionalnim programom detaljno su razrađene mjere putem kojih Hrvatska koristi financijska sredstva EPJF-a iz odobrene "vinske omotnice" u iznosu od 10.830.731,00 eura godišnje.

Europski parlament i Vijeće su u prosincu 2020. godine donijeli uredbu kojom su definirana sredstva „vinske omotnice“ od 2021. godine nadalje, koja je za Hrvatsku smanjena na 10.410.000,00 eura.

U sklopu navedenog Nacionalnog programa redovno se provode sljedeće mjere:

- informiranje u državama članicama
- promidžba na tržištima trećih zemalja
- restrukturiranje i konverzija vinograda
- ulaganja u vinarije i marketing vina.

Tijekom 2022. godine ukupno iskorištenje sredstava „vinske omotnice“ iznosilo je 100% (ukupno i po pojedinim mjerama), pri čemu je po mjerama isplaćeno:

- informiranje u državama članicama: 10.379,58 eura
- promidžba na tržištima trećih zemalja: 402.662,32 eura
- restrukturiranje i konverzija vinograda: 2.530.546,79 eura
- ulaganja u vinarije i marketing vina: 7.466.411,31 eura.

3.3.3. Nacionalni pčelarski program

U sektoru pčelarstva provode se mjere pomoći u skladu s Nacionalnim pčelarskim programom za razdoblje od 2020. do 2022. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni pčelarski program), koji se sufinancira sredstvima Europske unije u visini do 50%. Omotnica Nacionalnog pčelarskog programa za 2022. godinu u potpunosti je iskorištena u ukupnom iznosu od 18.109.553,08 kn. Isplaćeno je 4.832 zahtjeva. Prosječan broj isplata po zahtjevu iznosi 3.747,84 kn.

Mjere koje se provode u okviru Nacionalnog pčelarskog programa su:

- tehnička pomoć pčelarima i organizacijama pčelara (isplaćeno 7.242.612,96 kn)
- suzbijanje štetnika i bolesti pčela, naročito varooze (isplaćeno 5.591.198,10 kn)
- racionalizacija troškova selećeg pčelarenja (isplaćeno 2.292.903,70 kn)
- mjere za potporu laboratorija za analizu pčelinjih proizvoda s ciljem potpore pčelarima da svoje proizvode plasiraju na tržište i povećaju njihovu vrijednost (isplaćeno 36.195,50 kn)
- obnavljanje pčelinjeg fonda (isplaćeno 2.462.047,46 kn)
- suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu programa primijenjenih istraživanja u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda (isplaćeno 276.095,36 kn)
- praćenje tržišta (nije bilo isplate sredstava)

- poboljšanje kvalitete proizvoda s ciljem iskorištavanja potencijala proizvoda na tržištu (isplaćeno 208.500,00 kn).

Tablica 43. Predviđeni troškovi po mjeri i godini trajanja Nacionalnog pčelarskog programa (EUR) za razdoblje od 2020. do 2022. godine

Mjera	2020.	2021.	01.08.2021. - 31.07.2022.	01.08.2022. - 31.12.2022
1. Tehnička pomoć pčelarima i organizacijama pčelara	739.177	886.198	885.526	9.269
2. Suzbijanje štetnika i bolesti, naročito varooze	556.643	667.358	666.853	0
3. Racionalizacija troškova	265.210	317.959	317.718	0
4. Mjere za potporu laboratorija za analizu pčelinjih proizvoda s ciljem potpore pčelarima da svoje proizvode plasiraju na tržište i povećaju njihovu vrijednost	59.183	70.955	70.901	0
5. Obnavljanje pčelinjeg fonda	272.137	326.264	326.017	39.725
6. Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu programa primijenjenih istraživanja u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	43.295	51.906	51.866	0
7. Praćenje tržišta	19.792	23.728	23.710	0
8. Poboljšanje kvalitete proizvoda s ciljem iskorištavanja potencijala proizvoda na tržištu	46.263	55.465	55.423	0
ukupno	2.001.700	2.399.833	2.398.014	48.994

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

3.3.4. Nacionalna strategija za održive operativne programe proizvođačkih organizacija

Nacionalna strategija za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje 2021. – 2023. (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) jedan je od četiri posebna programa potpore Europske unije propisana uredbom o zajedničkoj organizaciji tržišta, odnosno Uredbom (EU) br. 1308/2013). Donesena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske 10. lipnja 2020. godine. Radi se o trogodišnjem programu čiji se ciljevi postižu provedbom odobrenih operativnih programa priznatih proizvođačkih organizacija. Uspješnost provedbe operativnih programa i Nacionalne strategije mjeri se indikatorima.

Nacionalna strategija ostvaruje se u tri područja: tržišna orijentiranost, pozicioniranje i konkurentnost; održiva proizvodnja i učinkovito upravljanje prirodnim resursima te ublažavanje posljedica nepovoljnih tržišnih uvjeta i posljedica klimatskih promjena.

Proizvođačke organizacije u svojim trogodišnjim operativnim programima uglavnom planiraju investicijske zahvate, stručnu suradnju i edukaciju, promotivne aktivnosti i aktivnosti unaprjeđenja pripreme proizvoda za tržište.

U skladu s Nacionalnom strategijom, ukupno su odobrena dva operativna programa u trajanju od tri godine (u razdoblju od 01. siječnja 2021. – 31. prosinca 2023.) za dvije proizvođačke organizacije u sektoru voća i povrća, PZ Jabuka HR i Vip Panonia d.o.o.

U 2022. godini odobren je jedan operativni fond za provedbu operativnog programa u iznosu od 207,4 tisuće eura, a uključuje sredstva iz EFJP-a (financijska pomoć Unije) i sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske (Nacionalna financijska pomoć).

Tablica 44. Prikaz isplate prvog obroka potpore za provedbu operativnog programa za 2022. godinu (kn)

Maksimalni iznos EU potpore*	Maksimalni iznos nacionalne potpore**	Zbroj EU i nacionalne potpore	Za isplatu prema zahtjevima i dokazanim troškovima EU	Za isplatu prema zahtjevima i dokazanim troškovima HR
115.273,32	92.218,66	207.491,98	37.271,86	29.817,48

* 50% operativnog fonda

** dodatak operativnom fondu, 80% udjela proizvođačke organizacija

(izvor i obrada: APPRRR)

3.3.5. Proizvođačke organizacije

Proizvođačku organizaciju na vlastitu inicijativu osnivaju i kontroliraju poljoprivredni proizvođači koji ravnopravno sudjeluju u donošenju odluka značajnih za rad i poslovanje. Glavni smisao udruživanja u proizvođačku organizaciju jest koncentriranje ponude i plasiranje na tržište proizvoda vlastitih članova, odnosno kroz pregovore s otkupljivačima postizanje povoljnijih uvjeta otkupa njihovog proizvoda.

U Hrvatskoj u 2022. godini ukupno djeluju 23 priznate proizvođačke organizacije iz devet sektora. Priznate proizvođačke organizacije djeluju u devet županija i Gradu Zagrebu.

Tablica 45. Broj proizvođačkih organizacija po sektorima u 2022. godini

Sektor	Broj proizvođačkih organizacija
Sektor žitarica	3
Sektor mlijeka i mliječnih proizvoda	3
Sektor voća i povrća	5
Sektor svinjskog mesa	1
Sektor mesa peradi	1
Sektor govedine i teletine	3
Sektor vina	1
Sektor drugi proizvodi / krumpir	4
Sektor živo drveće i druge biljke, lukovice, korijenje i sl.	2
Ukupno	23

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 46. Broj proizvođačkih organizacija po županijama u 2022. godini

Županija	Broj proizvođačkih organizacija
Sisačko-moslavačka	1
Vukovarsko-srijemska	4
Međimurska	4
Koprivničko-križevačka	2
Virovitičko-podravska	1
Grad Zagreb	3
Osječko-baranjska	2
Zagrebačka	1
Brodsko-posavska	2
Varaždinska	3
Ukupno	23

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2022. godini priznate su dvije proizvođačke organizacije u sektoru živo drveće i druge biljke, lukovice, korijenje i sl., rezano cvijeće i ukrasno lišće te dvije u sektoru voće i povrće.

U 2022. godini četiri proizvođačke organizacije koristile su potporu za prvu poslovnu godinu u ukupnom iznosu od 1.469.684,09 kuna (195.060,60 eura).

Za drugu poslovnu godinu dvije proizvođačke organizacije koristile su potporu u ukupnom iznosu od 713.368,59 kuna (94.680,28 eura).

3.3.6. Školska shema

Ciljevi Školske sheme su povećanje unosa svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, uz smanjenje unosa hrane s visokim sadržajem masti, šećera i soli u svakodnevnoj prehrani učenika. Nadalje, Školskom shemom se nastoji povećati znanje o važnosti zdrave prehrane i educirati učenike o potrebi smanjenja otpada od hrane.

Program Školske sheme provodi se u skladu s *Nacionalnom strategijom za provedbu Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda od školske godine 2017./2018. do 2022./2023.*, koja je u srpnju 2021. i u studenom 2022. izmijenjena i dopunjena radi usklađivanja s promjenama europskog zakonodavstva i smjernicama Europske komisije.

Ciljna skupina su učenici osnovnih i srednjih škola u Školskoj shemi za voće i povrće, dok su u raspodjelu za mlijeko i mliječne proizvode uključeni svi učenici od prvog do osmog razreda.

U okviru Školske sheme obuhvaćene su sljedeće mjere:

- raspodjela voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- prateće obrazovne mjere
- mjera promocije i

- praćenje i ocjenjivanje programa.

Distribucija i/ili isporuka voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda

Prema podacima Agencije za plaćanja, u Školskoj shemi je za školsku godinu 2021./2022. isplaćeno 14,9 milijuna kuna, od čega je za isporuku voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda školama isplaćeno 14,5 milijuna kuna, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo za praćenje i ocjenjivanje Programa Školske sheme 107 tisuća kuna i ustrojstvenoj jedinici Ministarstva poljoprivrede nadležnoj za poslove stručne podrške razvoju poljoprivrede za promociju i prateće mjere 298 tisuća kuna.

U školskoj godini 2021./2022. u Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda sudjelovalo je 272 tisuće učenika osnovnih i srednjih škola iz 772 škole. 57 dobavljača je isporučivalo proizvode školama.

Iskorištenost financijskih sredstava iz Europske unije za 2022. godinu iznosi 72,3%.

Mjere promocije i prateće obrazovne mjere

U školskoj godini 2021./2022. 305 škola je sudjelovalo u aktivnostima mjere Prateće obrazovne mjere. Na satovima kušanja voća i povrća i/ili mlijeka i predavanjima sudjelovalo je najviše učenika, oko 4.900. Najmanje učenika sudjelovalo je u aktivnosti posjet poljoprivrednom gospodarstvu, 1.460 učenika.

Tablica 47. Realizacija aktivnosti pratećih obrazovnih mjera u postocima

Prateće obrazovne mjere	Broj odabranih škola kojima su mjere dodijeljene	Broj škola koje su odradile mjeru	Realizacija (%)	Broj prisutnih učenika
Satovi kušanja voća i povrća i/ili mlijeka	131	110	83,9	4.929
Sjetva, sadnja i održavanje školskih vrtova	90	59	65,6	1.548
Posjet poljoprivrednom gospodarstvu	43	36	83,7	1.460
Predavanja	128	100	78,1	4.982

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prema podacima Agencije za plaćanja, u mjeri Prateće obrazovne mjere ukupno je isplaćeno 298,7 tisuća kuna od čega je 241,9 tisuća isplaćeno u shemi voća i povrća dok je u shemi mlijeka isplaćeno 56,7 tisuća kuna.

Praćenje i ocjenjivanje programa

Mjerom se provjerava djelotvornost i učinkovitost provedbe programa u školama, pri čemu se posebna pozornost posvećuje promjenama i prihvaćanju zdravih prehrambenih navika.

U okviru praćenja i vrednovanja Školske sheme uvedeno je elektroničko popunjavanje upitnika te se na taj način provelo ispitivanje i za školsku godinu 2021./2022. slanjem Upitnika o učestalosti potrošnje voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda.

Ocjenjuje se kako je program uspješan zbog uspostavljene suradnje škola i učenika s Ministarstvom poljoprivrede, dobavljačima hrane i lokalnom zajednicom, a institucije će kroz daljnju suradnju nastaviti provedbu programa Školske sheme.

Prema podacima Agencije za plaćanja, u mjeri Praćenje i ocjenjivanje ukupno je isplaćeno 107,2 tisuće kuna od čega je za voće i povrće isplaćeno 65,8 tisuća kuna, a za mlijeko i mliječne proizvode isplaćeno je 41,2 tisuće kuna.

3.4. Mjere zemljišne politike

Poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske raspolaže se na temelju programa raspolaganja koje donose jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb. U razdoblju od ožujka 2018. godine do 2022. godine u Ministarstvu poljoprivrede je zaprimljeno 466 programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, od kojih je 368 dobilo suglasnost.

Tablica 48. Površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za koje su izdane suglasnosti na programe raspolaganja po vrstama raspolaganja

Izdane suglasnosti	Površina (ha)						
	Povrat	Prodaja	Zakup	Zakup ribnjaka	Zakup zajedničkih pašnjaka	Ostale namjene	Ukupno
368	12.143,50	9.121,89	270.332,20	8.043,46	9.052,00	1.888,97	310.582,02

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i može se prodati putem javnog natječaja. Jedinice lokalne samouprave raspisuju natječaje za zakup i prodaju, ali prije raspisivanja natječaja za zakup i prodaju moraju zatražiti prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede.

U razdoblju od 2019. do 28.5.2022. godine u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljeno je 226 obavijesti o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini od 54.911,73 ha. Ministarstvo poljoprivrede dalo je suglasnost na 139 odluka o izboru najpovoljnijeg ponuditelja u površini od 15.062,59 ha.

U razdoblju od 29.05.2022. do 31.12.2022. u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljeno je 29 prijedloga Odluke o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u ukupnoj površini od 7.553,24 ha.

Ministarstvo poljoprivrede dalo je 4 suglasnosti na Prijedlog Odluke o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u ukupnoj površini od 1.072,6018 ha.

Na temelju raspisanih natječaja za zakup započelo se sa sklapanjem ugovora o zakupu. Do kraja 2022. godine sklopljeno je 1.802 ugovora o zakupu, za ukupnu površinu od 11.523,87 ha, a za ukupnu godišnju zakupninu u iznosu od 8.850.333,74 kuna.

Tablica 49. Raspisani natječaji za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u razdoblju od 2018. do 2022. godine po županijama

Županija	Broj obavijesti	Površina (ha)	Broj danih suglasnosti na Odluku o izboru	Površina (ha)	Broj sklopljenih ugovora	Površina (ha)	Godišnja zakupnina (kn)
Osječko-baranjska	26	12.906,35	11	2.899,35	142	2.784,08	2.176.821,75
Istarska	28	2.496,07	22	1.107,73	447	865,83	599.996,42
Međimurska	12	949,12	12	469,64	40	395,51	356.636,01
Sisačko-moslavačka	13	5.248,44	8	198,09	38	270,65	145.243,24
Koprivničko-križevačka	21	1.310,22	16	883,35	140	736,64	456.108,55
Vukovarsko-srijemska	20	3.725,72	10	2076,46	497	2.002,16	2.353.592,30
Brodsko-posavska	8	2.904,31	5	179,55	18	149,21	52.542,80
Karlovačka	14	2.280,28	9	582,64	64	283,89	88.844,74
Varaždinska	3	9,38	1	6,99	2	6,99	5.023,84
Zagrebačka	16	3.365,14	10	680,93	26	450,88	292.104,05
Bjelovarsko-bilogorska	16	3.236,30	10	1.211,87	189	388,92	160.459,88
Požeško-slavonska	7	972,42	2	118,17	3	6,69	3.340,69
Splitsko-dalmatinska	9	319,09	6	79,4	9	41	12.967,94
Ličko-senjska	6	3.713,20	5	1869,95	65	705,47	234.982,36
Zadarska	6	571,14	4	122,54	2	29,78	7.468,74
Zagreb	1	157,97	0	0			
Virovitičko-podravska	9	9.763,03	2	2.429,87	119	2.400,87	1.903.529,43
Primorsko-goranska	9	495,59	6	146,05	1	5,3	671
Dubrovačko-neretvanska	2	487,95	0	0			
Ukupno	226	54.911,73	139	15.062,59	1.802	11.523,87	8.850.333,74

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U razdoblju od 2019. do 28.5.2022. godine u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljeno je 35 odluka o raspisivanju natječaja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini od 922,79 ha, od čega je Ministarstvo dalo suglasnost na 19 odluka kojima je obuhvaćena površina od 485,88 ha.

U razdoblju od 29.05.2022. do 31.12.2022 u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljen je 1 prijedlog Odluke o raspisivanju javnog natječaja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u ukupnoj površini od 24,7890 ha.

Za prodaju je do kraja 2022. godine sklopljeno 39 ugovora, za ukupnu površinu od 75,18 ha, a za ukupnu kupoprodajnu cijenu u iznosu od 1.624.176,28 kuna.

Tablica 50. Odluke o raspisivanju natječaja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države

Županija	Broj danih suglasnosti na Odluku o raspisivanju natječaja	Površina (ha)	Broj danih suglasnosti na Odluku o izboru	Površina (ha)	Broj sklopljenih ugovora	Površina (ha)	Kupoprodajna cijena (kn)
Karlovačka	5	239,53	4	94,47	31	66,78	1.441.627,63
Koprivničko križevačka	3	40,03	3	81,88			
Brodsko posavska	2	77,1	2	21,96	6	8,19	123.176,24
Sisačko moslavačka	2	103,24	1				
Istarska	2	3,81	2	2,74			
Primorsko-goranska	2	0,34	1	0,08	1	0,08	30001
Međimurska	2	35,69	0				
Požeško-slavonska	2	0	1	24,74			
Dubrovačko-neretvanska	2	3,61	1	0,13	1	0,13	29371,41
Bjelovarsko-bilogorska	8	335,56	6	260,09			
Osječko-baranjska	4	98,68	0				
Zadarska	1	0	0				
Zagrebačka	1	9,98	0				
Ukupno	36	947,58	21	486,09	39	75,18	1.624.176,28

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Sredstva ostvarena od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države prihod su državnog proračuna u udjelu od 25%, 10% sredstava predstavlja prihod proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, a 65% je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave.

Tablica 51. Ostvarena sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, prikaz ostvarenih sredstava po svim ranije sklopljenim ugovorima ⁵⁵

	Zakup		Prodaja		Koncesija i dugogodišnji zakup	
	Ukupni prihod (kn)	Prihod Državnog proračuna (kn)	Ukupni prihod (kn)	Prihod Državnog proračuna (kn)	Ukupni prihod (kn)	Prihod Državnog proračuna (kn)
2013.	77.067.884,72	19.266.971,18	63.017.143,34	15.754.285,84	41.031.499,14	10.257.874,79
2014.	91.441.675,93	22.860.418,98	63.439.708,65	15.859.927,16	51.467.520,99	12.866.880,25
2015.	120.282.665,10	30.070.666,28	72.565.766,91	18.141.441,73	54.763.332,34	13.690.833,09
2016.	116.028.940,67	29.007.235,17	64.466.045,10	16.116.511,28	47.114.269,61	11.778.567,40
2017.	122.166.079,08	30.541.519,77	63.614.552,19	15.903.638,05	51.860.223,99	12.965.056,00
2018.	123.267.716,08	30.816.929,02	57.899.338,19	14.474.834,55	55.630.911,41	13.907.727,85
2019.	129.299.108,40	32.324.777,10	58.697.283,30	14.674.320,83	61.574.193,29	15.393.548,32
2020.	107.513.779,43	26.831.670,46	51.369.043,31	12.825.766,23	54.426.487,02	13.606.620,94
2021.	118.638.881,37	29.657.797,56	52.547.996,28	13.136.991,91	64.722.081,75	16.180.519,38
2022.	111.775.753,42	27.943.913,30	48.083.864,83	12.020.960,26	74.977.500,06	18.744.374,10
Ukupno	1.117.482.484,20	279.321.898,82	595.700.742,10	148.908.677,84	557.568.019,60	139.392.002,12

(izvor: FINA; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

3.5. Ostale mjere potpore

3.5.1. Nacionalni program poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine konja

Toplokrvni konji i konjički sport podupiru se *Nacionalnim programom poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine konja u Republici Hrvatskoj 2021. - 2025.* Navedenim programom propisane su mjere kojima se potiče povećanje broja oždrebljene ždrebadi pojedinih toplokrvnih pasmina konja, povećanje broja konja hrvatskog uzgoja koji se natječu na natjecanjima u Republici Hrvatskoj, kao i organizacija konjičkih sportskih natjecanja u dresurnom, preponskom i daljinskom jahanju, vožnji zaprega, galopskim i kasačkim utrkama.

Za zahtjeve podnesene za 2022. godinu, u državnom proračunu Republike Hrvatske odobreno je sveukupno 1.239.999,71 kuna.

3.5.2. Program potpore za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza

U okviru *Programa potpore za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza za razdoblje od 2021. do 2023. godine* potpora se dodjeljuje za unaprjeđenje uzgoja uzgojno valjanih ženskih rasplodnih grla mesnih, mliječnih i kombiniranih pasmina ovaca i koza upisanih u pasminske matične knjige. Potpora se također dodjeljuje za sufinanciranje uzgoja uzgojno valjanih rasplodnih muških grla upisanih u pasminske matične knjige, testiranih na vlastiti rast i razvoj i pozitivno ocijenjenih.

⁵⁵ Za detaljnije informacije vidjeti u Dodatku Tablicu 101. „Prihod od različitih oblika raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem ostvaren u 2022. godini“.

Korisnici ovog Programa su poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Jedinični iznos potpore po grlu utvrđuje se na temelju ukupnog broja prihvatljivih grla za potporu i visine sredstava predviđenih Programom. Jedinični iznos potpore ne može biti veći od 130,00 kuna po prihvatljivom grlu uzgojno valjanih ovaca ili koza.

Za provedbu Programa osigurana su financijska sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske u iznosu od 2.500.000,00 kuna godišnje, odnosno 7.500.000,00 kuna u trogodišnjem razdoblju provedbe Programa.

U 2022. godini iznos potpore po grlu za uzgojno valjane ovce i koze iznosio je 87,26 kuna. U 2022. godini podneseno je 324 zahtjeva za ukupno 28.649 grla uzgojno valjanih ovaca i koza.

3.5.3. Program potpore za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u području stočarstva

Program potpore za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u području stočarstva za razdoblje 2021. – 2023. godine ima za cilj pomoći uzgojnim udruženjima u učinkovitijem ostvarivanju uzgojnih ciljeva definiranih u uzgojnim programima kao i podizanje samostalnosti i neovisnosti uzgojnih udruženja.

Primarni značaj uzgojno selekcijskog rada sa stajališta dohodovnosti je unaprjeđenje uzgoja kroz stvaranje jedinki boljih proizvodnih odlika. S druge strane, uzgojno selekcijske metode imaju veliku ulogu u očuvanju specifičnih genotipova i značajan su alat u planskom vođenju programa očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja.

Iznos sredstava kojima Ministarstvo poljoprivrede sufinancira rad uzgojnih udruženja, nositelja uzgojnog/ih programa kroz ovaj Program iznosi do 90 %, a najviše do 90.000,00 kuna za udruge i do 300.000,00 kuna za saveze udruga.

3.5.4. Program potpore za zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 1. travnja 2021. godine donijela *Program potpore za zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla od 2021. do 2023. godine*. Cilj ovog Programa je omogućiti potporu za trošak zbrinjavanja nusproizvoda nastalih u objektima za klanje životinja zbog negativnog utjecaja porasta cijene zbrinjavanja na troškove klaonice.

Za trogodišnju provedbu ovoga programa u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su sredstva od 15 milijuna kuna.

U 2022. godini podneseno je 73 zahtjeva za koje je ukupno odobreno 9.971.531,35 kuna.

3.5.5. Program potpore za unaprjeđenje uzgoja izvornih pasmina peradi

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 26. kolovoza 2021 donijela *Program potpore za unaprjeđenje uzgoja izvornih pasmina peradi za razdoblje od 2021. do 2023. godine*. Kroz ovaj Program je osigurano 1,5 milijuna kuna iz Državnog proračuna Republike Hrvatske kroz 3 godine provedbe.

Cilj Programa je unaprjeđenje provedbe uzgojnih programa izvornih pasmina peradi, povećanje broja uzgojno valjanih kljunova, poboljšavanje proizvodnih svojstava, poticanje gospodarske konkurentnosti uzgoja izvornih pasmina peradi te poboljšanje statusa poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Uvjet prihvatljivosti za potporu je upis kljunova u Središnji popis matičnih jata izvornih pasmina peradi te da se kljunovi nalaze na gospodarstvu korisnika na dan 15. listopada u godini podnošenja zahtjeva.

Tablica 52. Pregled isplate sredstava potpore za 2022. godinu

Korisnik	Kokoš hrvatica	Zagorski puran
Broj korisnika	58	86
Broj kljunova	1.665	1.920
Iznos po kljunu (kn)	40	110
Ukupno odobreno (kn)	66.600	211.200

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

3.5.6. Program sufinanciranja regionalnih organizacija vinara i vinogradara

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. travnja 2021 donijela *Program sufinanciranja regionalnih organizacija vinara i vinogradara za razdoblje od 2021. do 2023. godine*. Programom je osigurano 6,0 milijuna kuna iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 3 godine provedbe.

Cilj Programa je podržati aktivnosti regionalnih organizacija vinara i vinogradara kojima se doprinosi povećanju udjela vina sa zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla te promicanju održive i okolišno prihvatljive poljoprivrede.

Unutar ovog programa podneseno je 4 zahtjeva te je odobreno 1.881.176, 93 kuna potpore.

3.5.7. Program „Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka“ za 2022.

„Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka“ program je Vlade Republike Hrvatske kojim se provodi edukacija djece i njihovih roditelja o važnosti konzumiranja meda i njegovog uključivanja u prehranu.

Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka održan je prvi puta 7. prosinca 2018. godine i polučio je veliki interes javnosti te veliko zadovoljstvo svih koji su sudjelovali u Programu. Program se provodi u prvim razredima osnovnih škola te je bio održan 7. prosinca 2022. povodom obilježavanja Sv. Ambrozija, zaštitnika pčela i pčelara.

Programom se financirala nabava meda za raspodjelu učenicima prvih razreda osnovnih škola te izrada i distribucija priručnih i edukativnih materijala opće vidljivosti sa znakom Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka. Za provedbu Programa bilo je osigurano ukupno 1,3 milijuna kuna, od čega je odobreno 881.255,50 kuna.

3.5.8. Plavi dizel

Posebna potpora sektoru poljoprivrede omogućena je korištenjem plavog dizela koji je oslobođen plaćanja trošarina.

Oslobađanje od plaćanja trošarine koju korisnici ostvaruju pri kupovini plavog dizela za namjensko korištenje u poljoprivredi, odnosno pogon poljoprivrednih strojeva i registriranih vozila za prijevoz pčela, predstavlja značajnu neizravnu potporu poljoprivrednom sektoru, koja je u 2022. godini iznosila 423,1 milijuna kuna za 154,5 milijuna litara isporučenog plavog dizela poljoprivrednicima. Tijekom 2022. godine Vlada Republike Hrvatske je zbog značajnog povećanja cijena energenata u više navrata donošenjem Uredbi o izmjenama Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju snižavala visinu trošarine na dizelska goriva u odnosu na visine propisane Uredbom o visini trošarine na energente i električnu energiju („Narodne novine“, broj 148/20) kako bi se spriječio negativan utjecaj povećanja cijena energenata na gospodarstvo. S obzirom na navedeno za isporučene količine plavog dizela poljoprivrednicima prikazana je maksimalna moguća vrijednost trošarinskog oslobođenja temeljem visine trošarine koja je propisana Uredbom o visini trošarine na energente i električnu energiju („Narodne novine“, broj 148/20).

Tablica 53. Izračun proračunskih subvencija za potrošnju plavog dizela u poljoprivredi

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Iskorištene količine, l	151.743.721	144.417.434	146.914.049	158.294.539	151.743.721	154.541.649
Porezno oslobođenje, kn	464.335.788	441.917.350	449.556.992	484.381.291	464.335.788	423.137.987

(izvor: FINA, APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Korisnici prava na potrošnju plinskog ulja obojanog plavom bojom za namjene u poljoprivredi jesu korisnici izravnih plaćanja. Pravo na potrošnju (tzv. kvota) se obračunava po površini i za stoku za koje je korisnik u prethodnoj godini podnio zahtjev za izravna plaćanja.

Sustav je do 2018. godine bio postavljen tako da je dodjela prava na potrošnju plavog dizela bila vezana isključivo uz podnošenje jedinstvenog zahtjeva za izravnu potporu. Od 2018. godine uvrštena su četiri nova sektora u sustav dodjele kvote za potrošnju plavog dizela poljoprivrednicima u sektorima za koje se ne podnosi jedinstveni zahtjev za izravnu potporu (tovno svinjogojstvo, peradarstvo, pčelarstvo i kopitari). Također, kako bi se osiguralo jednako postupanje prema svim kategorijama stoke, u sustav dodjele kvota za plavi dizel uvrštene su i izvorne i zaštićene pasmine domaćih životinja tih kategorija (svinje, goveda, konji, ovce, koze, perad).

Tablica 54. Pokazatelji prava na godišnju potrošnju plinskog ulja obojanog plavom bojom za namjene u poljoprivredi prema podnesenom jedinstvenom zahtjevu

	Jedinica	Količina
Voćnjaci, vinogradi, duhan i povrće u programu izravnih potpora	litara po ha	300
Livade i pašnjaci u programu izravnih potpora	litara po ha	50
Ostale poljoprivredne površine u programu izravnih potpora	litara po ha	150
Tov goveda u programu izravnih potpora	litara po grlu	20
Rasplodne krmače u sustavu plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima	litara po grlu	40
Mliječne krave u sustavu plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima	litara po grlu	130
Krave dojilje u programu izravnih plaćanja	litara po grlu	90
Koze i ovce u programu izravnih plaćanja	litara po grlu	8
Izvorne i zaštićene pasmine:		
Koze i ovce	litara po grlu	8
Goveda	litara po grlu	20
Svinje	litara po grlu	20
Perad	litara po uvjetnom grlu ⁵⁶	4
Magarci	litara po grlu	20
Novi sektori za koje se ne podnosi jedinstveni zahtjev		
Tovljenici	litara po grlu	1
Pčelarstvo	litara po selečkoj jedinici	450
Kopitari		
Konji	litara po grlu	90
Magarci	litara po grlu	20
Peradarstvo		
Brojleri	litara po uvjetnom grlu ⁵⁷	3
Kokoši nesilice	litara po uvjetnom grlu ⁵⁸	4

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

3.5.9. Program potpore male vrijednosti poljoprivrednicima za nabavu mineralnog gnojiva

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. ožujka 2022. godine donijela *Program potpore male vrijednosti poljoprivrednicima za nabavu mineralnog gnojiva*, ukupne vrijednosti 200 milijuna kuna.

Cilj Programa bio je zadržavanje poljoprivredne proizvodnje te osnaživanje poljoprivrednih proizvođača kroz nadoknadu dijela povećanih troškova proizvodnje nastalih zbog rasta cijene mineralnih gnojiva.

⁵⁶ 1 uvjetno grlo odgovara 33 kljuna

⁵⁷ 1 uvjetno grlo odgovara 400 kljunova

⁵⁸ 1 uvjetno grlo odgovara 250 kljunova

Za potporu su bile prihvatljive proizvodne površine na kojima se proizvodi jedna ili više prihvatljivih poljoprivrednih kultura (ratarske kulture, trajni nasadi, povrće, ukrasno bilje, ljekovito bilje) i za koje je bio podnesen Jedinostveni zahtjev za potporu u 2021. godini. Minimalna prihvatljiva površina pod poljoprivrednim kulturama iznosila je 1,0 ha, pri čemu je za potporu bilo prihvatljivo najviše 20 ha poljoprivrednih površina.

Potpore je iznosila 450,00 kn/ha za prvih 10 ha poljoprivrednog gospodarstva te 250,00 kn/ha za preostalih 10 ha poljoprivrednog gospodarstva, do ukupno 20 ha površina poljoprivrednog gospodarstva. U 2022. godini podneseno je 26.928 zahtjeva za ovu potporu za koje je odobreno 95.433.467,60 kuna.

3.5.10. Program potpore za proizvođače šećerne repe

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. travnja 2022. godine donijela *Program potpore za proizvođače šećerne repe za 2022. godinu*, ukupne vrijednosti 6 milijuna kuna. Cilj ovog Programa bio je zadržati interes proizvođača za proizvodnju šećerne repe i smanjiti negativni trend u sektoru šećera u Republici Hrvatskoj, kako bi se uzgoj šećerne repe zadržao na poljoprivrednim površinama i osigurao rad postojećih preradbenih kapaciteta u Republici Hrvatskoj te osigurala stabilnost opskrbe u prehrambenom lancu. U 2022. godini podneseno je 191 zahtjeva za ovu potporu za koje je odobreno 5.999.999,05 kuna.

3.5.11. Program potpore poljoprivrednicima na području Sisačko-moslavačke županije

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. travnja 2022. godine donijela *Program potpore poljoprivrednicima na području Sisačko-moslavačke županije*, ukupne vrijednosti 6,5 milijuna kuna. Cilj Programa bio je pomoći smanjenju gubitaka poljoprivrednih gospodarstava, olakšati gospodarenje poljoprivrednicima u okviru nepovoljnih uvjeta i potaknuti osnaživanje poljoprivrednog sektora na području Sisačko-moslavačke županije te pridonijeti održanju ruralnog prostora.

Za potporu su bili prihvatljivi poljoprivredni proizvođači s poljoprivrednim površinama na području Sisačko-moslavačke županije, upisani u Upisnik poljoprivrednika, s prihvatljivim površinama veličine 1 ha i više na kojima se uzgaja jedna ili više prihvatljivih kultura (ratarske kulture, povrće, trajni nasadi, ukrasno i ljekovito bilje te ugar). Poljoprivredni proizvođači kojima je ugar prihvatljiva površina, na toj površini u 2022. godini morali su proizvoditi poljoprivrednu kulturu. U 2022. godini podneseno je 2.680 zahtjeva za ovu potporu za koje je odobreno 7.055.473,16 kuna.

3.5.12. Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u stočarstvu zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 21. travnja 2022. godine donijela *Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u stočarstvu zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 za 2022. godinu*, ukupne vrijednosti 31,6 milijuna kuna.

Namjera potpore bila je sanirati pretrpljene gubitke, osigurati likvidnost poljoprivrednih gospodarstava i očuvati razinu primarne proizvodnje ostvarenu prije pojave bolesti COVID-19, kako bi se zadržala postojeća razina zaposlenosti, kao i proizvodnja sirovine za prehrambenu i prerađivačku industriju i spriječio poremećaj u lancu opskrbe hranom.

Mjere u provedbi Programa bile su:

- Mjera 1. Potpora u sektoru govedarstva: Podmjera 1.1. Potpora primarnim proizvođačima mlijeka; Podmjera 1.2. Potpora uzgajivačima goveda u sustavu krava-tele; Podmjera 1.3. Potpora uzgajivačima tovne junadi
- Mjera 2. Potpora u sektoru svinjogojstva: Podmjera 2.1. Potpora uzgajivačima krmača; Podmjera 2.2. Potpora proizvođačima tovnih svinja
- Mjera 3. Potpora u sektoru ovčarstva i kozarstva
- Mjera 4. Potpora u sektoru konjogojstva
- Mjera 5. Potpora u sektoru peradarstva: Podmjera 5.1. Potpora za proizvodnju konzumnih jaja; Podmjera 5.2. Potpora za proizvodnju mesa peradi.

Unutar ovog programa podneseno je 1.988 zahtjeva za ukupno 1.504.978 grla te je odobreno 20.233.665,58 kuna potpore.

3.5.13. Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 21. travnja 2022. godine donijela *Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 u 2022. godini*, ukupne vrijednosti 5 milijuna kuna.

Potporom su se nastojali sanirati gubici nastali zbog tržišnih poremećaja prilikom plasiranja svježeg mesa peradi i konzumnih jaja A klase uslijed pandemije COVID-19. Time bi se zadržala postojeća razina zaposlenosti u sektoru peradarstva, kao i proizvodnja sirovine za prerađivačku industriju..

Mjere u provedbi Programa bile su:

- Mjera: 1. Potpora za gubitke zbog prisilnog smržavanja mesa peradi i pada prodaje svježeg mesa peradi za subjekte koji posluju kao odobreni objekti za klanje peradi
- Mjera 2. Potpora za gubitke zbog poteškoća u plasmanu jaja A klase za primarne proizvođače konzumnih jaja.

Za obje mjere podnesena su četiri zahtjeva te je odobreno 2.253.180,74 kuna.

3.5.14. Program potpore za zbrinjavanje napuštenih, izgubljenih ili privremeno oduzetih domaćih životinja

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. lipnja 2022. godine donijela *Program potpore za zbrinjavanje napuštenih, izgubljenih ili privremeno oduzetih domaćih životinja za 2022. godinu*, ukupne vrijednosti 3 milijuna kuna.

Cilj ovog Programa bio je sufinanciranje troškova jedinicama lokalne samouprave za zaštitu napuštenih, izgubljenih, zanemarenih odnosno privremeno oduzetih domaćih životinja u svrhu sigurnosti ljudi, zdravlja ljudi i životinja te smanjivanja materijalne štete koju te životinje mogu uzrokovati. U 2022. godini za ovaj Program nije zaprimljena niti jedna prijava.

3.5.15. Program potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. srpnja 2022. godine donijela *Program potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica u 2022. godini*, ukupne vrijednosti 1,2 milijuna kuna.

Potpore je bila osigurana za saniranje štete nastale pčelarima zbog pomora pčelinjih zajednica u stacionarnim ili selećim pčelinjacima dopremljenima na područje na kojem se dogodio pomor pčela i kod kojih je temeljem službenih izvješća dostavljenih od strane Državnog inspektorata Republike Hrvatske bio potvrđen pomor pčelinjih zajednica zaključno s 1. 7. 2022. godine. U 2022. godini odobreno je 1.200.000,00 kuna za 41 zahtjev.

3.5.16. Program izvanrednih mjera za prilagodbu proizvođačima u sektorima mliječnog govedarstva, svinjogojstva i peradarstva

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. srpnja 2022. godine donijela *Program izvanrednih mjera za prilagodbu proizvođačima u sektorima mliječnog govedarstva, svinjogojstva i peradarstva*, ukupne vrijednosti 80 milijuna kuna.

Cilj ovog Programa bila je dodjela izvanredne potpore kako bi se ublažile posljedice porasta cijena stočne hrane i energenata te omogućio nastavak primarne proizvodnje u odabranim sektorima, čime bi se izravno pridonijelo sigurnosti opskrbe stanovništva mlijekom, svinjskim mesom, mesom peradi i jajima. U 2022. godini za ovaj program odobreno je 67.483.724,08 kuna za 4.092 zahtjeva.

3.5.17. Program potpora primarnim proizvođačima koji koriste poljoprivredno zemljište zaštićeno kao kulturno dobro

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 28. srpnja 2022. godine donijela *Program potpora primarnim poljoprivrednim proizvođačima koji koriste poljoprivredno zemljište zaštićeno kao kulturno dobro*, vrijednosti 5 milijuna kuna.

Programom je za primarne poljoprivredne proizvođače, vlasnike poljoprivrednih površina ili dijela poljoprivrednih površina za koje je izdano Rješenje o utvrđenom svojstvu kulturnog dobra temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, bilo osigurano sufinanciranje pripreme poljoprivrednog zemljišta i obnova zapuštenih poljoprivrednih površina, izrada tehničke dokumentacije te nabava mehanizacije i alata, u iznosu do 50 tisuća kuna.

U okviru Programa potporu je zatražilo 59 poljoprivrednih proizvođača u ukupnom iznosu od 512.517,11 eura (3.861.560,13 kn) od kojih je potporu ukupno ostvarilo 43 poljoprivrednih proizvođača te je ukupno isplaćeno 163.632,64 eura (1.232.890,15 kuna).

3.5.18. Program potpore županijskim programima u sektoru mliječnog govedarstva

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 22. kolovoza 2022. godine donijela *Program potpore županijskim organizacijama u sektoru mliječnog govedarstva*, vrijednosti 3 milijuna kuna.

Cilj sufinanciranja putem Programa bilo je pružanje financijske pomoći jedinicama područne (regionalne) samouprave u očuvanju i razvoju poslovanja subjekata u lancu proizvodnje i prerade mlijeka, odnosno očuvanje likvidnost gospodarstava koja se bave proizvodnjom mlijeka, povećanje obujma proizvodnje i genetsko unaprjeđenje populacije mliječnih krava u Republici Hrvatskoj. Intenzitet potpore temeljio se na indeksu razvijenosti jedinica područne (regionalne) samouprave.

Za provedbu mjera iz ovog programa Ministarstvo poljoprivrede je objavilo dva javna poziva. Za ovaj program bilo je predviđeno 3.000.000,00 kn, a županije su ostvarile mogućnost potpore u 2022. godini u iznosu od 1.467.126,48 kn. Županije korisnice programa: Ličko-senjska, Osječko-baranjska, Sisačko-moslavačka, Varaždinska, Brodsko-posavska, Karlovačka i Primorsko-goranska.

3.5.19. Program potpore proizvođačima sjemenskog kukuruza zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih ruskom invazijom na Ukrajinu

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 22. kolovoza 2022. godine donijela *Program potpore proizvođačima sjemenskog kukuruza zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih ruskom invazijom na Ukrajinu*, vrijednosti 7,5 milijuna kuna.

Potporom se željelo stabilizirati tržište, sanirati pretrpljene gubitke, osigurati likvidnost poljoprivrednih gospodarstava i očuvati razinu primarne proizvodnje prije pojave rata u Ukrajini. Posljedično, time se trebalo doprinijeti zadržavanju postojeće razine zaposlenosti, osigurati određene

količine sjemena kukuruza za domaće potrebe i spriječiti poremećaj u lancu opskrbe sjemenom i merkantilnim kukuruzom, odnosno stočnom hranom. Za ovaj program u 2022. godini je podneseno 24 zahtjeva te je odobreno 3.176.538,50 kuna potpore.

3.5.20. Program pomoći uzgajivačima stoke zbog posljedica zaraze stoke bedrenicom

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 17. studenog 2022. godine donijela *Program pomoći uzgajivačima stoke zbog posljedica zaraze stoke bedrenicom*, vrijednosti 2 milijuna kuna.

Cilj Programa bio je osigurati naknadu po uvjetnom grlu stoke zbog otežanog poslovanja kako bi se ublažili gubici nastali provođenjem mjera za suzbijanje bolesti. Potpora je bila namijenjena uzgajivačima stoke (posjednicima goveda, ovaca, koza i kopitara) koji su sukladno naređenim mjerama cijepili svoja grla protiv bedrenice, odnosno antraksa. U 2022. godini za ovaj program podneseno je 67 zahtjeva te je odobreno 1.999.999,71 kuna.

3.5.21. Program državne potpore za kompenzaciju rasta cijene energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. prosinca 2022. godine donijela *Program državne potpore za kompenzaciju rasta cijene energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda*, vrijedan 200 milijuna kuna.

Cilj Programa bio je pružiti potporu subjektima koji djeluju u sektoru prerade poljoprivrednih proizvoda kako bi se ublažila iznimno velika povećanja cijena energenata koji sudjeluju s visokim udjelom u troškovima njihovog poslovanja.

Program je bio proveden u 2023. godini.

3.5.22. Program potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje štete od suše

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 9. prosinca 2022. godine donijela *Program potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje štete od suše u 2022. godini*, vrijednosti 100 milijuna kuna.

Cilj programa bio je ublažavanje posljedica prirodne nepogode suša iz 2022. godine na prinosu kukuruza, soje, suncokreta, šećerne repe, duhana, voća i povrća. Program se provodio kroz mjeru izravne financijske potpore u obliku naknade poljoprivrednim proizvođačima sa štetom od suše u 2022. godini prijavljenom u Registru šteta od prirodnih nepogoda.

Program je bio proveden u 2023. godini.

3.5.23. Državne potpore

Ministarstvo poljoprivrede nadležno je tijelo za državne potpore u području poljoprivrede, na temelju članka 37. Zakona o poljoprivredi.

Državna potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju dodjeljuje se u skladu s pravilima Europske unije o pružanju državne potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju:

- Uredbom Komisije (EU) br. 1408/2013
- Smjernicama Europske unije o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva te ruralnim područjima za razdoblje 2014. - 2020. i
- Uredbom Komisije (EU) br. 702/2014.
- Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covid-19 (2020/C 91 I/01)

Državne potpore u sektoru poljoprivrede, uz primarnu poljoprivrednu proizvodnju, uključuju i preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda. Međutim, državne potpore za preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, osim navedenom legislativom, regulirane su i općim pravilima o državnim potporama koje su u nadležnosti Ministarstva financija.

U 2022. godini potpore su dodjeljivane temeljem 194 programa potpora male vrijednosti i 11 programa državne potpore čiji davatelji su Ministarstvo poljoprivrede, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, HBOR, HAMAG-BICRO.

U 2022. godini po svim programima (potpore male vrijednosti i državne potpore) za sektor poljoprivrede ukupno je dodijeljeno 62.46 milijuna eura.

Na razini lokalne i regionalne samouprave županije su u 2022. godini dodijelile državne potpore u iznosu 7.68 milijuna eura, općine su dodijelile državne potpore u iznosu od 1.01 milijuna eura, dok su gradovi dodijelili državne potpore u iznosu od 2.91 milijuna eura.

Dio državnih potpora u poljoprivredi dodijeljen je i putem Ministarstva hrvatskih branitelja, u ukupnom iznosu od 218.559,00 eura.

DODACI

STATISTIČKI PODACI

Tablica 57. Usporedba bruto domaćeg proizvoda Hrvatske i država članica Europske unije te udio u BDP-u Europske unije

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Bruto domaći proizvod, mil. EUR						
Europska unija	13.075.680	13.534.336	14.019.663	13.471.035	14.640.036	15.906.447
Hrvatska*	49.626	52.061	54.910	50.569	58.408	67.993
Udio u bruto domaćem proizvodu Europske unije, %:						
Njemačka	25,0	24,9	24,8	25,3	24,7	24,4
Francuska	17,6	17,5	17,4	17,2	17,1	16,6
Italija	13,3	13,1	12,8	12,3	12,4	12,2
Španjolska	8,9	8,9	8,9	8,3	8,3	8,5
Nizozemska	5,6	5,7	5,8	5,9	5,9	6,0
Poljska	3,6	3,7	3,8	3,9	3,9	4,1
Belgija	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5
Švedska	3,7	3,5	3,4	3,6	3,7	3,5
Irska	2,3	2,4	2,5	2,8	3,0	3,2
Austrija	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Danska	2,3	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4
Rumunjska	1,4	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8
Češka	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7
Finska	1,7	1,7	1,7	1,8	1,7	1,7
Portugal	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Grčka	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3
Mađarska	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Slovačka	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Bugarska	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Luksemburg	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Hrvatska	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Litva	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Slovenija	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Estonija	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Cipar	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Latvija	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Malta	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

*za Hrvatsku su podaci o vrijednosti BDP-a preuzeti sa DZS-a

(izvor: EUROSTAT i DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 58. Struktura zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i industriji duhana

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo						
Ukupno	50.227	50.680	52.544	53.756	54.554	55.175
Pravne osobe	21.989	22.435	24.351	25.446	25.888	26.233
Obrtnici i slobodne profesije	8.660	8.769	8.906	9.124	9.859	10.285
Zaposlenici osiguranici poljoprivrede	19.578	19.476	19.287	19.186	18.807	18.657
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima						
Ukupno	36.661	36.651	37.774	38.932	39.522	39.900
Pravne osobe	11.799	11.676	12.814	13.826	14.133	14.209
Obrtnici i slobodne profesije	5.284	5.499	5.673	5.920	6.582	7.034
Zaposlenici osiguranici poljoprivrede	19.578	19.476	19.287	19.186	18.807	18.657
Šumarstvo i sječa drva						
Ukupno	8.907	9.376	9.852	9.915	9.966	10.236
Pravne osobe	7.983	8.401	8.844	8.895	8.913	9.162
Obrtnici i slobodne profesije	924	975	1.088	1.020	1.053	1.074
Ribarstvo						
Ukupno	4.659	4.653	4.918	4.909	5.065	5.039
Pravne osobe	2.207	2.358	2.693	2.725	2.841	2.862
Obrtnici i slobodne profesije	2.452	2.295	2.225	2.184	2.224	2.177
Proizvodnja hrane i pića						
Ukupno	53.088	52.217	55.291	54.608	54.393	54.746
Pravne osobe	44.391	43.787	47.350	47.329	47.047	47.458
Obrtnici i slobodne profesije	8.697	8.430	7.941	7.279	7.346	7.288
Proizvodnja duhanskih proizvoda						
Ukupno	867	1.021	1.108	1.013	997	1.042
Pravne osobe	867	1.021	1.108	1.013	997	1.042
Obrtnici i slobodne profesije						

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 59. Usporedba proizvodnje odabranih proizvoda u Hrvatskoj i Europskoj uniji, 2022. godina

(tis. tona)	Žitarice ukupno	Pšenica	Raž	Ječam	Kukuruz	Krumpir	Šećerna repa	Soja	Uljana repica
Hrvatska	3.080,51	993,42	2,93	322,91	1.656,00	103,40	572,00	192,80	58,10
Udio RH u EU, % *				0,6	3,4	0,2	0,6	7,7	0,3
Europska unija*			7.784,97	52.079,03	48.052,01	47.565,91	100.784,04	2.494,32	19.398,62
Austrija	5.206,57	1.712,53	181,73	767,12	2.113,96	686,22	2.709,53	248,42	92,03
Belgija	2.753,47**	1.833,59**	3,25**	371,35**	488,54**	3.545,63**	4.756,51**	0,00	36,88**
Bugarska	9.790,00	6.447,33	17,00	624,03	2.554,05	170,90	0,00	10,18	299,90
Cipar	59,58***	33,01***	0,00	26,70***	0,00	86,40***	0,00	0,00	0,00
Češka	8.218,42	5.188,69	128,59	1.877,36	639,47	655,26	4.055,47	65,54	1.166,39
Danska	9.464,18	4.165,40	691,47	4.122,60	60,69	2.617,60	2.291,80	0,00	889,19
Estonija	1.528,55	854,12	51,26	488,82	0,00	72,62	0,00	0,00	218,67
Finska	3.683,93	864,18	66,08	1.467,58	0,00	561,70	300,20	0,00	57,08
Francuska	59.673,50	34.607,36	157,24	11.252,84	10.697,59	8.042,67	31.543,93	373,85	4.516,78
Grčka	2.564,00	862,60	13,82	311,27	1.088,53	360,39	8,00	2,85	10,03
Irska	2.453,95	691,26	0,00	1.530,93	0,00	349,38	0,00	0,00	76,88
Italija	:	6.609,52	11,75	1.158,40	4.697,17	1.332,98	:	943,40	53,97
Letonija	3.243,70	2.539,40	129,00	281,60	0,00	130,40	0,00	0,00	359,10
Litva	5.623,66	4.482,76	79,01	522,00	99,79	226,42	728,06	2,29	900,95
Luksemburg	170,66	85,89	6,39	37,52	0,91	14,61	0,00	0,02	7,48
Mađarska	8.872,15	4.186,36	57,58	1.539,56	2.786,91	194,45	459,16	127,28	506,58
Malta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,00	0,00	0,00	0,00
Nizozemska	:	:	8,81	300,29	152,76	7.333,71	7.128,10	0,00	6,93
Njemačka	43.520,00	22.587,30	3.132,30	11.207,10	3.837,40	10.683,40	28.201,40	120,50	4.294,90
Poljska	34.616,03***	13.135,79***	2.532,20***	2.769,03***	8.112,60***	6.030,93	12.703,61	43,78	3.487,07
Portugal	1.021,14**	62,76**	15,42**	28,09**	708,34**	348,60**	0,00	0,00	0,00
Rumunjska	19.183,59	9.178,79	28,77	2.006,66	7.486,38	1.185,57	269,02	255,75	1.222,64
Slovačka	3.271,46	1.922,81	36,27	513,83	740,16	130,63	1.096,75	98,76	446,60
Slovenija	576,32	150,75	3,21	112,46	277,95	58,23	4,42	5,34	7,55
Španjolska	19.055,60**	6.265,18**	301,79**	6.929,18**	3.678,21**	1.916,41**	2.084,68**	3,56**	256,32**
Švedska	5.820,40	3.224,60	129,10	1.509,80	12,00	850,80	1.871,40	0,00	426,60

* izvedeni podatak

** privremeni podatak

*** procjena

: podaci nisu dostupni

(izvor: EUROSTAT, na dan 04.05.2023.; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 60. Broj stoke u Hrvatskoj i državama članicama Europske unije, 2022. godina

(tis. grla)	Goveda	Svinje	Ovce	Koze
Hrvatska	422,00	945,00	643,00	82,00
Udio RH u EU, % *	0,6	0,7	1,1	0,7
Europska unija*	74.809,79	134.410,04	59.010,25	11.262,85
Austrija	1.861,07	2.650,15	400,66	99,02
Belgija	2.286,11	5.751,18	110,12	75,36
Bugarska	579,86	601,70	1.096,40	184,02
Cipar	81,44	330,87	343,40	250,41
Češka	1.390,49	1.328,82	174,20	24,61
Danska	1.466,00	11.541,00	132,51	18,28
Estonija	249,62	269,38	63,10	4,00
Finska	821,97	997,73**	132,08	6,30
Francuska	16.986,19	12.182,59	6.597,52	1.310,71
Grčka	581,60	741,60	7.378,40	2.960,90
Irska	6.551,83	1.570,39	4.018,03	9,24
Italija	6.049,00	8.739,00	6.568,00	1.010,00
Letonija	391,35	307,95	87,32	11,68
Litva	641,92	517,42	135,64	14,99
Luksemburg	186,13	66,41	9,00	5,09
Mađarska	894,00	2.558,10	871,70	41,00
Malta	14,20	29,55	14,47	6,52
Nizozemska	3.751,00	10.706,00	723,00	570,00
Njemačka	10.996,96	21.366,30	1.516,90	159,00
Poljska	6.448,29	9.624,25	266,37	62,58
Portugal	1.579,14	2.183,32	2.269,28	352,05
Rumunjska	1.833,70	3.328,70	10.247,40	1.483,20
Slovačka	433,18	380,90	301,13	20,50
Slovenija	464,91	202,15	117,20	25,96
Španjolska	6.455,13	34.073,38	14.452,59	2.463,45
Švedska	1.390,55	1.416,27	340,84	12,00

* izvedeni podatak

**procjena

: podaci nisu dostupni

(izvor: EUROSTAT, na dan 05.05.2023. i DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 61. Struktura gospodarstava i poljoprivrednog zemljišta u posjedu na dan 31. prosinca 2022.

Županija	Razredi (ha)								Ukupno
	bez zemlje	do 0,99	1 do 2,99	3 do 9,99	10 do 19,99	20 do 49,99	50 do 99,99	više od 100	
Bjelovarsko-bilogorska									
Površina (ha)		506	5.297	23.566	14.798	19.474	12.372	14.736	90.749
Broj poljoprivrednika	509	1.268	2.707	4.261	1.072	640	179	75	10.202
Brodsko-posavska									
Površina (ha)		430	4.205	12.547	5.987	11.270	11.570	19.101	65.110
Broj poljoprivrednika	304	1.247	2.189	2.403	434	358	166	98	6.895
Dubrovačko-neretvanska									
Površina (ha)		1.671	4.640	1.194	334	362	176	1.046	9.423
Broj poljoprivrednika	546	4.297	2.903	273	23	12	2	5	7.515
Grad Zagreb									
Površina (ha)		764	3.219	5.765	2.022	2.030	1.813	4.312	19.925
Broj poljoprivrednika	1.243	2.078	1.770	1.137	151	65	25	22	5.248
Istarska									
Površina (ha)		888	4.104	7.664	3.402	3.423	1.785	3.449	24.715
Broj poljoprivrednika	582	2.027	2.257	1.497	253	112	25	13	6.184
Karlovačka									
Površina (ha)		414	4.980	12.235	5.636	4.692	2.118	2.712	32.786
Broj poljoprivrednika	402	976	2.600	2.313	407	160	33	12	6.501
Koprivničko-križevačka									
Površina (ha)		434	4.683	21.190	11.254	14.037	8.982	11.984	72.564
Broj poljoprivrednika	278	1.176	2.339	3.844	825	458	133	55	8.830
Krapinsko-zagorska									
Površina (ha)		628	10.210	7.047	1.320	1.562	517	884	22.170
Broj poljoprivrednika	175	1.380	5.716	1.552	96	53	7	5	8.809
Ličko-senjska									
Površina (ha)		240	3.038	11.065	5.582	7.440	6.040	19.349	52.753
Broj poljoprivrednika	272	499	1.547	2.054	411	242	87	82	4.922
Međimurska									
Površina (ha)		322	2.927	6.101	3.504	6.180	4.833	6.174	30.041
Broj poljoprivrednika	154	808	1.598	1.199	246	198	72	35	4.156
Osječko-baranjska									
Površina (ha)		842	4.587	17.760	13.884	27.063	34.033	112.687	210.857
Broj poljoprivrednika	1.073	2.958	2.455	3.119	995	828	486	330	11.171
Požeško-slavonska									
Površina (ha)		197	2.915	9.449	4.742	7.820	5.022	13.583	43.729
Broj poljoprivrednika	118	490	1.544	1.776	345	256	72	41	4.524
Primorsko-goranska									
Površina (ha)		604	1.424	2.057	1.658	3.348	2.347	3.979	15.417
Broj poljoprivrednika	896	1.743	834	383	119	108	35	15	3.237
Sisačko-moslavačka									
Površina (ha)		558	5.260	16.244	8.814	12.164	10.042	15.110	68.191
Broj poljoprivrednika	875	1.426	2.711	3.064	634	397	141	83	8.456
Splitsko-dalmatinska									
Površina (ha)		2.663	5.445	3.263	1.571	2.319	3.308	5.287	23.857
Broj poljoprivrednika	1.996	6.948	3.342	704	111	73	48	23	11.249
Šibensko-kninska									
Površina (ha)		733	3.272	2.902	1.992	4.014	4.988	7.254	25.156
Broj poljoprivrednika	455	1.727	2.042	574	139	136	68	42	4.728

Županija	Razredi (ha)								Ukupno
	bez zemlje	do 0,99	1 do 2,99	3 do 9,99	10 do 19,99	20 do 49,99	50 do 99,99	više od 100	
Varaždinska									
Površina (ha)		702	6.566	9.303	3.446	4.887	2.216	3.345	30.465
Broj poljoprivrednika	263	1.719	3.554	1.881	252	159	33	18	7.616
Virovitičko-podravska									
Površina (ha)		321	2.900	10.951	8.734	16.875	15.822	28.134	83.737
Broj poljoprivrednika	283	916	1.535	1.993	624	532	229	115	5.944
Vukovarsko-srijemska									
Površina (ha)		323	2.569	13.247	11.421	27.742	26.884	48.673	130.860
Broj poljoprivrednika	549	993	1.347	2.267	820	879	384	181	6.871
Zadarska									
Površina (ha)		1.123	5.363	7.191	4.366	6.080	6.433	9.939	40.495
Broj poljoprivrednika	420	2.674	3.129	1.414	316	202	90	50	7.875
Zagrebačka									
Površina (ha)		1.209	9.064	22.658	8.862	8.431	6.520	8.754	65.498
Broj poljoprivrednika	993	2.955	4.729	4.343	662	277	95	41	13.102
UKUPNO									
Površina (ha)		15.572	96.669	223.401	123.329	191.214	167.820	340.492	1.158.496
Broj poljoprivrednika	12.395*	40.305	52.848	42.051	8.935	6.145	2.410	1.341	166.430

* broj uključuje i 9 EU poljoprivrednika

(izvor: APPRRR - ARKOD na dan 31.12.2022.; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 62. Korišteni resursi prema FADN istraživanju u Hrvatskoj

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Populacija, broj	72.238	67.560	67.671	67.612	67.566
Standardna ekonomska veličina, tisuću EUR	22,4	24,8	24,0	24,4	26,5
Korišteno poljoprivredno zemljište, ha	14,8	16,1	15,9	15,8	18,4
Stočne jedinice	8,4	8,8	8,7	8,5	8,6
Intenzivnost, stočne jedinice po gospodarstvu	0,9	1,0	0,9	1,0	0,9
Prinos pšenice, 100 kg/ha	57,0	56,8	58,0	62,3	68,4
Prinos kukuruza, 100 kg/ha	73,4	92,2	88,8	94,4	86,8
Proizvodnja mlijeka po kravi, kg	4.397	4.593	4.864	4.821	4.728

(izvor: FADN EU; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 63. Standardni rezultati FADN istraživanja u Hrvatskoj, EUR

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Vrijednost poljoprivredne proizvodnje	24.168	27.171	26.153	28.633	36.815
Vrijednost međufazne potrošnje	14.581	16.304	15.824	17.631	22.402
<i>udio međufazne potrošnje u vrijednosti poljoprivredne proizvodnje, %</i>	<i>60,33</i>	<i>60,01</i>	<i>60,51</i>	<i>61,58</i>	<i>60,85</i>
Bilanca tekućih potpora i poreza	6.128	5.895	6.943	11.466	7.465
Bruto dohodak	15.715	16.761	17.272	22.467	21.878
Amortizacija	4.106	4.104	4.092	4.253	4.389
Neto dodana vrijednost	11.609	12.657	13.180	18.215	17.489
Vanjski faktori	2.304	2.708	2.354	2.641	5.400
Bilanca investicijskih potpora i poreza na investicije	0	0	0	122	0
Neto dohodak	9.305	9.949	10.826	15.696	12.089
Neto dodana vrijednost po gospodarstvu po godišnjoj jedinici rada	7.086	8.049	8.657	11.548	10.407
Neto dohodak gospodarstva po neplaćenju radnoj snazi	5.993	6.888	7.351	10.853	8.077
Godišnja jedinica rada, tisuću jedinica	1,64	1,57	1,52	1,58	1,68

(izvor: FADN EU; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 64. Samodostatnost Hrvatske u proizvodnji odabranih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (%)

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Žitarice, ukupno*	117,82	136,75	146,26	174,17	160,87
Pšenica, obična	119,75	161,40	154,25	180,02	183,01
Pšenica, durum	7,71	3,18	2,44	70,61	19,67
Pšenica ukupno	111,97	143,18	135,29	178,98	177,71
Kukuruz	121,69	140,08	156,04	180,31	155,67
Ječam	119,81	113,26	136,26	162,95	185,60
Raž i suražica	42,58	66,94	73,29	73,60	41,39
Zob	112,99	108,91	102,90	104,45	105,61
Ostala žita	22,16	51,40	106,49	89,28	92,67
Tritikale	108,19	103,04	102,71	105,83	109,24
Uljarice, ukupno	276,45	308,05	298,69	287,24	218,61
Soja	596,97	570,80	295,99	567,79	441,39
Suncokret	143,15	170,51	283,81	211,85	135,15
Uljana repica	292,50	294,26	382,74	180,40	153,37
Ostale uljarice	65,37	68,71	65,98	78,67	73,55
Ulje, ukupno	61,69	71,65	52,84	63,18	68,91
Sojino ulje	18,15	37,41	98,68	67,32	61,13
Suncokretovo ulje	59,32	53,29	32,33	44,10	43,05
Ulje uljane repice	481,80	555,10	455,04	173,47	581,99
Maslinovo ulje	49,66	52,97	45,76	43,20	41,62
Ostala ulja	8,28	11,95	12,18	18,03	23,07
Stolne masline	98,13	85,47	92,99	99,87	92,23
Voće, ukupno	40,20	48,15	47,57	44,66	38,26
Šljiva	77,45	68,05	66,15	67,92	54,47
Trešnja i višnja	233,81	128,43	159,56	150,88	275,28
Jabuka	91,98	92,03	130,55	79,51	81,72
Kruška	33,97	35,64	26,56	45,05	35,89
Breskva i nektarina	34,67	22,47	22,17	29,15	20,99
Orašasto voće	29,75	32,44	28,42	42,52	26,95
Stolno grožđe	23,65	25,66	18,40	19,70	17,99
Jagode	59,22	57,76	51,48	53,21	42,81
Naranče	0,25	0,70	1,19	0,89	0,94
Limuni	0,40	2,17	2,33	2,65	1,73
Mandarine	95,74	102,60	99,61	92,91	98,83
Citrusi ukupno	17,47	36,37	43,90	35,44	32,74
Ostalo voće			10,37	21,84	8,58
Povrće, ukupno***	57,56	55,19	49,55	57,91	49,56
Rajčica, ukupno	48,98	35,36	28,92	45,44	31,10
Rajčica svježa	84,80	71,00	61,61	84,09	64,37
Rajčica prerađena	23,94	18,71	13,60	14,21	12,65
Cvjetača i brokula	30,24	37,54	31,65	42,75	48,22
Mahunarke svježe	50,80	52,72	63,12	68,12	57,38
Mahunarke suhe	54,73	49,34	55,49	36,25	26,33

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Luk i češnjak	42,72	47,22	48,10	61,00	62,00
Kupus	85,96	90,12	88,03	95,57	84,57
Krastavci	78,37	71,04	46,04	74,30	76,99
Lubenice i dinje	63,42	77,15	64,27	68,40	59,13
Paprika	60,63	59,97	40,76	46,69	50,32
Mrkva	42,73	37,50	40,00	34,77	25,16
Salata	48,62	50,56	49,14	58,46	42,53
Poriluk	31,95	41,27	26,67	39,22	29,16
Ostalo povrće	71,66	60,54	63,76	73,77	64,56
Krumpir	69,03	66,99	67,92	71,92	58,13
Meso, ukupno	67,74	70,64	69,65	70,66	71,50
Peradsko	94,68	79,82	81,38	91,78	90,47
Goveđe	57,78	70,69	63,47	70,48	69,83
Svinjsko	57,47	63,82	62,99	59,21	60,95
Ovčje i kozje	69,57	65,59	65,79	74,90	76,59
Iznutrice	92,01	97,17	127,72	129,50	137,50
Ostalo meso	82,09	104,77	99,33	92,99	83,68
Jaja	86,24	83,61	86,78	92,57	100,16
Mliječni proizvodi	72,40	70,02	71,94	73,08	66,53
Vrhnje	100,02	98,74	111,13	85,41	96,08
Koncentrirano mlijeko	1,54	0,54	0,91	0,00	0,00
Maslac i mliječni namazi	59,44	100,96	102,01	71,30	70,24
Sir i prerađeni sir	69,39	64,05	57,88	65,46	61,17
Mlijeko u prahu	17,86	16,09	11,62	15,97	11,85
Šećerna repa	87,42	83,76	83,31	88,35	90,28
Šećer	236,89	80,05	69,92	94,67	99,01
Med	89,15	84,17	82,94	80,05	72,84
Vino **	75,79	73,70	89,70	84,92	69,47

* Bilanca za vino odnosi se na razdoblje od 1. kolovoza godine n-1 do 31. srpnja godine n.

**Od 2019. se primjenjuje nova metodologija kod izračuna žitarica sukladno metodološkim promjenama Eurostata, te su podaci za žitarice za 2019. promijenjeni

*** U samodostatnost povrća nije uračunat krumpir budući je samodostatnost krumpira prikazana zasebno. (izvor: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 65. Veleprodajne cijene žitarica, uljarica i njihovih prerađevina u Hrvatskoj, bez PDV-a

(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Pšenica (min. 74 -hL)	0,15	0,16	0,16	0,16	0,21	0,32
Kukuruz (max. 14 % vlage)	0,14	0,15	0,14	0,15	0,20	0,30
Ječam stočni	0,13	0,15	0,17	0,14	0,19	0,30
Zob	0,13	0,14	0,14	0,14	0,16	0,24
Suncokret zrno (min. 40% ulja)	0,31	0,29	0,28	0,34	0,54	0,61
Uljana repica	0,33	0,32	0,34	0,35	0,52	0,66
Soja	0,38	0,32	0,32	0,35	0,57	0,64
Brašno T-550 oštro	0,52	0,50	0,46	0,47	0,50	0,64
Brašno T-550 glatko	0,26	0,28	0,30	0,29	0,33	0,52
Ulje suncokretovo	0,69		0,90	0,97	1,30	1,72
Sojina sačma	0,38	0,39	0,37	0,39	0,44	0,54
Pšenično krmno brašno	0,11	0,13	0,13	0,12	0,18	0,20

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 66. Površine, prirodi i proizvodnja povrća

			2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022
Cvjetača i brokula	Za tržište	Površina, ha	137	160	180	207	195	108
		Prirod po ha, t	10,9	12,5	9,3	14,1	16,2	11,6
		Proizvodnja, t	1.494	2.003	1.680	2.921	3.154	1.258
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	242	218	216	391	498	285	
	Ukupna proizvodnja, t	1.736	2.221	1.896	3.312	3.652	1.543	
Kupus*	Za tržište	Površina, ha	1.867	1.667	1.463	1.357	1.201	1.196
		Prirod po ha, t	17	22,1	21,6	24,9	24	21,6
		Proizvodnja, t	32.481	36.825	31.580	33.767	28.844	25.849
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	2.837	2.746	2.525	3.382	3.765	2.964	
	Ukupna proizvodnja, t	35.318	39.571	34.105	37.149	32.609	28.813	
Salata	Za tržište	Površina, ha	199	249	243	269	195	241
		Prirod po ha, t	19,6	19,6	17,6	23,6	18,4	20,8
		Proizvodnja, t	3.906	4.892	4.271	6.398	3.586	5.007
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	2.005	2.012	2.366	2.400	2.307	1.472	
	Ukupna proizvodnja, t	5.911	6.904	6.637	8.798	5.893	6.479	
Rajčica	Za tržište	Površina, ha	451	491	321	404	292	348
		Prirod po ha, t	72	46,1	68,6	82,6	64,3	74,3
		Proizvodnja, t	32.456	22.642	22.018	33.369	18.785	25.843
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	8.767	8.308	8.296	6.694	7.778	5.740	
	Ukupna proizvodnja, t	41.223	30.950	30.314	40.063	26.563	31.583	
Krastavci i kornišoni	Za tržište	Površina, ha	108	90	94	97	98	127
		Prirod po ha, t	78,1	49,1	31,9	72,4	87,2	89,5
		Proizvodnja, t	8.440	4.420	3.003	7.021	8.549	11.370
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	2.182	2.022	1.932	1.960	1.913	1.536	
	Ukupna proizvodnja, t	10.622	6.442	4.935	8.981	10.462	12.906	
Dinje i lubenice	Za tržište	Površina, ha	830	1.189	841	672	852	89,5
		Prirod po ha, t	27,9	27	29,8	24,2	21,9	11370
		Proizvodnja, t	23.143	31.999	25.024	18.271	23.328	26.970
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	256	325	444	419	181	230	
	Ukupna proizvodnja, t	23.399	32.324	25.468	18.690	23.509	27.200	
Paprika	Za tržište	Površina, ha	1.023	1.024	559	684	803	657
		Prirod po ha, t	15,2	14	16,1	19,5	16,9	12
		Proizvodnja, t	15.547	14.338	8.985	13.371	13.559	7.910
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	3.756	3.768	4.239	3.044	3.503	2.541	
	Ukupna proizvodnja, t	19.303	18.106	13.224	16.415	17.062	10.451	
Mrkva	Za tržište	Površina, ha	600	300	348	261	306	263
		Prirod po ha, t	20,5	33,5	34,2	38,7	20,9	38,1
		Proizvodnja, t	12.270	10.060	11.905	10.110	6.403	10.018
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	1.406	1.534	1.464	1.279	1.495	935	
	Ukupna proizvodnja, t	13.676	11.594	13.369	11.389	7.898	10.953	
Luk i češnjak	Za tržište	Površina, ha	1.035	1.205	1.201	873	914	809
		Prirod po ha, t	15,7	18,9	17,6	21	20,8	16,6
		Proizvodnja, t	16.220	22.831	21.149	18.323	19.044	13.457
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	4.550	4.276	4.782	4.933	4.095	3.445	
	Ukupna proizvodnja, t	20.770	27.107	25.931	23.256	23.139	16.902	
Cikla	Za tržište	Površina, ha	142	175	163	157	126	119
		Prirod po ha, t	13,2	11,5	20,2	25,5	25,2	21,3
		Proizvodnja, t	1.868	2.019	3.291	4.009	3.173	2.530
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	1.260	1.350	1.232	1.044	1.081	780	
	Ukupna proizvodnja, t	3.128	3.369	4.523	5.053	4.254	3.310	

			2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Grašak	Za tržište	Površina, ha	598	533	585	538	563	437
		Prirod po ha, t	6,3	5,2	8,1	11,3	8,2	6,2
		Proizvodnja, t	3.753	2.754	4.760	6.099	4.600	2.701
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	589	542	637	596	535	441	
	Ukupna proizvodnja, t	4.342	3.296	5.397	6.695	5.135	3.142	
Grah	Za tržište	Površina, ha	362	446	423	579	474	269
		Prirod po ha, t	2,7	4,8	6,4	8,1	6,1	4,6
		Proizvodnja, t	960	2.143	2.718	4.663	2.902	1.239
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	1.575	1.725	1.859	1.765	1.383	1.512	
	Ukupna proizvodnja, t	2.535	3.868	4.577	6.428	4.285	2.751	
Poriluk	Za tržište	Površina, ha	99	84	86	99	97	157
		Prirod po ha, t	10	15,6	13,7	23,6	17,5	11,1
		Proizvodnja, t	993	1.309	1.181	2.341	1697	1750
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	128	100	162	343	175	126	
	Ukupna proizvodnja, t	1.121	1.409	1.343	2.684	1.872	1.876	
Ostalo lisnato povrće**	Za tržište	Površina, ha	312	401	429	540	520	653
		Prirod po ha, t	14,8	8,9	9,3	18,2	12,3	10,8
		Proizvodnja, t	4.627	3.564	3.982	9.811	6.419	7.057
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	1.049	1.111	1.106	1.898	1.107	811	
	Ukupna proizvodnja, t	5.676	4.675	5.088	11.709	7.526	7.868	
Ostalo plodovito povrće***	Za tržište	Površina, ha	1.456	1.336	1.388	1.337	1.327	918
		Prirod po ha, t	11,9	14,1	12,6	17	13,5	12,8
		Proizvodnja, t	17.301	18.811	17.507	22.679	17.938	11.761
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	161	139	2.393	2.693	2.357	1.267	
	Ukupna proizvodnja, t	17.462	18.950	19.900	25.372	20.295	13.028	
Ostalo korjenasto povrće****	Za tržište	Površina, ha	74	274	180	162	289	183
		Prirod po ha, t	12,7	8,6	9	14,0	14,2	13,5
		Proizvodnja, t	937	2.347	1.619	2.267	4.107	2.465
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	223	286	240	265	155	49	
	Ukupna proizvodnja, t	1.160	2.633	1.859	2.532	4.262	2.514	
Ostale kupusnjače*****	Za tržište	Površina, ha	127	149	205	208	146	175
		Prirod po ha, t	18,8	13	13,2	22,9	17,4	15,1
		Proizvodnja, t	2.391	1.941	2.700	4.766	2.536	2.640
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	504	552	536	1.021	874	312	
	Ukupna proizvodnja, t	2.895	2.493	3.236	5.787	3.410	2.952	
Ostalo povrće*****	Za tržište	Površina, ha	896	874	-	-	-	-
		Prirod po ha, t	8,9	13	-	-	-	-
		Proizvodnja, t	8.018	11.351	-	-	-	-
	Proizvodnja s povrtnjaka, t	74	51	-	-	-	-	
	Ukupna proizvodnja, t	8.092	11.402	-	-	-	-	

* do 2018. odnosi se na bijeli kupus, od 2018. obuhvaća bijeli i crveni kupus

** obuhvaća blitvu, špinat, celer, radič, cikoriju, artičoku, peršin listaš, šparoge i dr.

*** obuhvaća patlidžan, bundevu šećerku, patišon, tikvice, tikve i dr.

**** obuhvaća hren, rotkvice, pastirnjak, postrna repa, koraba, peršin korjenaš, celer korjenaš i dr.

***** obuhvaća korabicu, kelj pupčar i dr.

***** obuhvaća kukuruz šećerac, krumpir u povrtnjaku i dr.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 67. Veleprodajne cijene povrća

(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Krumpir	0,31	0,35	0,42	0,39	0,39	0,54
Mladi krumpir	0,71	0,73	0,82	0,69	0,69	0,82
Mrkva	0,62	0,75	0,77	0,75	0,73	0,81
Peršin	2,09	2,07	2,35	2,17	2,19	2,52
Luk (crveni)	0,45	0,52	0,69	0,57	0,53	0,63
Češnjak	3,67	3,42	3,09	3,40	3,40	3,43
Rajčica	1,20	1,22	1,26	1,23	1,28	1,55
Rajčica trešnjak (koktel)	2,86	2,78	2,61	2,59	3,06	3,21
Paprika rog	1,69	1,62	1,61	1,66	1,89	2,04
Paprika slatka, bijela	1,64	1,57	1,58	1,55	1,62	1,90
Patlidžan	1,21	1,18	1,22	1,31	1,47	1,68
Krastavci salatni	1,00	1,04	1,08	1,10	1,17	1,38
Krastavci kornišoni	1,08	1,15	1,44	1,30	1,23	1,40
Kupus, bijeli	0,40	0,47	0,57	0,45	0,56	0,65
Kelj	0,69	0,70	0,75	0,73	0,78	0,85
Cvjetača	1,03	1,15	1,12	1,30	1,28	1,36
Blitva	1,22	1,23	1,23	1,30	1,37	1,52
Špinat	1,53	1,55	1,64	1,85	1,86	2,00
Mahune	2,07	1,79	2,66	2,73	2,99	3,01
Grah šareni	2,30	2,41	2,44	2,31	2,23	2,48
Grah bijeli	2,66	2,68	2,70	2,51	2,43	2,59
Zelena salata kristalka	1,33	1,17	1,32	1,28	1,31	1,54
Zelena salata puterica	1,43	1,29	1,35	1,44	1,43	1,72
Šampinjoni	2,71	2,78	2,80	2,66	2,62	2,72

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 68. Površine, priradi i proizvodnja voća

			2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Jabuke	Intenzivni nasad	Površina, ha	4.838	4.728	4.946	4.361	4.391	3.645
		Prirod po ha, t	11,5	19,1	13,8	14,6	13,6	12,8
		Proizvodnja, t	55.790	90.254	68.352	63.614	59.687	46.811
	Ekstenzivna proizvodnja, t	780	3.213	815	3.509	1.636	1.031	
	Ukupna proizvodnja, t	56.570	93.467	69.167	67.123	61.323	47.842	
Kruške	Intenzivni nasad	Površina, ha	714	797	858	730	754	602
		Prirod po ha, t	3,3	3,8	2,7	5,4	4,4	3
		Proizvodnja, t	2.381	3.062	2.310	3.956	3.336	1.806
	Ekstenzivna proizvodnja, t	415	609	271	1.228	522	388	
	Ukupna proizvodnja, t	2.796	3.671	2.581	5.184	3.858	2.187	
Breskve i nektarine	Intenzivni nasad	Površina, ha	959	864	884	784	802	608
		Prirod po ha, t	7,6	3,9	4,8	5,4	3,5	6,3
		Proizvodnja, t	7.265	3.345	4.210	4.212	2.826	3.813
	Ekstenzivna proizvodnja, t	122	200	162	319	361	133	
	Ukupna proizvodnja, t	7.387	3.545	4.372	4.531	3.187	3.946	
Marelice	Intenzivni nasad	Površina, ha	279	267	264	292	306	313
		Prirod po ha, t	2,5	0,4	2,7	2,7	0,4	2,2
		Proizvodnja, t	686	109	706	802	122	673
	Ekstenzivna proizvodnja, t	40	23	65	105	10	26	
	Ukupna proizvodnja, t	726	132	771	907	132	699	
Višnje	Intenzivni nasad	Površina, ha	2.578	2.220	2.171	2.175	2.200	912
		Prirod po ha, t	3,4	3,7	2,7	2,9	2,5	2
		Proizvodnja, t	8.716	8.213	5.769	6.215	5.590	6.378
	Ekstenzivna proizvodnja, t	54	88	103	288	28	89	
	Ukupna proizvodnja, t	8.770	8.301	5.872	6.503	5.618	6.467	
Trešnje	Intenzivni nasad	Površina, ha	948	724	681	940	995	2.045
		Prirod po ha, t	1,4	1,7	1,6	1,2	0,6	3
		Proizvodnja, t	1.366	1.196	1.091	1.088	574	1.799
	Ekstenzivna proizvodnja, t	70	164	163	405	41	243	
	Ukupna proizvodnja, t	1.436	1.360	1.254	1.493	615	2.042	
Šjive	Intenzivni nasad	Površina, ha	4.364	4.283	4.459	3.392	3.494	3.562
		Prirod po ha, t	1,8	2,9	2	3,4	1,5	3
		Proizvodnja, t	7.835	12.537	9.056	11.446	5.201	10.638
	Ekstenzivna proizvodnja, t	374	1.950	404	1.930	877	694	
	Ukupna proizvodnja, t	8.209	14.487	9.460	13.376	6.078	11.332	
Orasi	Intenzivni nasad	Površina, ha	5.554	6.697	7.210	8.112	8.424	8.914
		Prirod po ha, t	0,1	0,1	0	0	0	0
		Proizvodnja, t	294	401	196	382	172	916
	Ekstenzivna proizvodnja, t	190	221	64	149	165	104	
	Ukupna proizvodnja, t	484	622	260	531	337	1.020	
Lješnjaci	Intenzivni nasad	Površina, ha	3.840	4.810	5.530	6.543	6.708	8.236
		Prirod po ha, t	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3
		Proizvodnja, t	1.525	1.738	1.959	3.038	1.883	2.579
	Ekstenzivna proizvodnja, t	9	15	8	57	62	9	
	Ukupna proizvodnja, t	1.534	1.753	1.967	3.095	1.945	2.588	
Bademi	Intenzivni nasad	Površina, ha	459	416	622	812	808	1041
		Prirod po ha, t	0,1	0,1	0,4	1	0,1	0,1
		Proizvodnja, t	37	58	248	776	71	125
	Ekstenzivna proizvodnja, t		30	50	53	46	9	
	Ukupna proizvodnja, t		88	298	829	117	134	

			2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Smokve	Intenzivni nasad	Površina, ha	273	274	424	566	570	560
		Prirod po ha, t	2,5	2,9	1,9	1,4	1,3	1,7
		Proizvodnja, t	692	802	813	794	769	942
	Ekstenzivna proizvodnja, t	231	417	462	422	210	316	
	Ukupna proizvodnja, t	923	1.219	1.275	1.216	979	1.258	
Jagode	Intenzivni nasad	Površina, ha	371	254	254	304	266	357
		Prirod po ha, t	8,6	10,5	11,9	8,6	7,3	9
		Proizvodnja, t	3.194	2.665	3.025	2.626	1.955	3.204
	Ekstenzivna proizvodnja, t	15	9	10	32	44	110	
	Ukupna proizvodnja, t	3.209	2.674	3.035	2.658	1.999	3.314	
Bobičasto voće, osim jagoda	Intenzivni nasad	Površina, ha	1.171	1.375	1.231	1.614	1.669	1.733
		Prirod po ha, t	1,2	1,5	1,4	3,1	1,1	1,5
		Proizvodnja, t	1.418	2.050	1.699	5.071	1.831	2.655
	Ekstenzivna proizvodnja, t			53	140	55	8	
	Ukupna proizvodnja, t			1.752	5.211	1.886	2.663	
Naranče	Intenzivni nasad	Površina, ha	24	31	47	35	35	43
		Prirod po ha, t	5,7	11,9	10,9	10,1	15,7	15,9
		Proizvodnja, t	136	368	513	354	548	683
	Ekstenzivna proizvodnja, t	37	106	80	111	55	70	
	Ukupna proizvodnja, t	173	474	593	465	603	753	
Mandarine	Intenzivni nasad	Površina, ha	2.017	1.910	2.111	2.008	2.044	2.044
		Prirod po ha, t	9,4	24,8	24,7	19,6	19,8	20,5
		Proizvodnja, t	18.929	47.440	52.060	39.440	40.468	41.953
	Ekstenzivna proizvodnja, t	82	236	166	186	112	83	
	Ukupna proizvodnja, t	19.011	47.676	52.226	39.626	40.580	42.036	
Limuni	Intenzivni nasad	Površina, ha	22	33	43	53	56	48
		Prirod po ha, t	1,1	6,9	4,9	4,3	3,6	8,2
		Proizvodnja, t	24	229	211	227	199	394
	Ekstenzivna proizvodnja, t	25	68	114	148	63	82	
	Ukupna proizvodnja, t	49	297	325	375	262	476	

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 69. Veleprodajne cijene voća

	(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Jabuka idared		0,66	0,76	0,59	0,89	0,75	0,78
Jabuka jonagold		0,66	0,74	0,62	0,91	0,80	0,83
Jabuka zlatni delišes		0,73	0,81	0,68	0,92	0,86	0,90
Kruške		1,44	1,41	1,41	1,48	1,56	1,70
Breskva		1,00	1,22	1,12	1,41	1,62	1,73
Marelica		1,21	1,60	1,47	1,85	2,05	2,09
Grožđe stolno, bijelo		2,48	2,28	2,06	2,20	2,57	2,56
Grožđe stolno, crno		2,46	2,37	2,03	2,26	2,60	2,37
Trešnja		2,11	2,14	2,66	2,82	3,14	2,75
Višnja		1,32	1,98	1,89	1,74	2,47	1,92
Lubenica		0,44	0,49	0,64	0,52	0,50	0,63
Mandarina		0,72	0,62	0,63	0,74	0,82	0,89
Naranča		1,09	1,10	1,06	1,19	1,08	1,18
Limun		1,52	1,56	1,38	1,52	1,38	1,46
Jagoda		2,81	2,60	2,72	3,24	3,45	3,18
Šljiva		0,78	0,73	0,82	0,92	0,92	1,13
Banana		1,07	1,09	1,07	1,02	1,03	1,11

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 70. Veleprodajne cijene maslinovog ulja

	(EUR/l)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Maslinovo ulje Ekstra djevičansko 1l i više		6,43	6,28	6,19	5,47	5,75	6,74
Maslinovo ulje Ekstra djevičansko 0,75l		11,03	8,74	9,69	9,03	10,33	11,63
Maslinovo ulje Ekstra djevičansko 0,5l		9,38	8,17	9,4	9,49	9,77	11,52
Maslinovo ulje Djevičansko		8,25	7,79	7,1	7,2	7,16	7,88

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 71 . Površine, prirodi i proizvodnja krmnog bilja

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Silažni kukuruz, glavni usjev	Površina, ha	26.022	23.951	24.603	29.232	24.755	26.513
	Prirod po ha, t	32,4	41,9	39,3	42,6	35,0	27,7
	Proizvodnja, t	841.934	1.003.135	967.679	1.244.542	865.740	734.459
Silažni kukuruz, naknadni usjev	Površina, ha	2.266	1.403	805	881	378	2180
	Prirod po ha, t	7,1	25,4	29,7	18,8	19,7	14,3
	Proizvodnja, t	16.124	35.570	23.895	16.525	7.439	31.222
Silažni kukuruz, ukupno	Površina, ha	28.288	25.354	25.408	30.113	25.133	28.693
	Prirod po ha, t	30,3	41,0	39,0	41,9	34,7	26,7
	Proizvodnja, t	858.058	1.038.705	991.574	1.261.067	873.179	765.681
Ostala jednogodišnja zelena krma	Površina, ha	4.433	4.733	3.561	5.765	5.794	6.725
	Prirod po ha, t	14,2	12	13	13	15,7	13,5
	Proizvodnja, t	63.133	56.419	47.687	77.105	91.218	90.890
Djetelina	Površina, ha	5.326	10.223	8.437	9.332	8.425	6.793
	Prirod po ha, t	4,7	6,6	6,0	6,4	5,6	5,3
	Proizvodnja, t	24.861	67.946	50.833	60.049	46.986	35.849
Lucerna	Površina, ha	26.057	24.246	29.006	26.337	28.128	27.140
	Prirod po ha, t	7,2	7,7	6,7	7,6	6,4	6,7
	Proizvodnja, t	187.918	186.490	193.318	201.460	179.680	181.890
Ostale mahunarke požnjevene u zelenom stanju	Površina, ha	15.110	10.112	13.952	11.690	11.283	6.793
	Prirod po ha, t	5,1	5,3	6,6	6,0	7,4	5,3
	Proizvodnja, t	76.672	53.923	91.721	70.347	83.764	35.849
Privremene trave i ispaša	Površina, ha	23.980	20.194	22.024	26.213	28.677	26.459
	Prirod po ha, t	4,4	4,2	4,1	3,5	4,7	4,6
	Proizvodnja, t	104.546	85.309	90.147	92.430	134.980	121.214
Trajni travnjaci	Površina, ha	605.253	605.253	604.253	531.788	535.225	514.986
	Prirod po ha, t	1,3	1,4	1,6	1,0	1,3	1
	Proizvodnja, t	815.060	841.911	972.296	510.125	669.816	518.657
Livade	Površina, ha	124.726	124.726	124.726	125.187	124.294	99.862
	Prirod po ha, t	3,0	3,9	3,8	2,6	3,5	3,4
	Proizvodnja, t	374.178	486.431	473.959	331.237	430.769	336.226
Pašnjaci	Površina, ha	480.527	480.527	479.527	406.601	410.931	415.124
	Prirod po ha, t	0,9	0,7	1,0	0,4	0,6	0,4
	Proizvodnja, t	440.882	355.480	498.337	178.888	239.047	182.431

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 72 . Broj goveda

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Goveda, ukupno		450.757	414.125	420.239	422.881	427.587	421.844
Mlada goveda do 1 godine	Telad za klanje	20.263	19.412	19.179	18.604	19.737	18.744
	Ostala ženska	57.082	61.890	62.449	60.285	65.248	58.705
	Ostala muška	78.524	73.209	69.956	66.863	71.346	70.693
	ukupno	155.869	154.511	151.584	145.752	156.331	148.142
Goveda od 1 do 2 godine, ukupno	Junice ostale	40.319	42.061	49.824	47.116	47.535	47.242
	Junice za klanje	7.115	7.711	8.688	9.102	8.734	9.199
	Muška goveda	52.489	45.689	48.177	55.082	50.394	55.895
	ukupno	99.923	95.461	106.689	111.300	106.663	112.336
Goveda starija od 2 godine	Junice ostale	28.275	13.907	14.368	14.601	14.689	15.167
	Junice za klanje	1.805	985	1.104	1.128	1.152	1.130
	Krave muzne	139.443	135.851	130.025	109.807	102.333	79.042
	Ostale krave	21.550	9.503	11.867	34.088	39.807	58.758
	Ostalo (bikovi, volovi)	3.893	3.907	4.602	6.205	6.612	7.269
	ukupno	194.966	164.153	161.966	165.829	164.593	161.366

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 73 . Otkupne cijene žive stoke, bez PDV-a

(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Tele simental (80 -160 kg)	3,33	3,39	3,44	3,42	3,42	3,72
Junica simental (za klanje)	1,70	1,75	1,72	1,62	1,69	2,48
Bik simental (>450kg)	1,91	1,93	1,96	1,84	1,88	2,64
Krava simental (za klanje)	1,05	1,03	1,01	1,02	1,02	1,47
Odojak (25 -35 kg)	2,33	2,21	2,25	2,55	2,25	2,77
Svinja (80 -120 kg)	1,56	1,52	1,50	1,55	1,48	1,71
Krmača (za klanje)	1,18	1,21	1,17	1,24	1,18	1,39
Janjad	3,05	3,02	3,15	3,05	2,94	3,43

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 74 . Kretanje broja isporučitelja kravljeg mlijeka i udjela mlijeka EU kvalitete

	Otkupljene količine mlijeka (kg)	Broj isporučitelja	Isporuka po isporučitelju, kg	Udio EU mlijeka (%)
2017.	476.773.218	6.389	74.624	96,3
2018.	453.458.230	5.661	80.102	96,5
2019.	435.606.090	4.983	87.418	96,9
2020.	434.220.206	4.336	100.143	96,2
2021.	428.665.190	3.768	113.765	96,5
2022.	405.425.392	3.174	127.733	97,9

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 75 . Otkupne cijene mlijeka te prosječne veleprodajne cijene mliječnih proizvoda, bez PDV-a

(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Otkupna cijena sirovog mlijeka realne kvalitete	0,32	0,33	0,33	0,33	0,34	0,42
Veleprodajne cijene mliječnih proizvoda:						
Svježi sir polumasni (10-25 % m.m. u suhoj tvari); 500 g	2,23	1,98	1,91	1,86	1,88	2,42
sir Edam tipa (45% m.m. u suhoj tvari); 2-5 kg	3,67	3,18	3,35	3,37	3,46	4,96
sir Trapist tipa (45% m.m. u suhoj tvari); 2-5 kg	6,09	6,21	6,13	6,14	6,03	7,27
sir Gouda tipa (45% m.m. u suhoj tvari); 2-5 kg	3,88	3,42	3,61	3,51	3,58	5,19
Maslac (>82% m.m. i <16% vode); 250 g	5,80	6,24	5,89	5,15	5,60	7,69
Maslac I klasa (>82% m.m. i <16% vode); blok 25 kg	4,86	4,92	4,94	4,26	4,23	6,48

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 76. Proizvodnja mesa

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Goveda	Ukupno klanje, tona	42.562	43.708	45.418	43.385	43.147	41.227
	Domaća proizvodnja mesa, t	36.496	42.598	42.811	44.156	45.518	48.782
Svinje	Ukupno klanje, tona	104.505	113.491	120.847	110.392	142.418	112.232
	Domaća proizvodnja mesa, t	118.266	129.697	134.762	125.323	122.543	129.508
Ovce i koze	Ukupno klanje, tona	5.364	5.814	5.867	5.510	6.162	6.483
	Domaća proizvodnja mesa, t	4.835	4.847	4.872	4.927	5.671	5.447
Perad	Ukupno klanje, tona	81.071	78.165	76.609	71.798	86.682	87.431
	Domaća proizvodnja mesa, t	82.959	80.648	79.695	77.827	90.589	91.113

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 77. Klanje stoke i peradi u klaonicama

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Goveda	broj grla	182.462	182.555	183.079	169.625	170.812	162.488
	težina, t	42.563	43.709	45.418	43.385	43.147	41.227
Svinje	broj grla	1.000.463	1.033.337	1.041.977	1.102.917	1.213.759	1.147.094
	težina, t	71.275	74.835	78.469	81.351	87.413	81.013
Ovce	broj grla	110.802	117.933	124.921	101.580	112.987	131.007
	težina, t	1.289	1.365	1.436	1.166	1.311	1.574
Perad	broj grla	38.448.593	39.190.611	39.679.347	39.956.006	41.612.836	41.604.935
	težina, t	64.425	66.127	66.921	68.954	71.144	71.657

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 78 . Otkupne cijene goveđeg mesa, bez PDV-a

(EUR/kg hladnog trupa)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Goveđi trup A mladi bikovi U2	3,49	3,55	3,54	3,30	3,64	4,88
Goveđi trup A mladi bikovi U3	3,50	3,58	3,55	3,37	3,69	4,68
Goveđi trup A mladi bikovi R2	3,48	3,55	3,54	3,30	3,64	4,79
Goveđi trup A mladi bikovi R3	3,52	3,54	3,53	3,35	3,64	4,74
Goveđi trup A mladi bikovi O2	3,53	3,43	3,43	3,29	3,66	4,78
Goveđi trup A mladi bikovi O3	3,50	3,44	3,57	3,30	3,61	4,73
Goveđi trup B bikovi R3	3,33	3,36	3,46	3,28	3,53	4,70
Goveđi trup D krave R3	2,37	2,51	2,48	2,44	2,50	3,77
Goveđi trup D krave R4	2,36	2,49	2,52	2,43	2,58	3,93
Goveđi trup D krave O2	2,09	2,23	2,33	2,25	2,37	3,49
Goveđi trup D krave O3	2,10	2,26	2,39	2,33	2,37	3,60
Goveđi trup D krave O4	2,12	2,15	2,37	2,38	2,51	3,55
Goveđi trup D krave P2	1,81	1,97	1,86	1,97	2,09	3,05
Goveđi trup D krave P3	1,93	1,86	2,17	2,48	2,57	3,04
Goveđi trup E junice U2	3,74	3,81	3,68	3,41	3,91	4,70
Goveđi trup E junice U3	3,76	3,82	3,66	3,46	3,96	4,69
Goveđi trup E junice R2	3,59	3,71	3,52	3,23	3,83	4,75
Goveđi trup E junice R3	3,76	3,77	3,63	3,45	3,90	4,69
Goveđi trup E junice R4	3,77	3,79	3,62	3,45	3,91	4,60
Goveđi trup E junice O2	3,44	3,36	3,38	3,25	3,62	4,50
Goveđi trup E junice O3	3,58	3,51	3,55	3,37	3,75	4,59
Goveđi trup E junice O4	3,56	3,55	3,55	3,40	3,66	4,45
Goveđi trup Z starija telad U2	3,53	4,68	3,60	3,46	5,13	6,13
Goveđi trup Z starija telad U3	3,70	3,76	3,55	3,74	4,08	5,79
Goveđi trup Z starija telad R2	3,77	4,06	4,01	3,46	4,26	5,07
Goveđi trup Z starija telad R3	3,39	3,60	3,71	3,53	3,93	5,01
Goveđi trup Z starija telad O2	3,68	3,77	3,38	2,73	3,49	4,82
Goveđi trup Z starija telad O3	3,54	3,73	3,55	3,15	3,63	4,68
Goveđi trup V telad	5,03	5,60	5,68	5,67	5,47	6,69

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 79. Broj svinja

		2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Svinje, ukupno		1.121.032	1.049.123	1.022.350	1.033.048	971.307	944.495
Odojci do 20 kg		258.528	273.922	265.222	272.512	271.641	230.523
Svinje od 20 do 50 kg		252.086	228.416	178.345	191.364	161.905	152.589
Svinje za tov	50 do 80 kg	144.788	150.130	134.375	170.468	168.554	115.078
	80 do 110 kg	153.163	113.636	148.228	132.559	119.978	163.922
	Preko 110 kg	184.103	158.851	168.658	153.445	142.368	195.321
	ukupno	482.054	422.617	451.261	456.472	430.900	474.321
Svinje za rasplod	Nazimice	15.072	14.790	14.918	13.114	14.978	7.566
	Suprasne nazimice	7.559	7.599	10.538	8.763	7.574	6.906
	Krmače	71.101	67.728	66.309	50.123	50.945	43.820
	Suprasne krmače	31.397	31.379	32.497	37.503	30.487	26.316
	Nerasti	3.235	2.672	3.260	3.197	2.877	2.454
	ukupno	128.364	124.168	127.522	112.700	106.861	87.062

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 80. Otkupne cijene svinjskog mesa, bez PDV-a

	(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Svinjski trup 50-120 kg T1- S		1,68	1,48	1,70	1,66	1,41	1,78
Svinjski trup 50-120 kg T1- E		1,65	1,47	1,70	1,63	1,40	1,80
Svinjski trup 50-120 kg T1- U		1,64	1,46	1,70	1,61	1,38	1,86
Svinjski trup 50-120 kg T1- R		1,53	1,37	1,63	1,51	1,26	1,73
Svinjski trup 50-120 kg T1- O		1,98	1,80	1,69	1,62	1,44	1,95
Svinjski trup 50-120 kg T1- P		1,72	2,14	1,91	1,57	1,40	2,01
Svinjski trup 120-180 kg T2		1,65	1,50	1,64	1,61	1,43	1,84
Svinjski trup Krmače (K)		1,37	1,37	1,41	1,26	1,11	1,19
Svinjski trup Mladi nerastovi (N)		-	1,47	1,54	-	-	-
Svinjski trup Stariji nerastovi i kastrati (NK)		1,01	1,49	1,61	1,71	1,26	1,49
Svinjski trup Odojci (O)		2,37	2,15	2,39	1,63	1,85	2,90
Svinjski trup Prasad (PR)		1,59	1,58	1,79	1,47	1,44	1,81

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

-nema podataka

Tablica 81. Broj ovaca

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	
Ovce, ukupno	636.808	636.294	657.197	661.992	654.339	642.808	
Janjad i mlade ovce do 1 godine	74.971	110.499	128.710	132.079	115.634	90.631	
Janjene i prvi put pripuštene ovce	muzne	159.989	97.577	107.357	94.828	86.483	79.881
	ostale	357.654	368.329	379.540	399.709	425.141	441.988
	ukupno	517.643	465.906	486.897	494.537	511.624	521.869
Ostale ovce (ovnovi, jalove ovce)	44.194	59.889	41.590	35.376	27.081	30.308	

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 82. Broj koza

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	
Koze, jarad i jarci, ukupno	76.771	80.064	81.540	86.258	85.783	81.581	
Jarad i mlade koze do 1 godine	13.993	11.967	13.542	14.264	12.809	12.966	
Koze	Već jarene	48.987	53.433	52.585	55.100	56.035	52.744
	Pripuštene prvi put	8.736	9.715	10.096	10.581	10.370	9.788
	ukupno	57.723	63.148	62.681	65.681	66.405	62.532
Ostale koze (jarci, jalove koze)	5.055	4.949	5.317	6.313	6.569	6.083	

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 83. Otkupne cijene janjećih trupova, bez PDV-a

(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Janjeći trup teška janjad - HL E	5,86	4,50	5,10	6,78	8,07	7,65
Janjeći trup teška janjad - HL U	5,53	4,35	4,61	5,92	7,29	7,20
Janjeći trup teška janjad - HL R	5,29	6,03	5,21	5,95	7,16	7,82
Janjeći trup teška janjad - HL O	5,42	5,11	4,71	5,58	6,68	7,33
Janjeći trup teška janjad - HL P	5,91	5,81	5,67	5,92	7,58	8,36
Janjeći trup laka janjad LL A1	8,71	7,45	8,74	9,22	8,48	10,84
Janjeći trup laka janjad LL A2	6,05	5,97	7,58	5,90	6,60	7,78
Janjeći trup laka janjad LL B1	6,78	6,20	6,51	6,62	7,24	8,25
Janjeći trup laka janjad LL B2	5,29	5,73	6,40	6,20	5,50	5,85
Janjeći trup laka janjad LL C1	6,05	5,94	6,18	6,37	7,66	8,42
Janjeći trup laka janjad LL C2	5,18	5,50	5,83	6,15	5,72	6,08

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 84. Veleprodajne cijene pilećeg mesa i konzumnih jaja, bez PDV-a

(EUR/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Veleprodajne cijene pilećih trupova:						
Pile A klase (65%-tno pile)	1,85	1,88	1,86	1,83	1,88	2,40
Pileća prsa file kg					5,07	6,30
Pileći batak kg					2,22	2,90
Pileći zabatak kg					2,27	3,04
Pileći batak sa zabatkom kg					1,73	2,29
Veleprodajne cijene jaja A klase						
Jaja kavezno A klase, razred XL	0,11	0,11	0,11	0,10	0,11	0,15
Jaja kavezno A klase, razred L	0,10	0,10	0,09	0,09	0,09	0,14
Jaja kavezno A klase, razred M	0,10	0,09	0,08	0,08	0,08	0,13
Jaja kavezno A klase, razred S	0,09	0,08	0,08	0,07	0,07	0,11
Jaja podno A klase, razred XL			0,12	0,12	0,12	0,12
Jaja podno A klase, razred L	0,12	0,12	0,10	0,10	0,10	0,14
Jaja podno A klase, razred M	0,11	0,11	0,10	0,10	0,09	0,13
Jaja podno A klase, razred S	0,10	0,08	0,09	0,09	0,08	0,12

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP)

Tablica 85. Površine pod ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom

	Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište (ha)*	Površine pod ekološkom proizvodnjom (ha)	Udio površina pod ekološkom proizvodnjom (%)
2017.	1.496.663	96.618	6,46
2018.	1.485.645	103.166	6,94
2019.	1.504.445	108.169	7,20
2020.	1.506.205	108.659	7,20
2021.	1.476.351	121.924	8,26
2022.	1.445.070	129.374	9,0

* u ukupnoj površini korištenog poljoprivrednog zemljišta obuhvaćeno je i zajedničko zemljište. Zajedničko zemljište može biti pašnjak ili ostalo korišteno poljoprivredno zemljište na kojem više gospodarstava zajednički koristi državno zemljište za ispašu stoke.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 86. Površine ekoloških oraničnih usjeva i trajnih nasada

(ha)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Korištena poljoprivredna površina po kategorijama	96.618	103.166	108.169	108.659	121.924	129.374
Oranice i vrtovi	44.083	50.281	52.587	50.202	51.270	49.069
Žitarice (isključujući rižu)	11.326	13.612	15.814	14.124	15.218	13.714
Pšenica i pir	4.785	6.376	7.491	6.294	7.679	7.341
- meka pšenica i pir	4.711	6.327	7.395	6.176	7.599	7.193
- tvrda pšenica (durum)	74	50	96	118	81	148
Raž	207	188	311	255	208	274
Ječam	1.351	1.358	2.044	1.569	1.602	1.642
Zob	1.418	1.108	1.264	1.248	1.255	1.210
Kukuruz, suho zrno	2.506	3.102	3.019	3.311	3.293	3.247
Ostale žitarice	1.059	1.480	1.685	1.447	1.180	:
Mahunarke za suho zrno	76	90	97	113	70	170
Korjenasti usjevi	176	36	38	53	39	48
Krumpir (uključujući sjemenski krumpir)	40	29	26	33	35	36
Šećerna repa (isključujući sjemensku)	-	-	-	-	-	-
Ostali korjenasti usjevi d. n.	136	7	11	20	4	12
Industrijsko bilje	14.604	14.885	13.562	15.237	14.875	13.401
Uljarice	9.504	9.611	9.558	11.043	10.094	8.994
- Uljana repica	3.699	4.079	2.375	2.755	2.283	1.236
- Suncokret	2.175	2.112	2.927	3.214	4.341	4.211
- Soja	2.826	2.286	2.022	3.024	2.391	3.547
- Lan za ulje	22	49	12	15	1	:
- Ostale uljarice d. n.	782	1.086	2.222	2.035	1.077	:
Duhan	-	-	-	-	-	-
Aromatsko, ljekovito i začinsko bilje	5.100	5.274	4.004	4.194	4.782	4.407
Ostalo industrijsko bilje	-	-	-	-	-	-
Zelena krma sa oranica i vrtova	16.248	20.002	21.422	19.667	20.121	17.757
Svježe povrće (uključujući jagode)	359	422	245	221	242	:
Kupusnjače	10	11	8	14	7	:
Lisnato i stabljičasto povrće	18	36	20	30	31	37
Plodovito povrće (uključujući dinje i lubenice)	110	160	72	70	86	78
Korjenasto, gomoljasto i lukovičasto povrće	65	52	60	39	56	41
Svježe mahunarke	147	110	74	61	49	58
Ostalo svježe povrće d. n. (uključujući kukuruz šećerac)	3	46	4	2	0	:
- jagode	6	6	7	5	13	5
Ostali usjevi na oranicama	-	-	-	-	-	-
Ugari	1.294	1.234	1.409	787	787	:
Trajni travnjaci	40.745	39.575	40.648	42.332	53.942	62.590
Trajni nasadi	11.790	13.310	14.934	16.125	16.712	17.715

	(ha)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Voće, ukupno		8.962	10.390	11.906	13.050	13.490	14.380
- jabuke		470	539	583	611	631	590
- kruške		93	107	117	136	164	221
- breskve		48	44	45	55	47	53
- nektarine		10	11	10	7	12	12
- marelice		75	103	106	102	77	:
- trešnje i višnje		520	554	528	654	664	:
- šljive		725	869	918	923	919	1.246
- bobičasto voće (osim jagoda)		500	671	840	940	1.023	1.084
- orašasto voće		6.401	7.400	8.576	9.352	9.671	10.287
Citrusi		14	16	23	19	28	34
Vinogradi		1.010	1.002	1.072	1.067	1.102	1.080
Maslinici		1.750	1.872	1.888	1.940	2.091	2.220
Ostali trajni nasadi (božićna drvca i dr.)		54	30	45	49	42	:

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 87. Pregled ukupne i poljoprivredne vanjskotrgovinske razmjene

	Ukupna robna razmjena (tis. EUR)		Poljoprivredna razmjena (tis. EUR)			Udio poljoprivredne u ukupnoj razmjeni (%)	
	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	pokrivenost uvoza izvozom (%)	izvoz	uvoz
2017.	14.016.945	21.891.649	1.917.459	2.963.329	64,7	13,7	13,5
2018.	14.543.427	23.747.557	2.082.372	3.094.027	67,3	14,3	13
2019.	15.226.703	24.980.960	2.217.682	3.480.879	63,7	14,6	13,9
2020.	14.899.762	22.917.867	2.401.219	3.279.673	73,2	16,1	14,3
2021.	18.379.307	28.395.776	2.823.507	3.822.387	73,9	15,4	13,5
2022.	24.119.858	41.880.412	3.586.582	5.068.516	70,8	14,9	12,1
indeks 2022./2021.	131,2	147,5	127,0	132,6			

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 88. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, prema glavama Carinske tarife, mil. EUR

Glava Carinske tarife (HS 2)		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
		izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz
01	Žive životinje	77,6	112,1	97,5	110,5	93,1	126,9	109,3	120,9	141,9	136,5	181,0	163,5
02	Meso i jestivi kloanički proizvodi	70,3	371,6	84,6	375,7	86,6	417,5	79,0	348,6	93,2	394,3	131,1	566,1
03	Ribe i rakovi, mekušci i ostali vodeni beskralješnjaci	156,9	113,1	170,5	122,1	173,3	141,4	191,3	105,5	229,7	155,3	259,3	201,9
04	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog podrijetla što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu	65,8	240,5	75,1	245,9	73,0	269,2	74,5	248,0	78,7	292,7	104,9	426,6
05	Proizvodi životinjskog podrijetla drugdje nespomenuti i neuključeni na drugom mjestu	6,5	10,2	6,1	10,6	7,7	11,4	7,1	9,5	5,9	8,7	7,3	11,1
06	Živo drveće i druge biljke, lukovice, gomolji i tome nalik; rezano cvijeće i ukrasno lišće	4,4	39,6	5,6	45,0	4,7	48,5	4,1	46,0	4,5	51,2	5,6	60,7
07	Jestivo povrće i određene vrste korjenja i gomolja	29,4	116,3	29,4	131,3	33,7	163,7	53,8	141,2	73,7	167,7	88,9	211,7
08	Jestivo voće i orašasti plodovi; kore agruma; dinja i lubenica	34,5	180,3	39,9	187,9	39,8	212,1	46,3	209,2	65,7	238,6	86,7	287,0
09	Kava, čaj, mate čaj i začini	18,9	78,4	20,1	75,5	20,4	77,1	22,8	75,5	21,3	85,1	24,7	115,1
10	Žitarice	154,9	58,9	190,5	71,1	212,0	75,7	320,7	72,9	370,3	84,1	542,3	122,5
11	Proizvodi mlinske industrije; slad, škrob, inulin i pšenični gluten	25,7	43,5	21,5	41,6	20,8	39,7	21,5	42,6	35,2	46,8	45,5	66,6
12	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje, sjemenje i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana	158,8	49,9	132,6	51,6	152,0	53,0	180,1	63,8	206,2	66,4	224,0	109,9
13	Šelak, gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti	1,6	6,9	2,4	6,8	1,6	7,4	1,4	7,0	1,6	6,1	2,4	8,4
14	Biljni materijali za pletarstvo, biljni proizvodi drugdje nespomenuti i neuključeni	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	0,3	0,1	0,4	0,1	0,5	0,1	0,5
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla i proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski i biljni voskovi	66,3	103,4	70,6	100,3	74,2	105,2	77,8	105,7	118,1	154,7	165,4	236,7

Glava Carinske tarife (HS 2)		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
		izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz	uvoz
16	Prerađevine od mesa, riba, rakova, mekušaca ili drugih vodenih beskralješnjaka	89,0	78,9	98,5	89,6	113,7	104,9	121,9	98,5	135,0	110,6	172,1	135,4
17	Šećer i proizvodi od šećera	111,6	117,7	87,7	62,4	70,5	97,3	52,0	61,4	60,8	79,1	85,4	123,2
18	Kakao i proizvodi od kaka	115,5	153,0	135,6	154,3	173,2	178,0	157,5	181,5	186,6	199,7	221,3	219,1
19	Proizvodi na osnovi žitarica, škroba, brašna ili mlijeka; slastičarski proizvodi	144,2	218,2	149,0	245,6	169,7	279,9	181,7	275,5	217,0	328,1	252,6	409,8
20	Proizvodi od povrća, voća, orašastih plodova i ostalih dijelova biljaka	40,1	118,0	42,9	121,2	47,4	131,6	54,5	117,7	64,0	141,4	81,1	179,9
21	Razni prehrambeni proizvodi	184,3	187,3	201,6	204,7	223,1	221,7	220,4	224,5	243,8	255,0	280,7	295,8
22	Pića, alkoholi i ocat	140,2	201,7	152,1	231,7	153,5	260,9	139,9	236,1	160,1	278,6	205,4	333,2
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije, pripremljena životinjska hrana	71,3	213,4	67,1	234,9	64,7	232,1	81,0	244,7	88,2	286,2	102,8	360,5
24	Duhan i prerađeni nadomjesci duhana	112,0	105,5	148,4	116,4	164,9	156,6	163,0	172,2	161,3	173,8	260,8	317,7
Ukupno 01-24		1.879,8	2.918,8	2.029,2	3.037,0	2.173,4	3.412,2	2.361,4	3.208,8	2.763,0	3.741,1	3.531,5	4.963,2
29	Organski kemijski proizvodi	0,0	0,4	0,1	0,5	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	0,3	0,2	0,6
33	Eterična ulja i rezinoidi	8,4	8,0	16,4	12,8	14,1	16,3	16,0	25,0	23,2	15,6	19,4	7,8
35	Bjelančevinaste tvari; modificirani škrobovi; ljepila, enzimi	1,8	18,3	2,0	21,7	1,9	31,2	1,7	29,7	2,6	40,9	4,1	73,5
38	Razni proizvodi kemijske industrije	0,0	0,5	0,0	0,6	0,0	0,5	0,0	0,6	0,0	0,6	-	0,4
41	Sirova koža s dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	26,4	16,5	32,2	19,9	25,5	16,8	19,1	12,4	34,2	21,6	31,2	19,6
43	Prirodno i umjetno krzno i proizvodi od krzna	0,1	0,5	0,1	1,0	0,5	1,2	0,3	1,3	0,0	1,5	0,0	2,2
50	Svila	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
51	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, pređa	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
52	Pamuk	0,0	0,2	0,0	0,4	0,0	0,8	0,0	1,1	0,0	0,5	0,0	0,8
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	0,8	0,0	2,3	0,1	2,2	1,5	2,5	0,3	0,3	0,3	0,0	0,4
Ukupno 29-53		37,6	44,6	53,1	57,0	44,3	68,7	39,8	70,9	60,5	81,2	54,2	55,1
Ukupno poljoprivredno-prehrambeni proizvodi		1.917,5	2.963,3	2.082,4	3.094,0	2.217,7	3.480,9	2.401,2	3.279,7	2.823,5	3.822,4	3.570,8	5.035,5

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 89. Rang lista 20 najznačajnijih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u izvozu u 2022.

Rang	KN oznaka	Naziv proizvoda	tone	EUR	Udio (%)
1.	10059000	Kukuruz (osim onoga za sjetvu)	871.972	280.349.708	7,8
2.	10019900	Pšenica i suražica, osim za sjetvu i tvrde pšenice	576.686	196.696.947	5,5
3.	18063100	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, mase 2 kg ili manje, punjeni	17.248	107.890.443	3,0
4.	12019000	Soja (osim za sjetvu)	152.795	99.981.167	2,8
5.	21069098*	Prehrambeni proizvodi što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu, koji sadrže 1, 5% ili više mliječne masti, 5% ili više saharoze ili izoglukoze, 5% ili više glukoze ili 5% ili više škroba	25.444	96.648.862	2,7
6.	24022090	Cigarete koje sadrže	5.862	76.680.580	2,1
7.	21039090	Umaci i pripravci za umake, miješani začini i miješana začinska sredstva	32.215	73.362.701	2,0
8.	24012085	Zračnim tokom sušen duhan, djelomično ili potpuno iziljen, inače neprerađen	11.597	61.535.212	1,7
9.	22021000	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, s dodanim šećerom ili drugim sladilima ili aromatizirane, za direktnu potrošnju kao pića	140.262	58.538.058	1,6
10.	17019910	Bijeli šećer u krutom stanju	78.444	55.842.366	1,6
11.	01039219	Žive domaće svinje, mase veće od uključivo 50 kg	38.082	54.128.295	1,5
12.	03028410	Svježi ili rashlađeni europski lubin (brancin) (<i>Dicentrarchus labrax</i>)	7.826	53.248.412	1,5
13.	15121990	Ostalo ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani	27.699	49.884.094	1,4
14.	24041200	Proizvodi koji sadrže nikotin, namijenjeni za udisanje bez izgaranja	610,0852	49.487.315	1,4
15.	18063210	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, mase 2 kg ili manje, s dodanim žitaricama, voćem ili orašastim plodovima (osim punjenih)	9.635	46.069.521	1,3
16.	03023519	Svježa ili rashlađena atlantska plavoperajna tuna (<i>Thunnus thynnus</i>)	3.640	46.063.895	1,3
17.	01022951	Junice mase veće od 300 kg, za klanje	16.430	45.566.633	1,3
18.	01022991	Goveda, mase veće od 300 kg, za klanje (osim junica i krava)	17.403	44.931.594	1,3
19.	23099096	Pripravci koji se koriste u prehrani životinja (osim hrane za pse i mačke)	51.511	42.096.645	1,2
20.	15121191	Sirovo ulje od sjemena suncokreta (osim za tehničke ili industrijske svrhe)	20.908	41.774.184	1,2

*Potpuni nazivi poglavlja i proizvoda Carinske tarife za 2022. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 2021/2159.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 90. Rang lista 20 najznačajnijih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u uvozu u 2022.

Rang	KN oznaka	Naziv proizvoda	tone	EUR	Udio (%)
1.	24022090	Cigarete koje sadrže duhan	4.812	101.789.686	2,0
2.	04012099	Mlijeko i vrhnje, s više od 3% masti do uključno 6% masti	179.280	93.112.405	1,8
3.	23040000	Uljane pogače i ostali kruti ostaci dobiveni pri ekstrakciji ulja od soje	185.792	89.539.648	1,8
4.	21069098*	Prehrambeni proizvodi što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu, koji sadrže 1, 5% ili više mliječne masti, 5% ili više saharoze ili izoglukoze, 5% ili više glukoze ili 5% ili više škroba	24.125	88.295.738	1,7
5.	02031955	Svježe ili rashlađeno meso, bez kostiju, od domaćih svinja	30.290	84.255.200	1,7
6.	15121191	Sirovo ulje od sjemena suncokreta	49.377	79.012.277	1,6
7.	23099096	Pripravci koji se koriste u prehrani životinja (osim hrane za pse i mačke)	72.548	77.353.550	1,5
8.	22021000	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, s dodanim šećerom ili drugim sladilima ili aromatizirane, za direktnu potrošnju kao pića	153.345	76.332.725	1,5
9.	08039010	Banane, svježe	87.152	70.810.668	1,4
10.	21069092*	Prehrambeni proizvodi što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu, bez sadržaja mliječnih masti, saharoze, izoglukoze, glukoze ili škroba	8.225	66.486.664	1,3
11.	01022949	Živa goveda, mase veće od 160 kg do uključivo 300 kg	19.245	58.828.282	1,2
12.	04069078	Gauda (osim ribane ili u prahu i za obradu)	11.931	58.494.646	1,2
13.	02032955	Zamrznuto meso od domaćih svinja, bez kostiju	24.756	57.343.315	1,1
14.	19059070	Kruh s grožđicama, panettone, puslice, božićni kolač, kroasani i slične pekarske prerađevine	17.634	55.246.935	1,1
15.	17019910	Bijeli šećer u krutom stanju	78.129	53.510.627	1,1
16.	15121990	Ostalo ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani	29.529	51.360.625	1,0
17.	24041200	Proizvodi koji sadrže nikotin, namijenjeni za udisanje bez izgaranja	730,0803	51.006.805	1,0
18.	09012100	Kava, pržena, s kofeinom	6.736	50.894.710	1,0
19.	09011100	Kava, nepržena, s kofeinom	13.756	45.309.210	0,9
20.	18063210	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, mase 2 kg ili manje, s dodanim žitaricama, voćem ili orašastim plodovima (osim punjenih)	10.982	44.458.962	0,9

*Potpuni nazivi poglavlja i proizvoda Carinske tarife za 2022. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 2021/2159.

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 91. Rang lista najvažnijih zemalja u poljoprivredno-prehrambenoj razmjeni Hrvatske u 2022. prema zemlji izvoza

Rang	Zemlja	Vrijednost izvoza (EUR)	Udio u ukupnom poljoprivrednom izvozu RH (%)
1.	Italija	786.091.857	21,92
2.	Slovenija	496.003.803	13,83
3.	Bosna i Hercegovina	364.256.862	10,16
4.	Njemačka	264.393.936	7,37
5.	Srbija	260.287.143	7,26
6.	Mađarska	229.196.183	6,39
7.	Austrija	168.416.349	4,70
8.	Poljska	75.958.414	2,12
9.	Španjolska	72.119.612	2,01
10.	Nizozemska	72.011.633	2,01
11.	Crna Gora	65.992.039	1,84
12.	Rumunjska	65.807.463	1,83
13.	Kosovo	64.500.817	1,80
14.	Češka	49.940.742	1,39
15.	Sjeverna Makedonija	48.873.480	1,36
16.	Slovačka	41.552.542	1,16
17.	Japan	40.971.879	1,14
18.	Sjedinjene Američke Države	37.506.489	1,05
19.	Bugarska	28.312.042	0,79
20.	Albanija	27.095.681	0,76

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 92. Rang lista najvažnijih zemalja u poljoprivredno-prehrambenoj razmjeni Hrvatske u 2022. prema zemlji uvoza

Rang	Zemlja	Vrijednost uvoza (EUR)	Udio u ukupnom poljoprivrednom uvozu RH (%)
1.	Njemačka	681.718.249	13,45
2.	Italija	585.988.451	11,56
3.	Mađarska	546.411.548	10,78
4.	Slovenija	481.256.276	9,50
5.	Nizozemska	401.211.822	7,92
6.	Poljska	338.767.210	6,68
7.	Srbija	261.300.892	5,16
8.	Austrija	247.365.771	4,88
9.	Španjolska	227.309.060	4,48
10.	Rumunjska	135.749.890	2,68
11.	Češka	123.889.385	2,44
12.	Francuska	113.684.659	2,24
13.	Bosna i Hercegovina	96.873.276	1,91
14.	Danska	94.407.088	1,86
15.	Belgija	91.436.139	1,80
16.	Grčka	67.339.731	1,33
17.	Kina	64.061.969	1,26
18.	Turska	48.233.434	0,95
19.	Sjeverna Makedonija	45.403.185	0,90
20.	Slovačka	42.136.872	0,83

(izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 93. Odobreni iznosi izravnih potpora u 2022. godini, po vrstama potpora

	Broj korisnika	Utvrđena količina (ha/grlo/l/kg)	Odobreni iznos (EUR)	Prosječan jedinični iznos (EUR)
Ukupno izravne potpore	105.571		406.017.511	
Izravna plaćanja	104.794		392.465.147	
Proizvodno nevezane potpore	103.745		337.748.946	
Osnovno plaćanje	103.745	1.094.525	171.310.660	157
Zeleno plaćanje	103.745	1.087.463	118.998.998	109
Preraspodijeljeno plaćanje	103.399	601.775	40.009.347	66
Plaćanje za mlade poljoprivrednike	9.861	83.745	7.429.942	89
Proizvodno vezane potpore	27.341		54.716.201	
Krave u proizvodnji mlijeka	3.990	63.695	18.001.357	283
Tov junadi	6.449	152.044	12.532.604	82
Krave dojlje	8.291	43.602	5.627.379	129
Ovce i koze	10.786	404.949	4.226.996	10
Povrće	586	2.083	1.649.970	792
Voće	1.107	2.888	1.319.415	457
Šećerna repa	328	8.654	4.648.548	537
Proteinski usjevi	7.847	33.824	6.709.932	198
Osjetljivi sektori	16.100		13.552.364	
Maslinovo ulje	1.988	1.656.386	1.108.738	1
Duhan	379	6.199.051	5.135.132	1
Mliječne krave	7.566	69.265	6.430.177	93
Rasplodne krmače	2.131	24.566	747.225	30
Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja	5.256	8.738	131.092	15

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 94. Pregled broja korisnika prema vrstama izravnih potpora

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupno izravne potpore	101.518	103.141	106.074	105.473	106.695	105.571
Izravna plaćanja	100.718	102.422	105.260	104.730	105.893	104.794
Proizvodno nevezane potpore	99.207	101.086	103.971	103.566	104.745	103.745
Osnovno plaćanje	99.207	101.086	103.971	103.566	104.745	103.745
Zeleno plaćanje	99.207	101.086	103.971	103.566	104.745	103.745
Preraspodijeljeno plaćanje	99.207	101.086	103.971	103.566	104.745	103.399
Plaćanje za mlade poljoprivrednike	9.275	12.446	14.781	16.636	20.330	9.861
Proizvodno vezane potpore	37.016	34.863	34.046	32.724	28.861	27.341
Krave u proizvodnji mlijeka	6.133	5.762	5.434	5.017	4.583	3.990
Tov junadi	6.579	6.879	6.916	6.757	6.683	6.449
Krave dojlje	14.146	12.731	11.823	10.815	9.137	8.291
Ovce i koze	12.239	11.779	11.758	11.390	11.157	10.786
Povrće	2.059	1.969	1.918	1.871	490	586
Voće	2.675	1.940	1.963	2.017	1.258	1.107
Šećerna repa	805	653	481	438	446	328
Proteinski usjevi	8.004	8.040	8.456	8.329	7.978	7.847
Osjetljivi sektori	16.652	16.013	15.970	15.471	17.294	16.100
Maslinovo ulje	1.253	1.326	1.794	1.778	1.745	1.988
Duhan	471	438	531	472	437	379
Mliječne krave	8.905	7.931	7.266	6.603	8.470	7.566
Rasplodne krmače	2.664	2.926	2.981	3.055	2.926	2.131
Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja	4.408	4.451	4.718	4.744	4.922	5.256

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 95. Pregled utvrđenih količina prema vrstama izravnih potpora

(ha/grlo/l/kg)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupno izravne potpore						
Izravna plaćanja						
Proizvodno nevezane potpore						
Osnovno plaćanje	1.056.353,49	1.065.777,28	1.078.953,88	1.083.548,60	1.097.873,30	1.094.525
Zeleno plaćanje	1.051.490,96	1.062.050,80	1.074.577,11	1.078.002,11	1.093.558,57	1.087.463
Preraspodijeljeno plaćanje	581.519,93	589.606,35	597.832,42	596.744,82	603.108,93	601.775
Plaćanje za mlade poljoprivrednike	76.293,07	120.440,49	137.792,37	89.723,31	93.681,87	83.745
Proizvodno vezane potpore						
Krave u proizvodnji mlijeka	82.544,00	79.973,00	77.113,00	75.835,00	72.903,00	63.695
Tov junadi	115.881,00	129.399,00	133.048,00	142.223,00	149.746,00	152.044
Krave dojlilje	49.602,00	48.413,00	49.236,00	50.638,00	44.941,00	43.602
Ovce i koze	439.250,00	440.230,00	448.291,00	452.538,00	455.750,00	404.949
Povrće	5.052,92	5.877,29	5.986,54	5.835,47	1.320,94	2.083
Voće	7.893,40	7.595,78	7.600,99	7.906,31	2.931,97	2.888
Šećerna repa	19.206,89	14.035,78	11.385,33	10.443,43	9.959,03	8.654
Proteinski usjevi	35.849,45	36.452,84	39.583,12	40.230,46	34.977,57	33.824
Osjetljivi sektori						
Maslinovo ulje	910.330,15	1.047.651,67	1.457.624,83	1.277.521,86	1.328.843,39	1.656.386
Duhan	7.975.787,00	6.915.623,00	7.343.276,75	6.822.942,28	7.212.211,47	6.199.051
Mliječne krave	86.647,00	84.981,00	81.419,00	79.446,00	77.069,00	69.265
Rasplodne krmače	55.777,00	56.544,00	55.875,00	60.683,00	28.780,00	24.566
Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja	7.496,85	7.743,11	8.216,31	8.034,21	8.345,77	8.738

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 96. Pregled odobrenih iznosa prema vrstama izravnih potpora

(EUR)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupno izravne potpore	373.752.566	375.029.921	403.688.605	419.081.871	401.388.039	406.017.511
Izravna plaćanja	357.250.774	363.568.075	386.966.771	403.139.025	386.991.202	392.465.147
Proizvodno nevezane potpore	294.726.287	300.588.925	323.489.003	340.172.780	328.095.659	337.748.946
Osnovno plaćanje	149.913.676	152.075.343	163.599.045	172.147.737	166.014.702	171.310.660
Zeleno plaćanje	103.749.622	106.033.645	114.237.522	120.066.028	115.799.056	118.998.998
Preraspodijeljeno plaćanje	34.558.656	35.436.642	38.091.150	40.023.433	38.603.440	40.009.347
Plaćanje za mlade poljoprivrednike	6.504.332	7.043.294	7.561.285	7.935.583	7.678.461	7.429.942
Proizvodno vezane potpore	62.524.487	62.979.150	63.477.768	62.966.244	58.895.543	54.716.201
Krave u proizvodnji mlijeka	21.223.226	21.342.828	21.351.997	20.978.210	19.895.403	18.001.357
Tov junadi	13.471.501	13.452.945	13.500.327	13.228.984	12.547.925	12.532.604
Krave dojlje	6.830.484	6.846.228	6.850.133	6.759.045	6.418.537	5.627.379
Ovce i koze	5.024.685	5.102.644	4.984.718	4.948.981	4.681.567	4.226.996
Povrće	1.979.050	1.989.022	1.997.715	1.964.675	988.126	1.649.970
Voće	2.115.937	2.132.840	2.116.053	2.090.321	1.996.169	1.319.415
Šećerna repa	5.096.338	5.086.792	5.091.381	5.006.955	4.680.189	4.648.548
Proteinski usjevi	6.783.266	7.025.852	7.585.444	7.989.075	7.687.628	6.709.932
Osjetljivi sektori	16.501.792	11.461.846	16.721.834	15.942.846	14.396.837	13.552.364
Maslinovo ulje	1.180.230	1.152.042	1.753.952	1.688.768	1.117.390	1.108.738
Duhan	5.586.775	52.033	5.190.020	4.727.904	5.579.265	5.135.132
Mliječne krave	7.198.256	7.708.316	7.248.039	6.717.514	6.794.007	6.430.177
Rasplodne krmače	2.424.756	2.433.267	2.397.976	2.689.651	783.863	747.225
Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja	111.774	116.188	131.847	119.008	122.313	131.092

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 97. Pregled prosječnih iznosa po jedinici mjere, prema vrstama izravnih potpora

(EUR)	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupno izravne potpore						
Izravna plaćanja						
Proizvodno nevezane potpore						
Osnovno plaćanje	141,92	142,69	151,63	158,87	151,21	156,52
Zeleno plaćanje	98,67	99,84	106,31	111,38	105,89	109,43
Preraspodijeljeno plaćanje	59,43	60,1	63,72	67,07	64,01	66,49
Plaćanje za mlade poljoprivrednike	85,25	58,48	54,87	88,45	81,96	88,72
Proizvodno vezane potpore						
Krave u proizvodnji mlijeka	257,11	266,88	276,89	276,63	272,90	282,62
Tov junadi	116,25	103,96	101,47	93,02	83,79	82,43
Krave dojlje	137,71	141,41	139,13	133,48	142,82	129,06
Ovce i koze	11,44	11,59	11,12	10,94	10,27	10,44
Povrće	391,66	338,43	333,70	336,68	748,05	791,95
Voće	268,06	280,79	278,39	264,39	680,83	456,79
Šećerna repa	265,34	362,42	447,19	479,44	469,94	537,17
Proteinski usjevi	189,22	192,74	191,63	198,58	219,79	198,38
Osjetljivi sektori						
Maslinovo ulje	1,3	1,1	1,2	1,32	0,84	0,67
Duhan	0,7	0,01	0,71	0,69	0,77	0,83
Mliječne krave	83,08	90,71	89,02	84,55	88,15	92,83
Rasplodne krmače	43,47	43,03	42,92	44,32	27,24	30,42
Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja	14,91	15,01	16,05	14,81	14,66	15

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 98. Ukupno alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja po prioritetima, žarišnim područjima i mjerama

Prioritet 2: Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama	Žarišno područje 2A	847.072.658	M1 (TOP 1.1.2., 1.2.1.); M2 (TOP 2.1.2.); M4 (TOP 4.1.1., 4.3.1., 4.3.2.); M6 (TOP 6.3.1.); M16 (TOP 16.1.1., 16.1.2.); M18
	Žarišno područje 2B	92.577.803	M1 (TOP 1.1.3.); M2 (TOP 2.1.4.); M6 (TOP 6.1.1.)
	Žarišno područje 2C	95.471.890	M4 (TOP 4.3.3.); M8 (TOP 8.6.1., 8.6.2)
	ukupno:	1.035.122.351	
Prioritet 3: Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi	Žarišno područje 3A	276.763.458	M1 (TOP 1.1.4.); M3 (TOP 3.1.1., 3.2.1.); M4 (TOP 4.2.1.); M9 (TOP 9.1.1.); M14 (TOP 14.1.1., 14.1.2., 14.1.3., 14.1.4., 14.1.5.); M16 (TOP 16.4.1.)
	Žarišno područje 3B	224.978.732	M5 (TOP 5.2.1, 5.2.2.); M17; M21
	ukupno:	501.742.190	
Prioritet 4: Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom		866.075.058	M1 (TOP 1.1.1.); M2 (TOP 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1.); M4 (TOP 4.4.1.); M8 (TOP 8.5.1., 8.5.2.); M10 (TOP 10.1.1.; 10.1.3.; 10.1.4.; 10.1.5.; 10.1.6.; 10.1.8.; 10.1.9.; 10.1.10.; 10.1.11.; 10.1.12.; 10.1.13.; 10.1.15.; 10.1.16.; 10.2.1.); M11 (TOP 11. 1.1.; 11.2.1.); M13 (TOP 13.1.1., 13.2.1., 13.3.1.)
Prioritet 5: Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	Žarišno područje 5C	75.283.092	M4 (TOP 4.1.3., 4.2.2.)
	Žarišno područje 5D	131.937.897	M4 (TOP 4.1.2.); M10 (10.1.2., 10.1.14., 10.1.17.)
	Žarišno područje 5E	158.814	M10 (TOP 10.1.7.)
	ukupno:	207.379.803	
Prioritet 6: Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima	Žarišno područje 6A	96.866.223	M6 (TOP 6.2.1., 6.4.1.); M8 (TOP 8.6.3.)
	Žarišno područje 6B	492.897.311	M7 (TOP 7.1.1., 7.2.1., 7.2.2., 7.4.1.) M19 (TOP 19.1.1., 19.2.1., 19.3.1., 19.3.2., 19.4.1.)
	ukupno:	589.763.534	

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 99. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području

Žarišno područje	Naziv žarišnog područja	Alocirano (EUR)	Ugovoreno u 2022. (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno u 2022. (EUR)	Plaćeno ukupno	Plaćeno/ alocirano
2A	Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja na tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije	847.072.658	65.878.818	777.984.428	92%	70.741.923	606.485.381	72%
2B	Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a osobito generacijska obnova	92.577.803	17.769.775	86.902.546	94%	11.444.735	74.508.332	80%
2C	Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama	95.471.890	499.058	57.112.728	60%	7.994.741	30.129.426	32%
3A	Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac putem programa kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, putem promicanja na lokalnim tržištima i u kratkim lancima opskrbe, grupama proizvođača i međustrukovnim organizacijama	276.763.458	35.982.736	195.029.926	70%	57.278.515	153.500.140	55%
3B	Poticanje sprječavanja i upravljanje rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima	224.978.732	20.120.357	190.310.677	85%	18.902.705	183.522.960	82%
P4	Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom	866.075.058	126.340.683	721.915.344	83%	136.985.969	688.108.357	79%
5C	Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva	75.283.092	3.444.399	49.755.892	66%	7.791.571	16.854.150	22%
5D	Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost	131.937.897	9.436.405	106.565.522	81%	16.676.455	93.823.555	71%
5E	Poticanje pohrane i sekvenciranja ugljika u poljoprivredi i šumarstvu	158.814	30.983	119.272	75%	30.983	119.272	75%
6A	Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta	96.866.223	5.753.918	86.872.470	90%	14.859.497	47.352.334	49%
6B	Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima	492.897.311	54.691.680	526.555.485	107%	57.885.764	365.924.282	74%
TA	Tehnička pomoć	85.086.181	19.369.645	116.563.072	137%	15.102.950	67.128.227	79%
UKUPNO		3.285.169.115	359.318.457	2.915.687.361	89%	415.695.807	2.327.456.416	71%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 100. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po mjerama Programa ruralnog razvoja

Kod mjere	Naziv mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno u 2022. (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno u 2022. (EUR)	Plaćeno ukupno	Plaćeno/ alocirano
M1	Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja	9.952.485	1.097.575	5.403.807	54%	681.070	3.234.687	33%
M2	Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima	10.191.534	2.040.947	12.452.597	122%	1.603.955	7.371.073	72%
M3	Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	3.231.863	274.279	905.650	28%	64.341	148.980	5%
M4	Ulaganja u fizičku imovinu	988.323.167	61.581.762	824.538.388	83%	100.115.395	566.869.504	57%
M5	Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih mjera	86.570.711	5.443.913	80.479.472	93%	3.761.505	74.074.204	86%
M6	Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	298.449.748	31.231.684	275.915.731	92%	35.681.121	217.850.905	73%
M7	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	392.158.576	54.152.749	425.078.127	108%	38.548.728	307.472.817	78%
M8	Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma	130.870.160	- 1.172.658	79.188.730	61%	15.614.983	39.385.654	30%
M9	Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija	6.274.456	-898.867	3.501.412	56%	193.489	1.471.212	23%
M10	Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene	135.663.224	43.337.092	106.438.847	78%	42.368.450	102.794.247	76%
M11	Ekološki uzgoj	244.926.820	35.882.197	210.616.425	86%	35.882.197	210.616.425	86%
M13	Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima	437.266.517	57.092.775	363.818.260	83%	57.092.775	363.818.260	83%
M14	Dobrobit životinja	76.631.565	34.179.745	61.875.691	81%	34.179.745	61.875.691	81%
M16	Suradnja	5.158.345	490.245	2.514.641	49%	326.865	356.360	7%
M17	Upravljanje rizicima	90.732.197	14.676.700	83.272.412	92%	15.142.774	83.098.495	92%
M18	Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku	135.267.008	-	135.087.948	100%	-	135.087.948	100%
M19	LEADER (CLLD)	100.738.736	538.932	101.477.357	101%	19.337.037	58.451.465	58%
M20	Tehnička pomoć	85.086.181	19.369.645	116.563.072	137%	15.102.950	67.128.227	79%
M21	Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19	47.675.824	- 256	26.558.792	56%	-1.574	26.350.261	55%
UKUPNO		3.285.169.115	359.318.457	2.915.687.361	89%	415.695.807	2.327.456.416	71%

(izvor: APPRRR; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 101. Prihod od različitih oblika raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem ostvaren u 2022. godini (kn)

Županija	Zakup i privremeno korištenje zemljišta te zakup ribnjaka	Dugogodišnji zakup polj. Zemljišta	Prodaja i prodaja izravnom pogodbom	Koncesija	Davanje u zakup bez javnog poziva	Dugogodišnji zakup ribnjaka
Bjelovarsko-bilogorska	6.722.565	388.298	5.833.320	0	0	0
Brodsko-posavska	9.400.698	1.571.726	5.488.931	829.222		0
Dubrovačko-neretvanska	2.748.144	0	45.813	0	0	0
Grad Zagreb	648.217	0	0	0	0	0
Istarska	5.277.219	527.860	1.576.821	0	0	0
Karlovačka	554.282	0	588.539	0	1.671	0
Koprivničko-križevačka	2.697.786	434.141	633.464	0	0	0
Krapinsko-zagorska	2.019	0	0	0	0	0
Ličko-senjska	3.258.125	2.077	202.521	0	0	0
Međimurska	2.750.100	1.497.942	750.435	0	0	0
Osječko-baranjska	29.628.936	6.559.944	13.686.203	32.365.837	20.994	0
Požeško-slavonska	3.681.476	697.567	1.037.363	7.009.420	0	0
Primorsko-goranska	225.092	17.600	34.096	0	0	0
Sisačko-moslavačka	5.214.414	264.958	1.646.189	368.108	8.504	65.005
Splitsko-dalmatinska	352.360	0	0	7.586	0	0
Šibensko-kninska	245.701	15.362	0	0	0	0
Varaždinska	1.160.096	79.672	38.735	0	0	0
Virovitičko-podravska	15.737.277	2.938.654	1.713.103	3.399.507	0	0
Vukovarsko-srijemska	16.785.764	10.059.076	13.156.683	4.157.061	0	0
Zadarska	1.508.689	0	88.881	445.000	0	0
Zagrebačka	3.176.792	311.466	1.562.766	964.412	11.443	0
UKUPNO	111.775.753	25.366.342	48.083.864	49.546.153	42.612	65.005

(izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

POPIS PROPISA I DRUGIH AKATA U SEKTORU POLJOPRIVREDE DONESENIH U 2022. GODINI

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi i drugi akti
8/2022	Pravilnik o protokolima za ispitivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti sorti u svrhu priznavanja
8/2022	Pravilnik o upisu u upisnike dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog reprodukcijaskog materijala
11/2022	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2021. godinu
11/2022	Naredba o izmjeni i dopuni Naredbe o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na području Republike Hrvatske
12/2022	Pravilnik o Registru evidencije ugovora i naplate za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske
16/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi Nacionalne strategije za provedbu školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda od školske godine 2017./2018. do 2022./2023.
16/2022	Uredba o financijskoj strukturi omotnice za program izravnih plaćanja u 2021. godini
22/2022	Obavijest o podnesenom Zahtjevu za zaštitu oznake izvornosti vina naziva »Lumbarda«
23/2022	Obavijest o izmjeni Specifikacije proizvoda »Dalmatinska janjetina« - zaštićena oznaka izvornosti
24/2022	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, pokvarljivim te proizvodno i tržišno osjetljivim poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima
27/2022	Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2022. godinu
28/2022	Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena žitarica
33/2022	Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja
34/2022	Obavijest o podnesenom Zahtjevu za odobrenje izmjene specifikacije proizvoda registriranog naziva »Korčulansko maslinovo ulje« – zaštićena oznaka izvornosti
36/2022	Pravilnik o provedbi Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka
38/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore male vrijednosti poljoprivrednicima za nabavu mineralnog gnojiva
38/2022	Obavijest o izmjeni Specifikacije proizvoda »Lumblija« – zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
45/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proizvođačkim organizacijama i drugim oblicima udruženja primarnih poljoprivrednih proizvođača
46/2022	Obavijest o dodatnoj izmjeni Specifikacije proizvoda u Zahtjevu za odobrenje izmjene Specifikacije proizvoda registriranog naziva »Ogulinski kiseli kupus« / »Ogulinsko kiselo zelje« – zaštićena oznaka izvornosti
46/2022	Zakon o održivoj uporabi pesticida
46/2022	Zakon o komasaciji poljoprivrednog zemljišta
52/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore za proizvođače šećerne repe za 2022. godinu
52/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 u 2022. godini
52/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u stočarstvu zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 u 2022.

**Broj izdanja
Narodnih novina**

Propisi i drugi akti

	godini
52/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore poljoprivrednicima na području Sisačko-moslavačke županije
52/2022	Naredba o izmjeni i dopuni Naredbe o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na području Republike Hrvatske
53/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2022. godinu
54/2022	Ispravak Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o proizvođačkim organizacijama i drugim oblicima udruženja primarnih poljoprivrednih proizvođača
55/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore za uređenje sabirališta mlijeka
55/2022	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sokolarstvu
61/2022	Obavijest o izmjeni Specifikacije proizvoda »Komiški rogač« - zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
63/2022	Pravilnik o tržišnim standardima za meso peradi
67/2022	Obavijest o izmjeni Specifikacije proizvoda »Ludbreški hren« – zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
73/2022	Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje crne štitaste uši araukarije – <i>Lindingaspis rossi</i> (Maskell)
76/2022	Pravilnik o proizvodnji, označavanju, zaštićenim oznakama, stavljanju u promet i službenim kontrolama jakih alkoholnih pića
79/2022	Pravilnik o provedbi Programa školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka
81/2022	Pravilnik o vinarstvu
81/2022	Pravilnik o vinogradarstvu
82/2022	Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze
82/2022	Obavijest o izmjeni Specifikacije proizvoda »Meso crne slavonske svinje« – zaštićena oznaka izvornosti
85/2022	Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i širenja bedrenice na zaraženom području
88/2022	Naredba o izmjenama i dopunama Naredbe o mjerama za sprječavanje pojave i širenja bedrenice na zaraženom području
90/2022	Naredba o izmjenama i dopunama Naredbe o mjerama zaštite zdravlja životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2022. godini
92/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica u 2022. godini
92/2022	Naredba o mjerama suzbijanja i sprječavanja pojave bedrenice na području Republike Hrvatske
96/2022	Pravilnik o provedbi Programa sufinanciranja analize sjemena soje na prisutnost genetski modificiranih organizama (GMO) za razdoblje od 2022. – 2024. godine
96/2022	Uredba o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole za provedbu Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike u Republici Hrvatskoj
97/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi Nacionalne strategije za provedbu školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda od školske godine 2017./2018. do 2022./2023.
98/2022	Pravilnik o dokumentaciji potrebnoj za donošenje Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi i drugi akti
100/2022	Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena repa
101/2022	Pravilnik o žitaricama i proizvodima od žitarica
104/2022	Pravilnik o Gospodarskom programu korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske
104/2022	Pravilnik o provođenju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u vlasništvu Republike Hrvatske
104/2022	Zaključak u vezi s mjerom potpore za kompenzaciju rasta cijena energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda
104/2022	Zaključak o pomoći poljoprivrednim proizvođačima radi poremećaja na tržištu u 2022. godini
104/2022	Zaključak u vezi s mjerom potpore za pružanje izvanredne privremene potpore u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) kao odgovor na učinke invazije Rusije na Ukrajinu
106/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica
106/2022	Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja
107/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi nacionalne strategije za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine
109/2022	Pravilnik o učestalosti uzorkovanja trupova, mljevenog mesa i mesnih pripravaka te uvjetima i načinu smanjenja broja elementarnih jedinica uzorka u objektima manjeg kapaciteta proizvodnje
110/2022	Pravilnik o kontrolnom sustavu ekološke poljoprivrede
110/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjera Programa potpore za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u području stočarstva za razdoblje 2021. – 2023. godine
110/2022	Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere sprječavanja širenja i suzbijanja azijske strizibube <i>Anoplophora chinensis</i> (Forster)
113/2022	Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o načinu propisivanja i izdavanja lijekova i pripravaka koji se koriste u veterinarskoj medicini
114/2022	Zakon o izmjeni Zakona o Hrvatskoj poljoprivrednoj komori
114/2022	Zakon o izmjeni Zakona o Hrvatskoj agronomskoj komori
115/2022	Pravilnik o stavljanju na tržište sjemena povrća
117/2022	Obavijest o izmjeni specifikacije proizvoda »Varaždinsko bučino ulje« - zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
118/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore proizvođačima sjemenskog kukuruza zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih ruskom invazijom na Ukrajinu
118/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore za istraživanja utjecaja različitih tehnologija i agrotehničkih mjera na održavanje matičnih nasada visokih kategorija za razdoblje od 2022. – 2024. godine
119/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpora primarnim poljoprivrednim proizvođačima koji koriste poljoprivredno zemljište zaštićeno kao kulturno dobro
125/2022	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi Programa potpore proizvođačima sjemenskog kukuruza zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih ruskom invazijom na Ukrajinu
128/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“

**Broj izdanja
Narodnih novina****Propisi i drugi akti**

129/2022	Pravilnik o registraciji i odobravanju objekata i subjekata u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi
133/2022	Pravilnik o postupku i mjerilima objave javnog poziva za provođenje komasacije te mjerilima za odabir određenog područja prema javnom pozivu
133/2022	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o akreditaciji Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
133/2022	Ispravak Pravilnika o provođenju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u vlasništvu Republike Hrvatske
134/2022	Pravilnik o provođenju javnog natječaja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske
135/2022	Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na području Republike Hrvatske
138/2022	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi mjere Informiranje u državama članicama iz nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine
138/2022	Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o provedbi mjere Promidžba na tržištima trećih zemalja iz nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine
139/2022	Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje azijske strizibube – <i>Anoplophora chinensis</i> (forster 1771)
140/2022	Odluka o donošenju Programa komasacije poljoprivrednog zemljišta za razdoblje do 2026. godine
144/2022	Pravilnik o provedbi Programa pomoći uzgajivačima stoke zbog posljedica zaraze stoke bedrenicom
146/2022	Pravilnik o postupku javnog nadmetanja kod natječaja za zakup, natječaja za prodaju i kod prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske izravnom pogodbom
146/2022	Pravilnik o radu Povjerenstva za komasaciju
146/2022	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o protokolima za ispitivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti sorti u svrhu priznavanja
148/2022	Pravilnik o provedbi Programa potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje štete od suše u 2022. godini
152/2022	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2022. godinu
152/2022	Zakon o zdravlju životinja
152/2022	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi
156/2022	Odluka o donošenju Plana sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028. godine

poljoprivreda.gov.hr

